

KUOHUVIINI
MOUSSERAANDE VIN
SPARKLING WINE

VUOSIKERTOMUS JA
VASTUULLISUUSRAPORTTI | 2022

SISÄLLYSLUETTELO

ALKO LYHYESTI	3
Toimitusjohtajan katsaus	6
ALKON SUUNTA	7
Tehtävämme: Nautitaan vastuullisesti	8
Alko luo arvoa	9
Toimintaympäristö	10
Strategiamme: Yhteinen Alko	11
Vaikuttavia tekoja hyvinvoinnin edistämiseksi	14
Vuoropuhelumme sidosryhmien kanssa on avointa ja faktapohjaista	16
NAUTITAAN VASTUULLISESTI	19
Vastuullisuuden vuosi 2022	20
Myyntinvalvonnalla vastuullisuutta	21
Case: Paras apu yksinäisyyteen on yhteys toiseen ihmiseen	24
Valintoja ympäristön hyväksi	25
Case: Pakkaus ei ole makuasia. Vaan ilmastoasia.	29
Yhdessä ihmis- ja työoikeuksien puolesta	30
Maailmanluokan palvelu saa hyvälle tuulelle	33
Case: Parasta palvelua kaikissa kanavissa	36
Case: Myymälätyön sujuvoittamisella aikaa asiakastyöhön	38
Valikoimaa rakennetaan vastuullisuus ja asiakastarpeet edellä	39
Case: Vastuullisempaa juomakulttuuria ja laadukkaita makuelämyksiä	44
Alkolainen monimuotoinen kulttuuri	45
Case: Palveluavustajat aloittivat myymälöissä	49
Case: Coaching tuottaa oivalluksia ja antaa rohkeutta	51
Kannattavuus pysyi hyvällä tasolla	52

HALLINNOINTI	54
Hallinnointiperiaatteet	55
Hallitus ja valiokunnat	57
Johtoryhmä	61
Palkitsemisselvitys 2022	64
Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	67
Alkon vastuullisuuden olennaiset teemat	68
Raportointiperiaatteet	69
GRI-sisältöindeksi	72
TILINPÄÄTÖS	78
Hallituksen toimintakertomus 2022	79
Konsernin tuloslaskelma ja tase	85
Konsernin rahoituslaskelma	86
Alko Oy tuloslaskelma ja tase	87
Alko Oy rahoituslaskelma	88
Liitetiedot	89
Hallituksen voitonjakoehdotus yhtiökokoukselle	105
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset	105
Hallintoneuvoston lausunto	106

ALKO LYHYESTI

- Perustettu 5.4.1932
- Pääkonttori Helsingissä
- Valtion omistus 100 %

Alkon tehtävä on myydä alkoholia vastuullisesti sekä palvella asiakkaita ja suomalaista hyvinvointiyhteiskuntaa mahdollisimman hyvin. Yli 11 000 tuotteen valikoimamme tuo koko maailman asiakkaan saataville.

Kiteytämme merkityksemme kahteen sanaan: Nautitaan vastuullisesti. Olemme erilainen kauppa. Meille vastuullisuus on koko tekemisemme perusta sekä liiketoimintamme ja olemassaolomme oikeutus. Emme pyri maksimoimaan myyntiä, eikä ketään Alkossa palkita myynnin perusteella.

Haluamme rakentaa yhdessä vastuullista ruoka- ja juomakulttuuria. Arjessamme huolehdimme ikärajatarkastuksista tinkimättömästi, kehitämme hankinnan läpinäkyvyyttä, huolehdimme tuoteturvallisuudesta sekä toteutamme hyvinvointia edistäviä hankkeita.

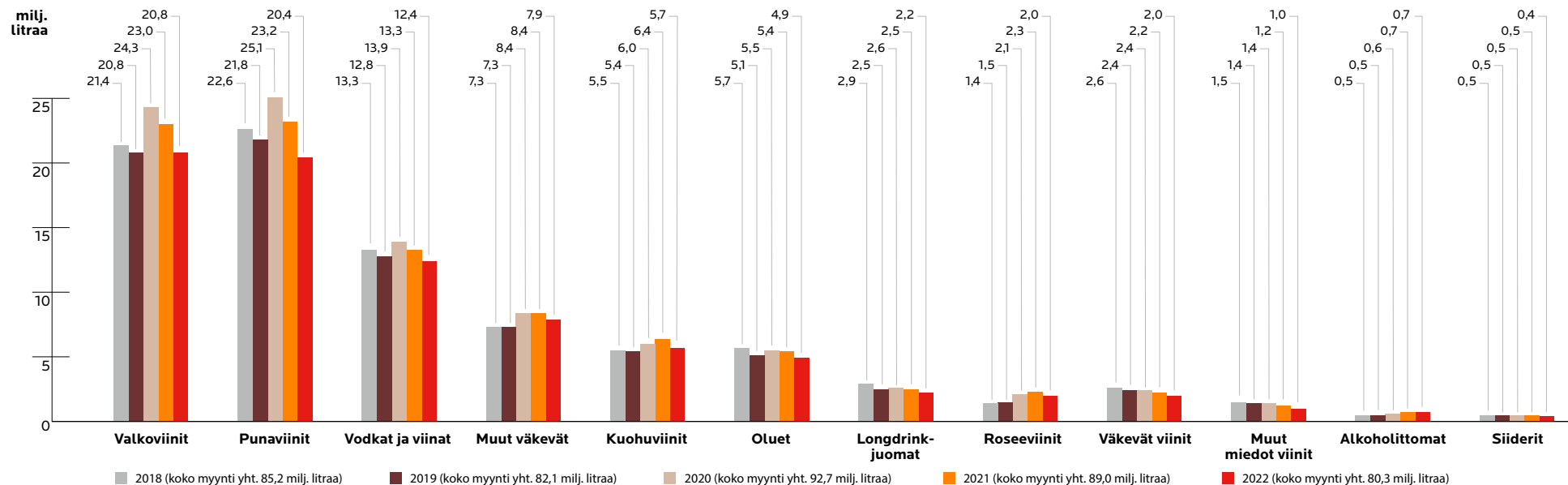
Kohtelemme kaikkia sidosryhmiämme tasapuolisesti, syrjimättömästi ja läpinäkyvästi. Tuotteiden ottamisesta valikoimaan, niiden hinnoittelusta, valikoimasta poistamisesta tai myymälän esillepanoista päätetään tasapuolisin ja syrjimättömin perustein.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) tekee vuosittain Alkoholipoliittiset mielipiteet -kyselyn. Suomalaisista 62 prosenttia (61) pitää nykyisiä alkoholipoliittisia rajoituksia sopivina tai haluaisi kiristää niitä.

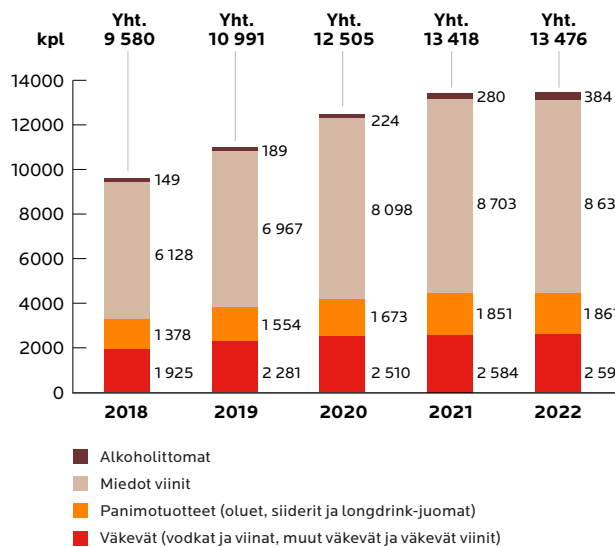
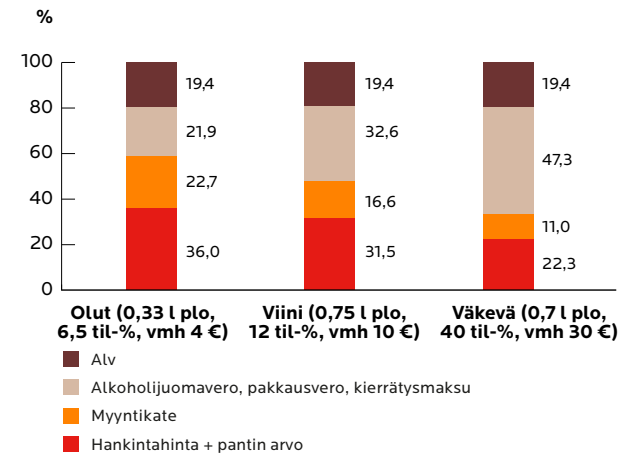
AVAINLUKUJA 2022

* Vihreä valinta -merkintä kertoo juoman tuottajan sitoutumisesta ympäristötyöhön ja kestävään kehitykseen.

MYynti TUOTERYHMITÄIN

TUOTTEIDEN LUKUMÄÄRÄ TUOTERYHMITÄIN

Luvuissa ovat mukana kaikki myydyt tuotteet sekä kaikki pullo- ja pakkauskoot.

HINNAN MUODOSTUMINEN ERI ALKOHOLIJUOMISSA (ESIMERKKI)

ALKO MAAKUNNISSA 2022

		Työntekijöitä vuoden aikana	Myymlämäärä	Asiakaskäynnit (miljoonaa)	Onnistumisprosentti ikäraja- tarkastusten testiasioinnissa	Myynnistä kertynyt alkoholi- ja arvonlisävero (miljoonaa)	Verkkokauppa- noutojen muutos	Osuus Alkon kokonaisliitra- myynnistä
1.	Uusimaa	1127	90	16,5	96,9 %	255,2	-29,7 %	31,8 %
2.	Varsinais-Suomi	355	32	4,6	97,7 %	79,9	-25,0 %	9,2 %
3.	Satakunta	135	16	2,0	92,2 %	36,6	-20,5 %	3,8 %
4.	Kanta-Häme	152	13	1,6	100,0 %	28,3	-23,1 %	3,2 %
5.	Pirkanmaa	342	32	5,1	95,3 %	82,3	-23,3 %	9,4 %
6.	Päijät-Häme	162	17	2,1	100,0 %	33,9	-25,7 %	3,9 %
7.	Kymenlaakso	112	11	1,6	97,7 %	27,3	-20,3 %	3,1 %
8.	Etelä-Karjala	92	9	1,2	100,0 %	21,0	-23,0 %	2,4 %
9.	Etelä-Savo	124	14	1,4	98,2 %	25,4	-19,7 %	2,9 %
10.	Pohjois-Savo	151	18	2,3	98,6 %	40,9	-17,7 %	4,5 %
11.	Pohjois-Karjala	97	12	1,4	97,9 %	25,5	-15,9 %	2,7 %
12.	Keski-Suomi	169	20	2,5	97,5 %	42,1	-19,9 %	4,7 %
13.	Etelä-Pohjanmaa	115	17	1,6	94,1 %	27,8	-13,7 %	2,7 %
14.	Pohjanmaa	110	9	1,2	100,0 %	23,0	-16,2 %	2,6 %
15.	Keski-Pohjanmaa	51	4	0,6	100,0 %	10,8	-10,5 %	1,1 %
16.	Pohjois-Pohjanmaa	241	27	3,3	98,1 %	57,6	-18,3 %	6,0 %
17.	Kainuu	59	9	0,8	91,7 %	13,7	-7,2 %	1,4 %
18.	Lappi	174	24	2,0	100,0 %	39,2	-12,7 %	4,0 %
19.	Ahvenanmaa	25	2	0,2	100,0 %	4,2	-20,4 %	0,6 %

100,0 %

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Alko täytti viime vuonna 90 vuotta. Olemme uudistuneet ajassa yhdessä suomalaisten kanssa, mutta perustehtävämme – vastuullinen alkoholinmyynti – on pysynyt samana. Juhlavuonna panostimme tuttuun tapaan sujuvaan ja hyvään palveluun sekä jatkoimme toiminnan kehittämistä. Päivitimme strategian yhdessä henkilöstömme, asiakkaidemme ja muiden sidosryhmiemme kanssa. Strategian tavoitteet ovat pysyneet samoina: haluamme tarjota maailmanluokan palvelua ja olla vastuullisuuden edelläkävijä.

Asiakkaamme arvioivat Taloustutkimuksen asiakaspalvelumittauksessa palvelumme jo neljättätoista kertaa peräkkäin kaupan alan parhaaksi. Asiakkaat olivat tyytyväisiä verkkokauppaamme (NPS-suositeluindeksi* 80) ja asiakaspalvelukeskukseemme (NPS 83). Olemme jatkaneet palvelujen kehittämistä kohti kaikkikanavaisuutta.

Avasimme suunnitelmamme mukaisesti seitsemän myymälää eri puolille Suomea ja suljimme kaksi myymälää. Verkostomme on kattava Hangosta Nuorgamiin. Kolmella neljästä Alkon palvelut ovat neljän kilometrin sisällä. Verkkokauppaamme tarjoaa asiakkaille koko Suomessa tasapuolisen mahdollisuuden tutustua ja tehdä ostoksia koko yli 11 000 tuotteen valikoimastamme.

Kehitimme henkilöstömme palvelu- ja tuoteosaamista digitaalisten valmennusten ja itseopiskelun lisäksi koronan tuoman tauon jälkeen myös lähikoulutuksina. Olemme panostaneet

erityisryhmien työllistämiseen, ja pilotoimme palveluavustajia Turun ja Tampereen myymälöissä. On ensiarvoisen tärkeää, että koko henkilöstömme voi hyvin ja viihtyy työyhteisössämme.

Vastuullisuuden painopisteitämme olivat alkoholihaittojen vähentäminen, yksinäisyyden ennaltaehkäiseminen ja toimintamme ilmastovaikutusten pienentäminen. Osana Alko 90 -juhlavuotta toteutetulla Alkoholin kioskikiertueella toimme esiin yhtiömme tehtävää ja valikoimassamme olevia alkoholittomia vaihtoehtoja. Toteutimme vuoden aikana yksinäisyysteemaan liittyvän #perjantaipuhelu-kampanjan, jolla kannustamme suomalaisia kohtaamaan toisiaan. Vihreä valinta -merkityt tuotteet tarjoavat asiakkaillemme mahdollisuuden vastuullisempiin valintoihin. Niiden myynti oli 52 prosenttia myydyistä litroista.

Vuoden 2022 myynnissä näkyi koronarajoituksista luopumisen. Myyntilitrat palautuivat koronaa edeltävän vuoden 2019 tasolle. Alkoholinmyyntiä palautui ravintola-anniskeluun, ja alkoholin matkustajatuonti kääntyi jälleen nousuun. Myyntimme oli vuoden aikana 80,3 (89,0) miljoonaa litraa juomia. Alkoholiuomaverollinen liikevaihtomme oli 1 187,3 (1 290,3) miljoonaa euroa. Liikevoitto oli 49,9 (67,6) miljoonaa euroa. Liikevoitto oli parempi kuin koronaa edeltävänä vuonna 2019, jolloin se oli 40,1 miljoonaa euroa. Kustannukset/liikevaihto-tunnusluku oli 25,7 (23,4) prosenttia. Henkilöstökustannuksissa oli pientä kasvua muun muassa palkkojen yleiskorotusten seurauksena.

Kustannuksia nostivat myös liiketilojen vuokrien korotukset. Liiketoiminnan muut kulut olivat kustannuspaineista huolimatta viime vuoden tasolla.

Kautta historian Alkolle on ollut tärkeää uudistua ajassa ja aina asiakasta kuunnellen ja palvellen. Haluamme jatkossakin katsoa tulevaisuuteen ja uudistua asiakkaiden odotusten mukaisesti. Lämmin kiitos vuodesta 2022 henkilöstölle, asiakkaille, tavarantoimittajille ja muille sidosryhmille!

LEENA LAITINEN
toimitusjohtaja

*NPS: kuinka suuri osa asiakkaista on valmis suosittelemaan palvelua

ALKON SUUNTA

ALKON SUUNTA	7
Tehtävämme: Nautitaan vastuullisesti	8
Alko luo arvoa	9
Toimintaympäristö	10
Strategiamme: Yhteinen Alko	11
Vaikuttavia tekoja hyvinvoinnin edistämiseksi	14
Vuoropuhelumme sidosryhmien kanssa on avointa ja faktapohjaista	16

TEHTÄVÄMME: NAUTITAAN VASTUULLISESTI

Tehtävämme - alkoholijuomien myynti haittoja ennaltaehkäisten - on kiteytetty merkitykseemme "Nautitaan vastuullisesti". Meille vastuullisuus on koko tekemisemme perusta sekä liiketoimintamme ja olemassaolomme oikeutus. Rakennamme vastuullista ruoka- ja juomakulttuuria, autamme asiakkaitamme tekemään hyviä valintoja, myymme ja ostimme tuotteita vastuullisesti sekä vähennämme alkoholista aiheutuvia haittoja.

Puhumme paljon vastuullisuudesta, johon olemassaolomme ja liiketoimintamme perustuvat. Alkoholi ei ole tavanomainen kulutushyödyke, joten sen myyntiin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Alko on perustettu, jotta juomien haittavaikutukset otetaan huomioon alkoholin vähittäismyynnissä. Alkoholin kokonaiskulutus ja alkoholihaitat kulkevat käsi kädessä, sillä mitä enemmän alkoholia nautitaan, sitä suuremmat ovat haitat. Siksi ensisijainen tehtävämme on myydä alkoholia vastuullisesti, ei maksimoida alkoholin myyntiä.

Alkoholilainsäädännössä säädellään toimintaamme esimerkiksi aukioloaikojen osalta: myymälämme ovat suljettuna sunnuntaisin ja juhlapäivinä. Emme markkinoi yksittäisiä tuotteita tai palkitse henkilöstöämme myynnin perusteella. Poliittinen päätöksenteko ohjaa verotuksen kautta alkoholijuomien hinnoittelua. Esimerkiksi 10 euron viinipullon hinnasta on puolet veroa.

Edistämme suomalaisten hyvinvointia ja teemme työtä muun muassa syrjäytymisen ehkäisemiseksi yhdessä kumppaneidemme kanssa. Huolehdimme myynnissämme tinkimättömästi ikärajavaltionnasta. Valikoimapäätöksissämme ja hinnoittelussamme noudatamme vastuullisuutta ja tasapuolisuutta kaikkia valmistajia ja tavarantoimittajia kohtaan.

Alko Oy on Suomen valtion omistama osakeyhtiö. Alko on valtion alkoholipoliittinen väline, jonka toimintaa säädelään eduskunnan päättämällä alkoholilailla. Yhtiölle on lainsäädännössä määritelty yksinoikeus yli 5,5-tilavuusprosenttisten alkoholijuomien vähittäismyyntiin, poikkeuksena pienpanimoiden oluet sekä suomalaiset tilaviinit. Sosiaali- ja terveysministeriö vastaa Alkon omistajaohjauksesta ja Valvira valvonnasta.

Ensisijainen tehtävämme on myydä alkoholia vastuullisesti.

ALKO LUO ARVOA

Alkon arvonluonnin malli havainnollistaa sitä, miten luomme toiminnallamme arvoa sidosryhmillemme ja yhteiskunnalle.

LÄHTÖKOHDAT

Valtion 100 % omistama

Omistajaohjaus sosiaali- ja terveysministeriössä

Alkoholilain mukainen tehtävä

- Alkoholihaittojen ennaltaehkäiseminen
- Alkoholin saatavuuden säätely
- Rajatut aukioajat
- Ei myynnin maksimointia
- Ei tuotemainontaa, paljousalennuksia tai kylkiäisiä
- Tavarantoimittajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu

RESURSSIT

Monikanavainen palveluverkosto

- 373 myymälää ja 134 noutopistettä Hangosta Nuorgamiin
- 172 000 verkkokauppatilausta

Sosiaalinen pääoma

- 2 436 työntekijää
- Muut arvoketjussa työskentelevät 80 alkuperämaassa

Aineeton pääoma

- Erityistehtävän mahdollistama merkityksellinen työ
- Asiantuntijuus
- Kotimaiset ja kansainväliset kumppanuudet

Taloudelliset resurssit

- Myyntituotot

Luontopääoma

- Juomatuotannon käyttämät raaka-aineet, energia ja vesivarat

TOIMINTAPA

MERKITYS:

NAUITAAN VASTUULLISESTI

ASIAKASLUPAUS:

MAAILMANLUOKAN PALVELUA

Laissa määritelty tehtävä on alkoholijuomien vähittäismyynti siten, että vähennämme alkoholihaittoja yhteiskunnassa.

Arvostava asiakaspalvelu sekä ruoka- ja juomakulttuurin edistäminen

Tinkimätön myynninvalvonta ja työkaluja alkoholihaittojen ennaltaehkäisyyn

Monipuolinen tuotevalikoima, tuotelaatu ja -turvallisuus

Tuotteiden avoin hinnoittelu ja tasapuolinen esillepano myymälöissä

Tuki suomalaiselle alkoholitutkimukselle

Alkoholi- ja terveysaiheiden viestintä

Alkolainen työkuultuuri

Kumppanuudet ja yhteistyö

Työtämme ohjaavat muun muassa

- Hallinnointiperiaatteet
- Eettiset periaatteet
- Ympäristöjärjestelmä ISO14001:2015
- Ihmisoikeussitoumus

(TYÖN) TULOKSIA

Tyytyväiset asiakkaat

- 52,1 milj. asiakaskäyntiä
- Kansallinen asiakaspalvelupalaute-tutkimus (KAP): Alko kaupanalan ykkönen tuloksella 8,51

Vastuullinen alkoholinmyynti

- Ikärajan testiasioinnin onnistumisprosentti 97,3 %

Toiminta alkoholihaittojen ehkäisemiseksi ja suomalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi

- Yksinäisyystyön taloudellinen tuki (mm. MIELI ry, HelsinkiMissio, Nuorten Akatemia, Kaverisovellus ja Gubbe)
- Yksinäisyyden ennaltaehkäisyn kampanjat, mm. #perjantai puhelu
- Raittiiseen raskauteen kannustava FASD-kampanja
- Monimuotoinen seurastipendi kolmelle paraurheiluseuralle

Ruoka- ja juomakulttuurin edistäminen

- Lähes 400 alkoholiton juomaa
- Noin 100 eettisesti sertifioitua tuotetta
- Lähes 5 000 Vihreä valinta -merkittyä tuotetta

Henkilöstön hyvinvointi ja työn merkityksellisyys

- Henkilöstötyytyväisyys, Vuosipulssin Innostamalla onnistumisia -osio 4,04 (3,96)
- Work to Belong -sertifioitu työpaikka

Vastuullisuus hankintaketjussa

- Ilmastopäästöjen vähentäminen koko arvoketjussa
- Ihmis- ja työoikeuksien edistäminen osaamisen kehittämällä, teemana mm. järjestäytymisvapaus
- Tuotekohtaisen hankintaketjun läpinäkyvyyden edistäminen

Taloudelliset tunnusluvut

- Alkoholijuomaverot 599,8 milj. euroa, yhteisvero 9,9 milj. euroa
- Osinko valtiolle 40,0 milj. euroa
- Investoinnit 7,4 milj. euroa

YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTAVUUS

Alkon hyväksyttävyyys

Suomalaisista 61 % pitää nykyisiä alkoholipoliittisia rajoituksia sopivina. (THL, Kantar TNS Oy)

Luottamus&Maine-tutkimus, vastuullisuusmielikuva 3,46 (asteikko 1–5)

Hyvinvoinnin edistäminen

- Juomakulttuurin kehittyminen
- Yksinäisyyden väheneminen yhteiskunnassa (mm. noin 500 Mahisnuorta, 75 Fragile-koulutettua ohjaajaa, noin 15 000 Kaverisovelluksen käyttäjää, 520 Gubbe-käyntiä)
- Tietoisuuden lisääminen alkoholin haittavaikutuksista tavoittanut suomalaiset sosiaalisessa mediassa yli 5,2 milj. kertaa
- Avun hakemiseen kannustaminen, noin 4 000 jaettua Huolikorttia

Ympäristövaikutusten pienentäminen

- 2030 arvoketjun päästöt -50 % vs. 2020
- Luonnonvarojen kestävämpi käyttö
- Juomapakkauspäästöt -2,7 % CO₂t per milj. litraa vs. 2021

Ihmisoikeuksien ja työoikeuksien edistäminen

- Eettisiä periaatteita kunnioittavat toimintatavat
- Pitkäjänteinen, jatkuvaan parantamiseen perustuva työ

Yhteistyö sidosryhmien kanssa lokaalisti ja globaalisti

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Alkon toimintaan vaikuttavia trendejä ja ilmiöitä ovat muun muassa asiakkaiden entistä yksilöllisemmät tarpeet, muuttuva työelämä, vastuullisuuden ja hyvinvoinnin merkityksen kasvu, ilmastokriisi, hyvinvointiyhteiskunnan haasteet, kaupan murros ja digitalisaatio sekä inflaatio.

ASIAKKAIDEN YKSILÖLLISET TARPEET

- Asiakkaat odottavat yhä henkilökohtaisempaa, vaivatonta, laadukasta ja turvallista kanavasta riippumatonta palvelua. Lähes puolet suomalaisista on hybridikuluttajia, jotka tekevät kulutuspäätöksiä eri tavoin eri asiointikerroilla.
- Kuluttajia kiinnostavat edelleen paikalliset ja juuri heidän tarpeisiinsa räätälöidyt valikoimat.
- Terveyden ja hyvinvoinnin trendi jatkuu, mikä näkyy kiinnostuksena alkoholittomaan sober curious -elämäntapaan. Alkoholista ei välttämättä kieltäydytä kokonaan, vaan omia tottumuksia kyseenalaistetaan.

HYVINVOINTIYHTEISKUNNAN HAASTEET

- Suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan haasteita ovat muun muassa nuorten syrjäytyminen, eriarvoistuminen, yksinäisyys sekä terveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen kriisiytyminen.
- Kestävän talouden perustana tulee olla maapallon ekologinen kantokyky.

TYÖELÄMÄN MUUTOS

- Eri ikäryhmien asennoituminen ja odotukset työn tekemiseen polarisoituvat.
- Monimuotoisuus ja yhdenvertaisuus ovat tämän päivän työelämän normeja.
- Työntekijät arvostavat entistä enemmän työaikojen ja työn tekemisen joustavuutta.
- Teknologian ja tekoälyn käyttö lisääntyy aloilla ja tehtävissä, joita ei aiemmin ole mielletty teknisiksi.

LIIKETALOUDELLINEN KESTÄVYYS JA VAIKUTTAVUUS

- Digitalisaatio ja tiedon hyödyntäminen kehittyvät.
- Myyntikanavat muuttuvat ja digitaalisten palvelujen merkitys kasvaa.
- Vastuullisuutta koskeva sääntely lisääntyy.

ILMASTONMUUTOS JA VASTUULLISET TOIMITUSKETJUT

- Yritysten tulee toimenpiteillään pienentää ilmastopäästöjä, käyttää uusiutuvaa energiaa, vaikuttaa luonnon monimuotoisuuteen ja mahdollistaa kuluttajille vastuullisempia valintoja.
- Toimitusketjujen läpinäkyvyysvaatimukset kasvavat.
- Asiakkaat kaipaavat selkeyttä vastuullisten valintojen tekemiseen.

ALKOHOLIVERO JA INFLAATIO

- Alkoholiveroa korotettiin vuoden 2021 alussa.
- Kahden pandemiavuoden jälkeen sota Euroopassa sekä sitä seurannut energiakriisi ja inflaatio vaikuttavat suomalaisten arkeen ja talouteen.

STRATEGIAMME: YHTEINEN ALKO

Alkolle on laissa määrätty tehtävä myydä alkoholijuomia siten, että vähennämme alkoholin aiheuttamia haittoja. Vuonna 2022 päivitimme strategiamme, jota ohjaavat merkityksemme "Nautitaan vastuullisesti", asiakaslupauksemme "Maailmanluokan asiakaspalvelua" sekä tapamme toimia "Luottamuksen arvoinen". Kirkastimme myös neljää strategista painopistealuetta.

Alkon tehtävän toteuttaminen edellyttää vahvuksiemme vahvistamista sekä jatkuvaa uudistumista toimintaympäristön vaatimusten pohjalta. Kehittämisen ja uudistamistyömme nojautuu jatkuvaan vuoropuheluun. Meitä alkolaisia kiinnostaa, mitä asiakkaat ja muut sidosryhmät palveluiltamme ja toiminnaltamme toivovat.

Päivitetyn strategiamme keskiössä ovat merkitys, toimintatapa, asiakaslupaus, toiminnan painopisteet ja alkolainen kulttuuri. Merkityksemme "Nautitaan vastuullisesti" nojautuu laissa määriteltyyn tehtäväämme kuvaten kansalaisille ja yhteiskunnalle, miksi Alko on olemassa.

Vuonna 2022 päivitetyn strategiamme painopisteet ovat:

- Maailmanluokan palvelua
- Yhteinen Alko, minulle sopiva
- Liiketaloudellisesti kestävä
- Vastuullisuus asuu Alkossa.

Kulttuurimme kulmakivet kuvaavat sitä, miten me Alkossa teemme työtä ja mikä meille on ominaista ja tärkeää:

- Yhteishenki – yhdessä olemme enemmän
- Selkeys – ei tehdä tästä liian vaikeaa
- Vaikuttavuus – teemme sitä, mikä toimii.

YHTEINEN ALKO – KOHTI 100 VUOTTA

Asiakaslupaus
Maailmanluokan palvelua

Strategian painopisteet

Vastuullisuus asuu Alkossa

Maailmanluokan palvelua

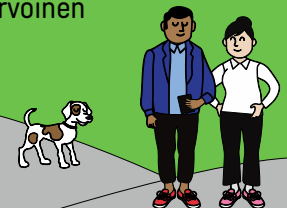
Yhteinen Alko, minulle sopiva

Liiketaloudellisesti kestävä

Merkitys
Nautitaan vastuullisesti

Tapa toimia
Luottamuksen arvoinen

Kulttuuri

- Yhteishenki
- Selkeys
- Vaikuttavuus

VASTUULLISUUS ASUU ALKOSSA

Vastuullisuus huomioidaan kaikessa toiminnassamme. Olemme kiteyttäneet vastuullisuustyömme kolmeen osa-alueeseen: yhteisö, ympäristö ja yhdessä.

Alko on erilainen kauppa, jolle on laissa määrätty ainutlaatuinen tehtävä: vastuullinen alkoholin myynti siten, että alkoholihaitat vähenevät. Toteutamme tehtäväämme tekemällä tekoja yksilön, yhteisöjen ja yhteiskunnan hyvinvoinnin eteen. Huolehdimme tinkimättömästi ikärajavallonnasta. Viestimme alkoholin vaikutuksista hyvinvointiin ja terveyteen. Varmistamme valmennuksilla ja vuorovaikutuksella alkolaisten osaamista ja rohkeutta puhua vastuullisuudesta.

Ympäristön osalta kannustamme asiakkaitamme kestävämpään kuluttamiseen. Kehitämme toimintaamme yhdessä kumppaneiden kanssa koko arvoketjun – juoman tie pellolta pöytään ja pakkausten kierrätykseen – ilmastopäästöjen vähentämiseksi. Pyrimme edistämään luonnon monimuotoisuutta ja innovoimaan toimialan kestävä kehityksen ratkaisuja, esimerkiksi vähemmän ympäristöä kuormittavia pakkauksia.

Yksin emme voi saavuttaa tavoitteitamme. Haluamme toimia yhdessä alkolaisten ja sidosryhmien kanssa. Keräämme jatkossa vastuullisuustietoja monipuolisemmin sekä hyödynnämme niitä lokaalissa ja globaalissa arvoketjussa.

Alko on erilainen kauppa, jolle on laissa määrätty ainutlaatuinen tehtävä: vastuullinen alkoholin myynti siten, että alkoholihaitat vähenevät.

YHTEISÖ HYVINVOINNISTA HUOLEHTIMINEN

- Vastuullista alkoholinmyyntiä kohta 100 vuotta – uniikki perustehtävä
- Tekoja yksilön, yhteisöjen ja yhteiskunnan hyvinvoinnin puolesta
- Henkilöstön osaamisen varmistaminen ja rohkeus puhua vastuullisuudesta

- **Tavoite: Suomalaisten tuki alkoholijärjestelmälle, Kantar, TNS, THL**

YMPÄRISTÖ KESTÄVÄ KULUTTAMINEN

- Vastuullisten valintojen tekeminen – päästöjen (CO₂) pienentäminen
- Luonnon monimuotoisuuden edistäminen
- Toimialan kestävä kehityksen innovointi ja edistäminen

- **Tavoite: Arvoketjun ilmastopäästöt -50 % vuonna 2030 vuoteen 2020 verrattuna**

YHDESSÄ TOIMI JA VAIKUTA

- Vaikuttavia tekoja yhdessä alkolaisten ja sidosryhmien kanssa
- Vastuullisuustiedon vahvempi kerääminen ja hyödyntäminen lokaalissa ja globaalissa arvoketjussa

- **Tavoite: ESG-indeksi; Luottamus&Maine, T-Media Oy**

MAAILMANLUOKAN PALVELUA

Haluamme tarjota asiakkaillemme ystävällistä, asiantuntevaa ja sujuvaa palvelua asiointikanavasta riippumatta. Myymälöissämme ja asiakaspalvelussamme on paikalla asiantuntija, joka kuuntelee, ehdottaa, ilahduttaa ja löytää sopivan juoman kuhunkin tilanteeseen. Olemme helposti lähestyttäviä ja haluamme tarjota asiakkaillemme erinomaisen palvelukokemuksen.

Tarjoamme koko maailman lasissa: monipuolisen ja ajankoh-
taisen myymälävalikoiman, joka on rakennettu juuri sopivaksi
ketjuohjausta ja paikallisuutta yhdistäen. Verkkokaupassamme
on asiakkaillemme tarjolla laaja yli 11 000 tuotteen valikoima.
Tuotteemme ovat tutkittuja ja turvallisia. Asiakkaillemme on
mahdollisuus vaikuttaa lähimyyvälänsä valikoimaan Alkotoi-
veen kautta. Palveluverkoston kattavuus sekä palvelun kehittä-
minen kaikissa kanavissa ovat toimintamme keskiössä.

YHTEINEN ALKO, MINULLE SOPIVA

Tarjoamme henkilöstöllemme vastuullista ja merkityksellistä
työtä. Jatkamme henkilöstön vahvan osaamisen ja ammat-
titaidon kehittämistä. Otamme henkilöstön kehityspoluiissa
huomioon monikanavaisuuden ja kohderyhmien tarpeet. Ha-
luamme olla jatkuvasti uudistuva ja kehittyvä työnantaja, joka
mahdollistaa joustavat työtehtävät ja työn tekemisen mallit
sekä monimuotoisen työyhteisön.

LIIKETALOUDELLISESTI KESTÄVÄ

Kehitämme ja sujuvoitamme toimintaamme yhdessä henki-
löstön kanssa. Toimintatapojen yhtenäistäminen ja selkeyt-
täminen mahdollistaa tehokkaat ketjutason toimintatavat ja
taustaprosessien automatisoinnin. Panostamme uusien, help-
pokäyttöisten ja tehokkuutta tuovien digitaalisten ratkaisujen
käyttöön ottoon arjen helpottamiseksi. Kehitämme entistä
vahvempaa tiedolla ja datalla johtamisen sekä ennakoinnin
kulttuuria ja päätöksentekoa.

Alkon kautta kerättävät alkoholi- ja arvonlisäverot, maksut
sekä osingot hyödyntävät kaikkia Suomessa asuvia.

NAUTITAAN VASTUULLISESTI

STRATEGIA TYÖSTETTY YHDESSÄ ALKOLAISTEN KANSSA

Työstimme alkuvuoden 2022 aikana strategiapäivityksen yh-
dessä kaikille alkolaisille avoimessa digitaalisessa työpajassa
ja eri alueilla pidetyissä pienryhmissä. Myös johto osallistui eri
alueiden pienryhmäkeskusteluihin. Kussakin pienryhmässä
keskusteltiin niistä teemoista, jotka olivat nousseet keskeisiksi
digitaalisissa työpajoissa kullakin alueella. Lisäksi kuulimme
eri alojen asiantuntijoiden näkemyksiä toimintaympäristön ja
asiakastarpeiden muutoksista.

Alkon hallitus hyväksyi strategian elokuussa ja sen arkeen
vieminen alkoi syyskuussa järjestetyillä esihenkilöpäivillä.
Strategian eläväksi tekeminen osaksi toimintaamme jatkuu
vuonna 2023.

YK:N KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET

Alkon strategia edistää omalta osaltaan seuraavia YK:n kestä-
vän kehityksen tavoitetta:

- 3. Terveyttä ja hyvinvointia**
- 8. Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua**
- 12. Vastuullista kuluttamista**
- 13. Ilmastotekoja**
- 17. Yhteistyötä ja kumppanuutta**

[Lue lisää vastuullisuuden johtamisesta Alkossa →](#)

VAIKUTTAVIA TEKOJA HYVINVOINNIN EDISTÄMISEKSI

Alkoholihaittojen ehkäisy on Alkon tehtävä, jota toteutamme muun muassa tukemalla kotimaista alkoholitutkimusta sekä tekemällä yhteistyötä järjestöjen ja kumppanien kanssa.

Yhteistyöhankkeet ovat erilaisia, mutta kaikkia niitä yhdistää sama tavoite: hyvinvoinnin edistäminen yhteiskunnassa. Panostimme noin 700 000 euroa erilaisiin hyvinvointia tukeviin hankkeisiin ja lahjoituksiin.

JATKOIMME TYÖTÄ YKSIÄISYYDEN VÄHENTÄMISEKSI

Vuonna 2022 keskityimme edelleen yksinäisyyden ennaltaehkäisyyn yhteiskunnassamme jatkamalla työtä, jonka aloitimme vuonna 2021. Yksinäisyyttä kokevat ajattelevat, että heillä ei ole keinoja muuttaa tilannettaan. Pitkittyessään yksinäisyyden kokemus altistaa päihteiden väärinkäytölle. Keskityimme yhteistyöhankkeissa keinoiniin yksinäisyyden vähentämiseksi: ennaltaehkäisemisen työvälineet, tuki omaehtoiseen muutokseen ja ammattiapua sitä tarvitseville. Pääkohderyhmänä olivat nuoret aikuiset, erityisesti nuoret miehet.

Yksinäisyyden pääyhteistyökumppaneina jatkoivat HelsinkiMissio ry ja MIELI ry. Alkon tuella HelsinkiMissio muun muassa käynnisti uuden palvelun, Perjantai puhelimen. Perjantai puhelin on yksinäisyyttä ennaltaehkäisevä palvelu pitkäkestoisen ja haitallisen yksinäisyyden vähentämiseksi.

Perjantai puhelimesta vapaaehtoiset vastaavat yksinäisyyttä kokeville soittajille joka perjantai klo 17–19.

[Lue lisää sivulta 24.](#)

MIELI ry:n ja Alkon yksinäisyysyhteistyössä keskiössä oli tuen saannin kynnyksen mataloittaminen. Kriisityössä resurssit on suunnattu erityisesti auttamiseen verkossa. Jatkoimme molempien pääkumppanien kanssa myös viestintäyhteistyötä sekä asiantuntijavaihtoa, jossa hyödynsimme puolin ja toisin asiantuntemusta esimerkiksi viestinnän sisältöjen tuottamisessa. Viestimme yksinäisyysyhteistyöstä niin omilla kanavissamme kuin myös maksetussa mediassa.

Jatkoimme tukeamme Kaverisovelluksen tekniselle kehitykselle. Kaverisovellus on valtakunnallinen, täysi-ikäisille tarkoitettu maksuton palvelu, jonka avulla voi löytää kaverin arkisiin tilanteisiin, kuten lenkkiseuraksi. Kaverisovelluksen on ottanut käyttöön jo 15 000 suomalaista, ja maksuttoman palvelun lataa joka päivä keskimäärin 30 ihmistä. Yhteistyö jatkuu vuonna 2023, kun palvelua kehitetään erityisesti saavutettavuuden näkökulmasta.

YHTEISTYÖHANKKEISSA TUETTIIN VAMMAISTEN JA NUORTEN HYVINVOINTIA

Muita yhteistyöhankkeita olivat Nuorten Akatemian kanssa tehtävä Mahis-toiminta, Kehitysvammaliiton kanssa tehtävä FASD-viestintä sekä monimuotoisen urheiluseuratoiminnan palkitseminen yhdessä Paralympiakomitean kanssa.

Mahis on sosiaaliseen vahvistamiseen perustuva ryhmätoiminnan malli, joka edesauttaa nuorten hyvinvointia ja osallisuutta. Vuonna 2022 Nuorten Akatemia tarjosi Alkon tuella tunne- ja kehötietoisuustaitoja kehittävän Fragile-Särkyvää-koulutuksen 75 nuoriso-ohjaajalle. Ystävyyksiä rakentavaan Ystävähäikseen 1.–28.2.2022 otti osaa 18 nuorten ryhmää, joissa nuoria oli yhteensä 178. Alkon tuella toteutuivat lisäksi 56 nuorten ryhmää, joissa oli mukana 488 nuorta. Mahis-ryhmätoiminnan myötä nuoret saavat elämänsä ystäviä, vertaistukea ja ryhmään kuulumisen kokemuksiä.

Alko on vuodesta 2015 lähtien kampanjoinut yhdessä Kehitysvammaliiton kanssa FASD-tietoisuuden lisäämiseksi avaamalla myymälöiden ovet FASD-päivänä 9.9. yhdeksän minuuttia normaalia myöhemmin. Alkoholin aiheuttamien sikiövaurioiden kirjoa kutsutaan kirjainyhdistelmällä FASD (fetal alcohol spectrum disorders). Suomessa syntyy joka vuosi 600–3 000 lasta, joilla on jonkinasteinen alkoholivaurio. Haastomme Suomen suurimmat päivittäistavara- ja S-ryhmän ketjut vastasivat Alkon haasteeseen aloittamalla alkoholinmyynnin FASD-päivänä normaalia myöhemmin sekä viestimällä asiakkailleen raittiin raskauden puolesta. Alkon viestintä tavoitti noin 500 000 suomalaista sosiaalisen median kanavissa.

Suomen Paralympiakomitea ja Alko jakoivat Vuoden yhdenvertaisin seura -stipendit ensimmäistä kertaa. Stipendit jaettiin kansainvälisenä vammaisten päivänä 3.12. kolmessa eri kategoriassa. 1 500 euron arvoiset stipendit saivat Turunseudun Kenttärheilijat (Yhdenvertaisuus kilpaurheilussa), Riihimäen Palloseura (Yhdenvertaisuus harrastetoiminnassa) ja Okeroisten Ratsastajat (Yhdenvertaisuus seuran ohjaaja- ja johtotehtävissä). Stipendejä haki kaikkiaan 98 urheiluseuraa.

TUIMME ETÄTYÖN TERVEYSVAIKUTUSTEN TUTKIMUSTA

Jo ennen koronakriisiä monessa työyhteisössä siirryttiin osin etätyöhön, mutta viimeistään koronan myötä etätyöntekijöiden työkyvystä tuli keskeinen kysymys monissa organisaatioissa. Olemme olleet osaltamme tukemassa Työterveyslaitoksen tutkimushanketta, jonka tavoitteena on ollut analysoida sitä, miten etätyö ja monipaikkainen työ vaikuttavat hyvinvointiin.

Yksi osa tutkimusta on etätyön ja alkoholin käytön välisen yhteyden selvittäminen. Tutkimuksen tulosten perusteella etätyö ei ollut yhteydessä alkoholin riskikäyttöön, mutta etätyötä tehneillä oli suurempi todennäköisyys juoda alkoholia useana päivänä viikossa verrattuna niihin, jotka eivät tehneet etätyötä.

9 MIN.

FASD-päivänä muistutamme, että raskauden aikaiselle alkoholinkäytölle ei ole turvarajaa.

SIKSI PE 9.9. ALOITAMME ALKOHOLIN MYNNIN 9 MINUUTTIA MYÖHEMMIN.

kehitysvammaliitto.fi/fasd

VUOROPUHELUMME SIDOSRYHMIEN KANSSA ON AVOINTA JA FAKTAPOHJAISTA

Alkolla on lukuisia sidosryhmiä, joita kuullaan monin eri tavoin oman toiminnan kehittämiseksi.

Toimintamme lähtökohtana on yhteiskunnan hyvinvoinnin tukeminen, ja käymme jatkuvaa vuoropuhelua toiminnastamme ja toimintaympäristöstämme eri sidosryhmien kanssa. Dialogin tavoitteena on kertoa yhtiön ajankohtaisista aiheista ja ymmärtää syvällisemmin ympäröivää yhteiskuntaa ja sen haasteita.

Sidosryhmiämme kiinnostavat erityisesti Alkon vastuullisen tehtävän toteuttaminen, alkoholin yhteiskunnalliset vaikutukset sekä alkoholinkulutukseen liittyvät näkökulmat Suomessa ja maailmalla. Viime vuosina eri sidosryhmiä ovat enenevässä määrin kiinnostaneet alkoholitoimialan ympäristöllistä sekä sosiaalista kestävyyttä koskevat aiheet.

Sidosryhmäyhteistyömme on avointa, läpinäkyvää ja tasapuolista ja se perustuu faktoihin. Hyödynnämme sekä suomalaisista että kansainvälistä tutkimustietoa. Kerromme avoimesti, mitä tahoa edustamme. Tapaamistemme ja tapahtumiemme tarjoilut ovat kohtuulliset. Ilmoitamme tarvittaessa henkilökohtaisetkin sidoksemme sekä jääväämme itsemme tilanteissa, joissa olisimme esteellisiä.

Alkon sidosryhmiin kuuluvat muun muassa omistaja, valtakunnalliset ja paikalliset päättäjät, asiakkaat, työntekijät, kansalaisyhteiskunnan järjestöt, viranomaiset, tavarantoimittajat, media ja tutkimusyhteisö.

SIDOSRYHMÄT

SIDOSRYHMÄ	YHTEISTYÖMUODOT
Omistaja	Jatkuva dialogi, valtion omistajaohjaus
Päättäjät	Sidosryhmätilaisuudet ja -vierailut, tapaamiset, tiedotteet ja julkaisut, informaation jakaminen
Asiakkaat	Asiakaskohtaamiset eri kanavissa, spontaanit palautteet ja systemaattinen palautteen kerääminen, kyselyt ja tutkimukset, viestintä eri kanavissa, asiakastilaisuudet
Omat työntekijät	Rekrytointi, perehdytys, monikanavainen työyhteisöviestintä, johtamiskäytännöt, kyselyt ja tutkimukset
Järjestöt	Kumppanuudet ja jäsenyydet, yhteistyöhankkeet
Viranomaiset	Jatkuva dialogi, jäsenyydet, kokoukset
Tavarantoimittajat	Tavarantoimittajatilaisuudet, tavarantoimittajakuulemiset, tapaamiset, jatkuva dialogi
Media	Tiedotteet, mediatilaisuudet, mediavierailut, tapaamiset, haastattelut, tilastotiedot
Tutkimusyhteisö	Kumppanuudet ja jäsenyydet, yhteiset hankkeet, lahjoitukset, lopputyömahdollisuudet, vierailut

LAHJOITUKSET JA YHTEISTYÖ 2022

	SUMMA (€)
LAHJOITUKSET (yhtiökokouksen päätös)	
Sekasin-hanke	150 000
Suomen Punainen Risti (Ukrainan hätäapu, Kriisirahasto)	105 000
Alkoholitutkimussäätiö	90 000
Hotelli- ja ravintolamuseo (museokustannukset)	25 750
Veikko ja Lahja Hurstin Laupeuden Työ ry:n asunnottomien joulu (jouluruoka)	10 000
Alko-Altian Seniorit ry (toiminnan kustannukset)	7 000
Yhteensä	387 750
YHTEISTYÖHANKKEET	
MIELI ry (yksinäisyystyö)	100 000
Helsinkimissio ry (yksinäisyystyö)	70 000
Superlaiffi Oy (yksinäisyystyö, Kaverisovellus)	35 000
Gubbe Sydänystävä Oy (yksinäisyystyö, vanhuset)	30 000
Nuorten Akatemia ry (yksinäisyystyö, nuorisotyö)	20 000
Yhteiskuntapolitiikka-lehti (alkoholitutkimus)	15 000
Suomen Paralympiakomitea ry (yksinäisyystyö, monimuotoinen urheiluseuratoiminta)	10 000
Kehitysvammaliitto ry (alkoholihaittojen ennaltaehkäisy, FASD)	10 000
Joulupuu-keräys (vähävaraisten joululahjat)	10 000
Helsingin Nuorkauppakamari ry (Vuoden poliisi -yhteistyö)	3 500
EHYT ry (Huolikortti, asiantuntijatyö)	3 000
A-klinikkasäätiö (Huolikortti, asiantuntijatyö)	3 000
Ensi- ja turvakotien liitto (Huolikortti, asiantuntijatyö)	3 000
Yhteensä	312 500
Lahjoitukset ja yhteistyöhankkeet yhteensä	700 250

JÄSENYTYDET ERI JÄRJESTÖISSÄ

Alkon edustajia toimii useissa kansallisissa ja kansainvälisissä järjestöissä. Ohessa on listattu merkittävimmät näistä edustuksista. Hallituksen jäsenten keskeiset luottamustoimet on kerrottu kohdassa [Hallinnointi](#).

KOTIMAISET EDUSTUKSET JÄRJESTÖISSÄ

A-klinikkasäätiö, hallituksen jäsen: viestintäjohtaja Maritta Iso-Aho

Suomen alkoholitutkimussäätiö, hallituksen jäsen: yhteiskuntasuhdepäällikkö Ilari Ceder

Aluehallintoviranomaisen päihdehaittojen ehkäisy ja terveyden edistäminen -työryhmä: palvelujohtaja Kimmo Mäkelä

Elinkeinoelämän keskusliiton talous- ja verovaliokunta: talousjohtaja Anton Westermarck

Elinkeinoelämän keskusliiton lakivaliokunta: Compliance Officer Lotta Väisänen

Helsingin seudun kauppakamarin kaupan & palveluiden valiokunta: palvelujohtaja Tatu Vanninen

Hotelli- ja ravintolamuseosäätiön hallintoneuvosto: vastuullisuuspäällikkö Marja Aho 10/2022 asti, yhteiskuntasuhdepäällikkö Ilari Ceder 11/2022 alkaen

Hotelli- ja ravintolamuseosäätiön hallitus: markkinointipäällikkö Sari Karjalainen

Hämeen kauppakamarin kaupan valiokunta: palvelujohtaja Pirjo Hirvonen

Keski-Suomen kauppakamarin liikenne- ja aluerakennevaliokunta: palvelujohtaja Mika Kauppinen 9/2022 asti, palvelujohtaja Jari Hiekkataipale 10/2022 alkaen

Lapin kauppakamarin kaupan ja rajakaupan valiokunta: palvelujohtaja Kaija-Leena Kerkelä

Lastensuojelun keskusliitto, hallituksen puheenjohtaja: toimitusjohtaja Leena Laitinen

Maa- ja metsätalousministeriön eu18-jaoston viini- ja alkoholiasioiden alajaosto: vt. laboratoriopäällikkö Susanna Videnoja

Pakka-työryhmä, Hämeenlinna: palvelupäällikkö Leila Patoila

Pakka-työryhmä, Kokkola: palvelupäällikkö Kaija Haldin

Pakka-työryhmä, Lahti: palvelujohtaja Pirjo Hirvonen

Pakka-työryhmä, Lappeenranta: palvelupäällikkö Harri Hokkanen

Pakka-työryhmä, Oulu: palvelujohtaja Kaija-Leena Kerkelä

Pakka-työryhmä, pk-seutu: palvelujohtaja Tatu Vanninen ja vastuullisuusasiantuntija Virpi Valttonen

Pakka-työryhmä, Vaasa: palvelupäällikkö Seppo Metsola

Pakka-työryhmä, Varkaus: palvelujohtaja Mika Kauppinen 9/2022 asti, palvelujohtaja Jari Hiekkataipale 10/2022 alkaen

Pakka-työryhmä, Varsinais-Suomi: palvelujohtaja Juha Laanti

Palvelualojen työnantajat Palta ry:n työmarkkinavaliokunta: henkilöstöjohtaja Heli Hassinen-Biberger

Suomen Palautuspakkaus Oy, hallituksen jäsen: toimitusketjujohtaja Tino Battilana

Suomen Lasi Oy, hallituksen jäsen: toimitusketjujohtaja Tino Battilana

Suomen Osto- ja logistiikkayhdistys, SCM johtoryhmän jäsen: ennuste- ja täydennysanalytikko Seppo Behm

Tampereen kauppakamarin kaupan valiokunta: palvelujohtaja Kimmo Mäkelä

Turun kauppakamarin kaupan ja palvelun valiokunta: palvelujohtaja Juha Laanti

KANSAINVÄLISET EDUSTUKSET JÄRJESTÖISSÄ

amfori Business Social Compliance Initiative, Suomen maaverkoston puheenjohtaja: vastuullisuuspäällikkö Marja Aho

Pohjoismainen alkoholimonopoliin yhteistyö lisää vaikuttavuutta kansainvälisessä hankintaketjussa

Kaikkia pohjoismaisia alkoholimonopoleja Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Islannissa ja Färsaarilla yhdistää laissa määritetty tehtävä alkoholin kulutuksen aiheuttamien haittojen vähentämiseksi. Sama tehtävä on aktivoinut yhteispohjoismaista yhteistyötä jo vuosikymmenien ajan. Lisäksi tavoite hankintaketjujen ja tuotteiden vastuullisuuden lisäämiseksi on ollut yhteisellä agendalla vuodesta 2008 lähtien.

Nykyisin pohjoismaista yhteistyötä edistetään kolmessa työryhmässä: alkoholipoliittinen, sosiaalisen vastuun sekä ympäristövastuun työryhmä. Monopoliin toimitusjohtajat hyväksyvät työryhmien vuosittaiset toimintasuunnitelmat. Yhteisen ympäristö- ja sosiaalisen vastuun tahtotilan jakaminen sekä viestintä hankintaketjujen kansainvälisille osapuolille lisää vaikuttavuutta. Vuonna 2022 julkaistiin tietokat sekä [ympäristötyölle](#) että [sosiaalisen vastuun edistämiseksi hankintaketjuissa](#).

NAUTITAAN VASTUULLISESTI

NAUTITAAN VASTUULLISESTI _____	19
Vastuullisuuden vuosi 2022 _____	20
Myyntinvalvonnalla vastuullisuutta _____	21
Case: Paras apu yksinäisyyteen on yhteys toiseen ihmiseen _____	24
Valintoja ympäristön hyväksi _____	25
Case: Pakkaus ei ole makuasia. Vaan ilmastoasia. _____	29
Yhdessä ihmis- ja työoikeuksien puolesta _____	30
Maailmanluokan palvelu saa hyvälle tuulelle _____	33
Case: Parasta palvelua kaikissa kanavissa _____	36
Case: Myymälätyön sujuvoittamisella aikaa asiakastyöhön _____	38
Valikoimaa rakennetaan vastuullisuus ja asiakastarpeet edellä _____	39
Case: Vastuullisempaa juomakulttuuria ja laadukkaita makuelämyksiä _____	44
Alkolainen monimuotoinen kulttuuri _____	45
Case: Palveluavustajat aloittivat myymälöissä _____	49
Case: Coaching tuottaa oivalluksia ja antaa rohkeutta _____	51
Kannattavuus pysyi hyvällä tasolla _____	52

VASTUULLISUUDEN VUOSI 2022

TAMMIKUU

Vuonna 2021 aloitettu vastuullisuustyömme yksinäisyyden ennaltaehkäisemiseksi jatkui koko vuoden. Toteutimme #perjantai-puhelu-viestintäkampanjan.

[→ Lue lisää](#)

Järjestimme yhteispohjoismaisen työpajan tavarantoimittajille aiheesta elämiseen riittävät palkat hankintaketjussa.

[→ Lue lisää](#)

HELMIKUU

Juomapakkaustavoitteen toteuttamisen tueksi laadimme juomapakkaustiekartan. Alkon ympäristötavoitteena on puolittaa juomapakkauksista syntyvät ilmastopäästöt 2030 mennessä.

[→ Lue lisää](#)

MAALISKUU

Lahjoitimme 100 000 euroa Suomen Punaisen Ristin katastrofi-rahastoon kriisin keskellä olevien ukrainalaisten humanitaarista apua varten.

[→ Lue lisää](#)

HUHTIKUU

Alko vietti 90-vuotissyntymäpäiväänsä 5.4. Maailma ympärillä on muuttunut, mutta perustehtävämme – vastuullinen alkoholinmyynti – on pysynyt samana.

[→ Lue lisää](#)

Juhlavuoden kunniaksi 90 alkolaiselle mahdollistettiin vapaaehtoistyö työajalla.

[→ Lue lisää](#)

TOUKOKUU

Myymlöidemme esteettömyyskartoitus valmistui. Esteetön asiointi on mahdollista noin kolmessa neljästä Alkon myymälöistä.

[→ Lue lisää](#)

Myynninvalvonnan kampanja sosiaalisessa mediassa kannusti nuoria ja nuorelta näyttäviä asiakkaita näyttämään oma-aloitteisesti henkilöllisyystodistuksen Alkossa asioidessaan.

Sitouduimme muiden pohjoismaisten alkoholimonopoliensa kanssa arvoketjupäästöjen puolittamiseen vuoteen 2030 mennessä. Ilmastotiekartta julkaistiin.

[→ Lue lisää](#)

KESÄKUU

Alkoholiton kioskimme vieraili 90-vuotisjuhlavuoden kunniaksi kahdeksalla paikkakunnalla. Taustalla on Alkon halu kehittää vastuullista juomakulttuuria ja vastata suomalaisten muuttuviin juomatottumuksiin.

[→ Lue lisää](#)

Aloitimme kokeilun, jossa kartonkipakkaukset sijoitetaan viinipullojen joukkoon. Kokeilun tarkoituksena oli tuoda esiin hiilijalanjäljeltään merkittävästi pienempää pakkausvaihtoehtoa lasipullojen rinnalle.

[→ Lue lisää](#)

HEINÄKUU

Lahjoitimme 150 000 euroa nuorten mielen hyvinvointia tukevalle ja kriiseissä auttavalle Sekasin-hankkeelle.

[→ Lue lisää](#)

Alko oli mukana Pride-yhteistyössä neljättä kertaa. Alkolaisten ryhmä osallistui myös ensimmäistä kertaa Pride-kulkueseen.

[→ Lue lisää](#)

ELOKUU

Olimme mukana tukemassa HelsinkiMission Perjantaipuhelin-palvelun käynnistämistä. Elokuusta joulukuuhun puheluihin oli vastaamassa Alkon vapaaehtoisia.

[→ Lue lisää](#)

SYYSKUU

FASD-päivänä 9.9. Alkot avasivat ovensa yhdeksän minuuttia tavallista myöhemmin. Kampanjan tavoitteena on lisätä tietoisuutta siitä, että alkoholi ja raskaus eivät sovi yhteen.

[→ Lue lisää](#)

Syyskuusta marraskuuhun myymälöissämme näkyi "Pakkaus ei ole makuasia. Se on ilmastoasia"-kampanja, jota tuotiin esiin myös yhteistyössä sosiaalisen median vaikuttajien kanssa.

[→ Lue lisää](#)

LOKAKUU

Osallistuimme Helsingissä järjestettyyn Kestävän elämän tapahtumaan. Tapahtumassa oli lounge, jossa pääsi tutustumaan erilaisiin pakkausratkaisuihin ja niiden ilmastovaikutuksiin.

MARRASKUU

HelsinkiMissio myönsi Alkolle Work to Belong -sertifikaatin työyhteisön yksinäisyyttä vähentävästä työstä.

[→ Lue lisää](#)

Ryhdyimme pienentämään sähkönkulutusta entisestään säästämällä sähköä muun muassa valaistuksesta ja kylmäkaapeista.

[→ Lue lisää](#)

Alko sitoutui muiden pohjoismaisten alkoholimonopoliensa kanssa ihmisoikeuksien edistämiseen kansainvälisissä hankintaketjuissa vuoteen 2030 asetettujen tavoitteiden suuntaisesti.

[→ Lue lisää](#)

Osallistuimme perinteiseen Joulupuu-keräykseen järjestämällä lahjojen keräyspisteen 37 myymälään ja tukemalla keräystä 10 000 euron lahjoituksella.

[→ Lue lisää](#)

JOULUKUU

Jaoimme yhdessä Suomen Paralympiakomitean kanssa Vuoden yhdenvertaisin seura -stipendejä urheiluseuroille.

[→ Lue lisää](#)

MYNNINVALVONNALLA VASTUULLISUUTTA

Maskisuositusten poistuminen ja mynninvalvonnan epäonnistumisiin puuttuminen varmistivat mynninvalvonnan kokonaisuonnistumisen asetetulle tavoitetasolle. Mynninvalvontaa tehdään arjessa tinkimättömästi, sovituilla pelisäännöillä.

Tavoitteemme on, että alkoholijuomia ei myydä alaikäiselle, selkeästi päihtyneelle tai häiritsevästi käyttäytyvälle henkilölle tai välittämistarkoituksiin. Varmistamme tavoitteen toteutumista ulkopuolisen tahon tekemillä mystery-testiasioinneilla* sekä rekisteröimällä ikä-, päihtymys- ja välitysepäilytarkastukset kassajärjestelmään. Iän tarkastamisen toteutumista mittaavan ikäraja- ja mysteryn tulos parani edelliseen vuoteen nähden palautuen koronaepidemiaa edeltävälle tasolle.

MIKSI TÄMÄ ON MEILLE TÄRKEÄÄ:

Alkoholi ei ole tavanomainen kulutushyödyke. Sen käytöstä aiheutuu terveydellisiä, taloudellisia ja inhimillisiä haittoja käyttäjälle, hänen läheisilleen sekä koko yhteiskunnalle. Alkon tehtävä on myydä alkoholijuomia vastuullisesti.

LÄHESTYMISTAPAMME:

Vastuullinen alkoholinmyynti tarkoittaa Alkossa sitä, että emme myy alkoholijuomia alaikäisille, päihtyneille tai välittämistarkoituksiin. Kehitämme jatkuvasti henkilöstömme vastuullisuusosaamista. Tarjoamme asiakkaille myös alkoholittomia vaihtoehtoja, matala-alkoholisia tuotteita sekä pieniä pakkauskokoja. Paljousalennukset, kaupantekijäiset, lisämyynti tai yksittäisten tuotteiden markkinointi eivät kuulu Alkon toimintatapoihin.

TÄRKEIMMÄT TAVOITTEEMME:

Toimimme merkityksemme "Nautitaan vastuullisesti" ja asiakaslupauksemme "Maailmanluokan palvelua" mukaisesti. Mittaamme onnistumistamme nuoren asiakkaan iän tarkastamisessa mystery-testiasioinneilla sekä omavalvonnan rekisteröinnillä. Myymälöiden ikärajavälön tavoite vuodelle 2022 oli 97 prosenttia.

*Alko mittaa ulkopuolisen tahon toteuttamilla mystery-testiasioinneilla nuoren asiakkaan iän tarkastamisen toteutumista sekä hänen kokemustaan palvelun laadusta. Mittauksessa täysi-ikäiset testiasiakkaat asioivat myymälöissä ja noutopisteissä.

VASTUULLISET MYNTIKÄYTÄNNÖT MYYMÄLÖISSÄ JA NOUTOPISTEISSÄ

Tavoitteemme on tarkastaa ikä henkilötodistuksesta kaikilta alkoholijuomia ostavilta, alle 30-vuotiailta vaikuttavilta asiakkailta. Nuoren asiakkaan ikä tarkastettiin 97,3 prosentissa testikäynneistä. Tulos parani merkittävästi vuoden 2021 tasosta (93,6 prosenttia) ja ylitti vuodelle 2022 asetetun tavoitteen, joka oli 97 prosenttia.

Kuntien ja kaupunkien ehkäisevän päihdetyön toimijat tekevät vuosittain **Pakka-toimintamallin** mukaisia alkoholin ostokokeita eri puolilla Suomea. Alkoholin ja tupakan ostokokeita tehtiin alkuvuodesta Etelä-Karjalassa ja syksyllä Lahdessa. Etelä-Karjalassa tehtiin 153 koeostoa kaikkiaan 97 eri liikkeeseen Lappeenrannassa, Imatralla ja muissa alueen kunnissa. Ostokokeista 8 prosenttia kohdistui Alkon myymälöihin. Kaikissa Alkoon kohdistuneissa ostotilanteissa myyjä kieltäytyi myymästä tuotetta. Lahdessa tehtiin yhteensä 285 koeostoa 85 vähittäismyyntipisteeseen. Tehdyistä ostokokeista 7 prosenttia kohdistui Alkon myymälöihin, ja 44 prosentissa ostotapahtumista kieltäydyttiin myymästä.

VASTUULLINEN ASIAKASPALVELU

	2018	2019	2020	2021	2022
Ikärajatarkastukset (milj. kpl)	4,6	4,6	5,4	5,7	4,9
Päihtymysepäilytarkastukset (1 000 kpl)	577	522	511	472	437
Välitysepäilytarkastukset (1 000 kpl)	359	316	316	299	257
Asiointikieltosopimukset (kpl)	13	22	21	36	42

Kampanjoimme touko- ja elokuussa #todistaikäsi-teemalla, joka kannusti nuoria näyttämään paperit Alkon kassalla oma-aloitteisesti. Panostimme näkyvyyteen sosiaalisessa mediassa erityisesti alle 30-vuotiaiden aikuisten tavoittamiseksi. Pelkästään Alkon omien somekanavien kautta kampanja tavoitti lähes 1,5 miljoonaa suomalaista.

PEREHDYTYS VASTUULLISEEN MYNTITYÖHÖN

Ammattitaitoinen henkilöstö on avainasemassa alkoholin myynnin vastuullisuuden varmistajana. Uudet työntekijät suoritavat heti ensimmäisenä työpäivänään Myynninvalvonnan passi -kokeen, jonka avulla he saavat perusosaamisen ikäraja-, päihtymys- ja välittämisepäilyvalvontaan. Koko henkilöstö suorittaa passin kolmen vuoden välein. Koulutusten lisäksi käytännön työssä oppiminen on tärkeää, koska osaaminen kehittyy vähitellen kertyvän kokemuksen kautta.

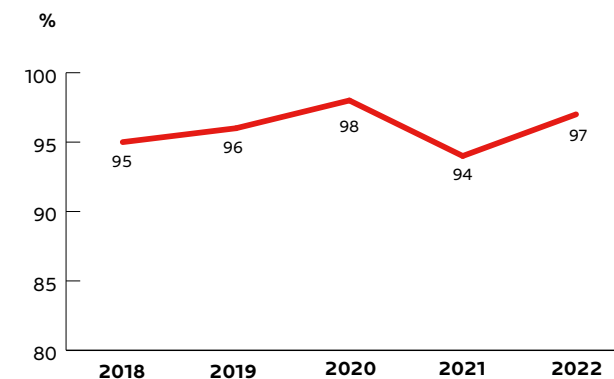
Myös Alkon ulkopuolisten noutopisteiden henkilöstöä koulutetaan vastuullisiin myyntikäytäntöihin. Verkkokauppatilauksia luovutettaessa kaikkien asiakkaiden henkilöllisyys sekä ikä tarkastetaan henkilöllisyystodistuksesta. Noutopisteiden ikärajatarkastusten onnistumista mitataan mystery-testiasioinneilla. Vuoden 2022 tulos oli 87,3 prosenttia (70,1 prosenttia vuonna 2021).

Tavoitteenamme on varmistaa, että vastuullisia toimintatapoja noudatetaan kaikissa myyntikanavissamme, ja siksi jatkamme noutopisteiden henkilökunnan myynninvalvonnan osaamisen kehittämistä.

VUONNA 2022 IKÄRAJATARKASTUKSIA 4,9 MILJOONAA

Mystery-testiasiointien lisäksi tärkeä osa Alkon vastuullisuutta on myymälöiden omavalvonta. Myymälöissä iän tarkastukset, kuten muutkin myynninvalvontatoimet, kirjataan kassajärjestelmään. Tuloksia seurataan alueittain, myymälöittäin ja myyjätasolla. Seurannan tavoitteena on varmistaa tasalaatuinen ja luotettava myynninvalvonta kaikissa myymälöissä. Vuonna 2022 nuoren asiakkaan ikä tarkastettiin 4,9 miljoonaa kertaa (5,7 miljoonaa vuonna 2021), alkoholin välittämisepäilytarkastuksia tehtiin lähes 260 000 (noin 300 000) ja päihtymysepäilytarkastuksia noin 440 000 (noin 470 000) kertaa.

MYYMÄLÖIDEN ONNISTUMINEN MYSTERY-TESTIASIOINNEISSA

ASIOINTIKIELTOSOPIMUS JA HUOLIKORTTI

Asiointikieltosopimus ja Huulikortti ovat työkaluja Alkon myymälähenkilökunnalle tilanteisiin, joissa asiakas ilmaisee huolensa omasta tai läheisensä alkoholinkäytöstä. Asiointikieltosopimuksella asiakas voi vapaaehtoisesti rajoittaa alkoholijuomien ostojaan yhdestä tai useammasta Alkon myymälästä. Aloite sopimuksen laatimiseksi voi tulla asiakkaalta itseltään tai hänen läheiseltään. Asiointikieltosopimukset ovat aina määräaikaista, enintään 12 kuukauden mittaisia. Vuonna 2022 solmittiin yhteensä 42 sopimusta (36 vuonna 2021), joista yhtä lukuun ottamatta kaikki olivat niin sanottuja täyskieltoja. Yhdellä sopimuksella rajoitettiin ostettavat tuotteet vain mietoihin viineihin. Vuoden aikana purettiin kaksi sopimusta kesken määräajan.

Huulikortin avulla asiakasta voidaan ohjata etsimään tietoa tai ottamaan yhteyttä apua tarjoaviin tahoihin. Huulikortti päivitetiin keväällä 2021. Uudessa Huulikortissa apua tarjoavien tahojen yhteystiedot ovat aiempaa laajemmat kattaten päihteiden lisäksi myös kriisi- ja väkivaltilanteissa apua tarjoavia tahoja, tukea yksinäisyyttä kokeville sekä apua vauva- ja odotusajan päihdeongelmiin. Kortti on jaossa myymälöissä ja se on saanut hyvää palautetta sekä henkilökunnalta että asiakkailta. Huulikortteja toimitettiin vuonna 2022 Alkon myymälöihin 3 820 kappaletta.

VALTAOSA ALKON MYYMÄLÖISTÄ ON ESTEETTÖMIÄ

Alko teki alkuvuonna 2022 esteettömyyskartoituksen, joka julkistettiin kansainvälisenä esteettömyys- ja saavutettavuuspäivänä 19.5. Kartoitusta tehtiin soveltaen Invalidiliiton esteettömyyskartoitusta Alkon tarpeisiin. Kartoituksessa keskityttiin selvittämään fyysisen esteettömyyden toteutumista myymälöissä, ja se toteutettiin alkolaisten voimin kaikissa myymälöissä ympäri Suomen.

Alkon myymälöistä noin 75 prosenttia on esteettömiä. Asiakas voi tarkistaa oman asiointimyymlänsä esteettömyyden jo ennakkoon [Alkon verkkosivuilta](#).

PARAS APU YKSINÄISYYTEEN ON YHTEYS TOISEEN IHMISEEN

CASE
2022

HelsinkiMissio lanseerasi elokuussa uuden puhelinpalvelun yksinäisyyttä kokeville. Alko lähti mukaan rahoittamaan ja käynnistämään palvelua jatkona vuonna 2021 aloitetulle omalle Perjantaipuhelu-kampanjalle.

Alkon 90-vuotisjuhlavuonna alkolaisilla oli mahdollisuus tehdä palkallista vapaaehtoistyötä. Yhtenä vapaaehtoistyön muotona osa henkilöstöstä vastasi Perjantaipuhelimeen ja tarjosi keskusteluseuraa yksinäisyyttä kokeville. Kaikki puheluihin vastaavat tekivät verkkokoulutuksen sekä pienryhmäkoulutuksen HelsinkiMission asiantuntijan kanssa.

”Yksinäisyys on suuri haaste, joka näyttäytyy meille alkolaisille myös myymälöissämme. Näemme ja kuulemme erilaisia ihmiskohtaloita ja tarve jutella on suuri. Myymälässä emme valitettavasti oikein ehdi ja pysty juttelemaan, eikä se ole oikea paikkakaan, joten oli hienoa, että lähdimme palveluun mukaan”, kertoo Perjantaipuhelimeen itsekin vastaamassa ollut palvelumestari **Pirita Matjus**.

”Valitettava tosiasia on, että yksinäisyys on yleistä ja ihmisillä on tarve keskustella ihan tavallisista asioista. Yksinäisyys hiipii ajatuksiin erityisesti iltaisain ja viikonloppuisin ja pullo saattaa olla se ainoa kaveri. Mutta apu ei löydy meidän myymälän hyllyltä, vaan yhteydestä toiseen ihmiseen”, Matjus kertoo.

Matjuksen oma kokemus puheluista kiteytyi siihen, että hän todella tunsi voivansa auttaa. ”Soittaja saattoi olla puhelun alussa hyvinkin allapäin. Kuuntelin ja olin läsnä. Pysin rohkaisemaan ja kertomaan, että apua on tarjolla eikä ongelmien kanssa tarvitse jäädä yksin. Soittajien äänensävy usein muuttui puhelun aikana ja jopa nauroimmekin yhdessä. Eräskin soittaja kiitti ja totesi, että kiva kun on tällainen palvelu ja sanoi soittavansa uudelleenkin.”

Alko jatkaa Perjantaipuhelimen rahoittamista myös vuonna 2023.

VALINTOJA YMPÄRISTÖN HYVÄKSI

Toteutamme maailman vastuullisinta tapaa myydä alkoholia myös ympäristövastuullisuuden näkökulmasta.

MIKSI TÄMÄ ON MEILLE TÄRKEÄÄ:

Jatkamme toiminnastamme aiheutuvien ympäristövaikutusten pienentämistä ilmastokriisin hillitsemiseksi ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi niin omassa toiminnassamme kuin hankintaketjussamme. Myös asiakkaidemme kiinnostus tuotteiden ympäristövaikutuksista läpi toimitusketjun kasvaa jatkuvasti.

LÄHESTYMISTAPAMME:

Suurin osa toimintamme ilmastovaikutuksista syntyy kansainvälisessä hankintaketjussamme, erityisesti juomien ja niiden pakkausten tuotannossa. Työskentelemme yhdessä juoma-alan toimijoiden kanssa ympäristövaikutusten pienentämiseksi. Vuoden 2022 lopulla julkaistu ilmastotiekartta ohjaa toimintaamme kohti ilmastopäästöjen puolittamista ja muiden luonnolle haitallisten vaikutusten estämistä.

TÄRKEIMMÄT TAVOITTEEMME:

Ympäristötyöllemme on asetettu kunnianhimoiset tavoitteet, joita kohden työskentelemme pienin ja suurin ympäristöteoin. Vuoden 2030 loppuun mennessä

- olemme sitoutuneet yhdessä muiden pohjoismaisten alkoholimonopolioiden kanssa pienentämään toimintamme aiheuttamia ilmastopäästöjä 50 prosentilla verrattuna vuoden 2020 tilanteeseen
- olemme hiilineutraali kotimaan toimintojemme osalta.

Suurin osa Alkon toiminnan päästökuormituksesta syntyy tuotteiden hankintaketjussa, ja vain noin 2 prosenttia päästöistä on Alkon suoria päästöjä. Siksi ilmasto- ja ympäristötyössämme korostuu sekä paikallinen että kansainvälinen yhteistyö alan eri toimijoiden kanssa.

Alkon edellinen ilmastaselvitys tehtiin vuonna 2020 yhteistyössä Gaia Consultingin kanssa. Selvityksen mukaan Alkon kokonaispäästöistä merkittävimmän osan, 77 prosenttia, muodostavat juomat pakkauksineen, ja ilmastopäästöistämme noin neljäsosa syntyy pakkauksista. Kansainvälisestä logistikasta syntyy 18 prosenttia päästöistä. Hiilijalanjälkemme, 149 500 tCO₂e, vastaa keskimäärin 14 000 suomalaisen vuosipäästöjä. Vuoden 2022 ilmastaselvitys valmistuu keväällä 2023, ja sen tulokset julkaistaan verkkosivuillamme.

Vuonna 2022 panostimme juomapakkauksiin liittyvään asiakasviestintään. ”Pakkaus ei ole makuasia. Vaan ilmastoasia” -kampanjamme näkyi myymälöissämme ja viestintäkanavissamme. Teemasta keskusteltiin myös sosiaalisessa mediassa, kun vaikuttajien kanssa tekemämme yhteistyö tavoitti asiakkaita uudella tavalla. Teimme lisäksi oppilaitosyhteistyönä tutkimusta siitä, miten voimme parhaiten tukea asiakkaitamme omaksumaan uusia pakkauksimuotoja ja osin siirtymään perinteisistä lasipulloista vaihtoehtoihin pakkauksiin.

[Lue lisää sivulta 29.](#)

POHJOISMAISILTA ALKOHOLIMONOPOLEILTA YMPÄRISTÖTIEKARTTA

Pohjoismaisia alkoholimonopoleja Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Islannissa ja Färsaarilla yhdistää laissa määritetty perustehtävä alkoholin kulutuksen aiheuttamien haittojen vähentämiseksi. Tämä koskee myös ympäristölle aiheutuva haittaa. Pohjoismaisten alkoholimonopolioiden ympäristötyötä on tehty jo vuosien ajan. Ympäristötyöryhmän missiona on toimia koko toimialan kestävä kehityksen edelläkävijänä, kannustaa ja mahdollistaa hankintaketjun vastuulliset ratkaisut ja tukea asiakkaita vastuullisemman valinnan tekemisessä.

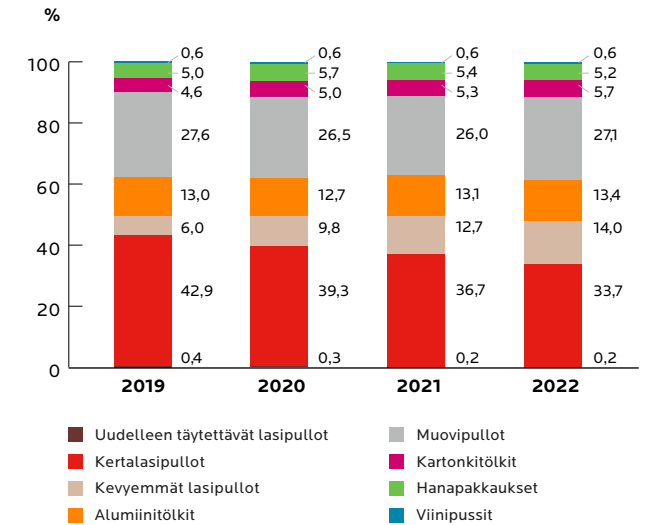
Vuonna 2022 ympäristöyhteistyö sai uuden merkityksen, kun alkoholimonopolit julkaisivat yhdessä toimitusjohtajiansa allekirjoittaman ympäristötiekartan. Ympäristötiekartta kokoa pohjoismaisten monopolioiden ympäristötyön yhteisen mission, tavoitteet ja toimenpiteet yhteen dokumenttiin.

Ympäristötiekartassa monopolit sitoutuvat vähentämään kokonaispäästöjään 50 prosenttia ja minimoimaan toiminnasta aiheutuvat negatiiviset ympäristövaikutukset. Tavoitteeseen pääseminen edellyttää toimenpiteitä kaikilta hankintaketjun toimijoilta tuottajista tavarantoimittajiin ja alkoholimonopoleihin. Yhteisillä tavoitteilla halutaan viestiä koko toimialalle, että monopolit ottavat ilmasto- ja ympäristökriisin vakavasti, ja toimenpiteisiin on ryhdyttävä nopeasti. Ympäristötiekartta löytyy [Alkon verkkosivuilta](#).

Pohjoismaisen ympäristötyöryhmän lisäksi Alko on perustajajäsenenä mukana Sustainable Wine Roundtable -ryhmittymässä. Ryhmittymä kokoa juoma-alan kansainvälisiä toimijoita yhteen, ja sen tavoitteena on luoda alalle yhtenäisiä vastuullisuuskäytäntöjä. [Lue lisää ryhmittymän verkkosivuilta](#).

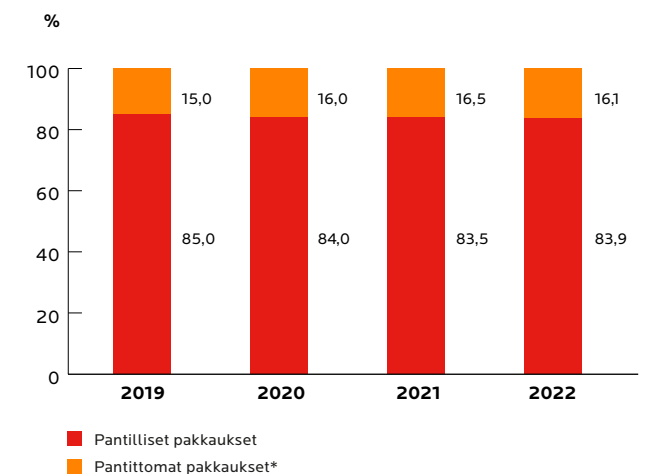
MYDYT JUOMAPAKKAUSTYYPIT

Kunkin juomapakkaukstyypin myynnin osuus koko Alkon myynnistä myyntiyksiköittäin

MYYYJEN PAKKAUSTEN PANTILLISUUS

Pantillisten ja pantittomien juomapakkausten osuus koko Alkon myynnistä myyntiyksiköittäin

*Pantittomat lasi- ja muovipullot, pantittomat alumiinitölkit, kartonkitölkit, hanapakkaukset, viinipussit ja muut pantittomat pakkaukset

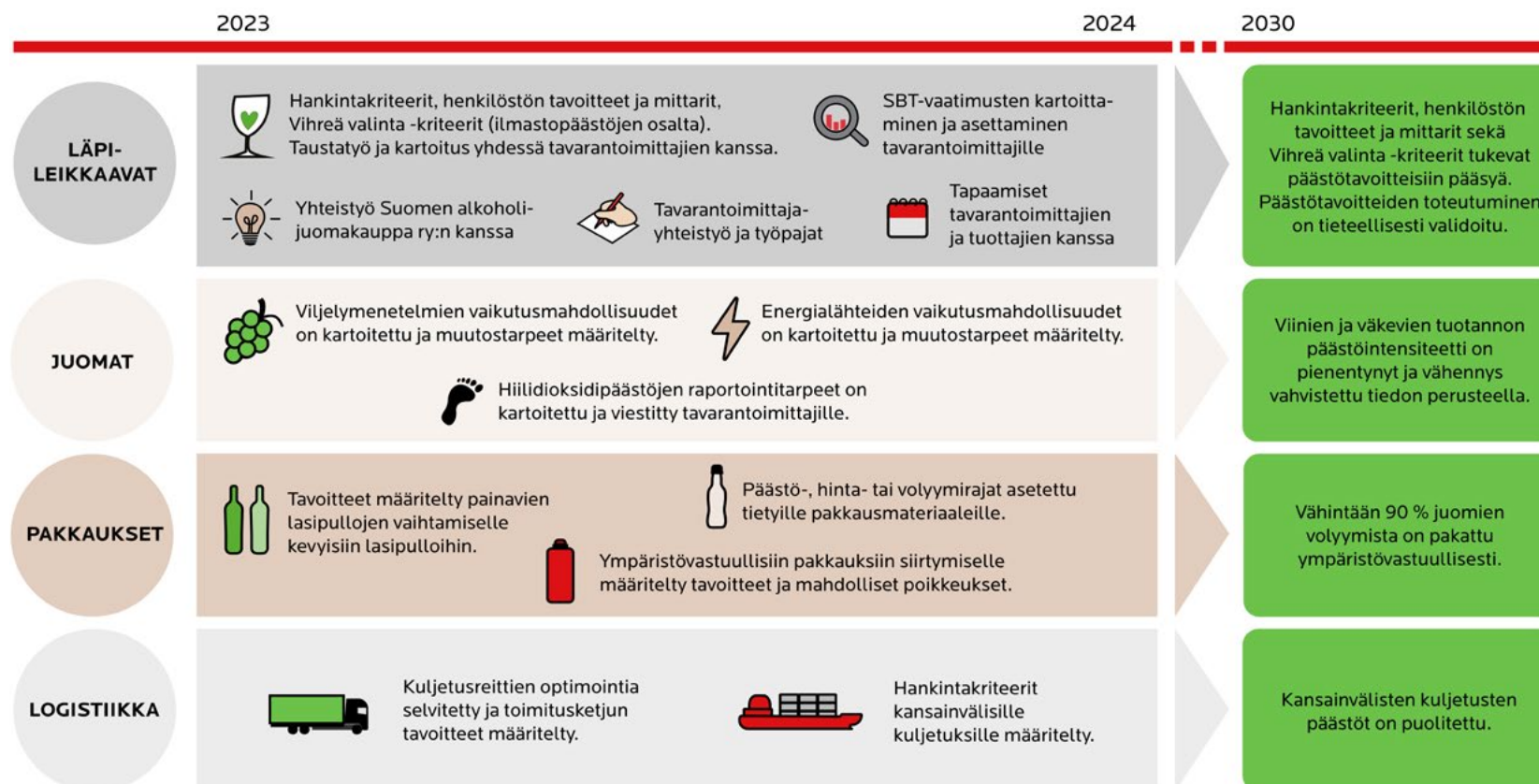
ILMASTOTIEKARTTA OHJAA SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖTÄ

Vuoden 2022 lopussa julkaisimme tavarantoimittajillemme suunnatun ilmastotiekartan. Se ohjaa toimintaamme, kun valmistaudumme tulevaan EU:n ESRS-kestävyysraportointiin ja työskentelemme saavuttaaksemme vuoden 2030 ilmastotavoitteet. Ilmastotiekartta sisältää toimenpiteitä hankintaketjun suurimmille päästölähteille: juomien tuotannolle, pakkauksille ja kansainväliselle logistiikalle.

Ilmastotiekarttaa varten analysoimme yhteistyössä Gaia Consultingin kanssa, millä osa-alueilla ilmastopäästöjäme tulee pienentää, jotta vuoden 2030 ilmastotavoitteet ovat toteutettavissa. Jo aiemmin vuonna 2021 asettamamme juomapakkauspäästöjen puolittamistavoite ei yksinään riitä, vaan vaaditaan sekä kohdennettuja että läpileikkaavia toimenpiteitä, jotka koskevat koko Alkon arvoketjun osapuolia tuottajista asiakkaisiin.

Vuonna 2022 myimme yhteensä 109,9 miljoonaa juomapakkausta (115,3 miljoonaa vuonna 2021). Tavanomaisen painavan lasipullon osuus myydyistä pakkauksista on pienentynyt vuodesta 2018 alkaen, kun taas kevyemmän lasipullon osuus on kasvanut. Myytyjen hanapakkausten osuus pieniä hieman viime vuodesta, kun taas kartonkitölkkien myyntimäärä oli pienessä kasvussa. Myydyistä pakkauksista 83,9 prosenttia (2021: 83,5) oli pantillisia juomapakkauksia.

ALKON ILMASTOTIEKARTAN TOIMENPITEET 2023

Ilmastotiekarttaa varten analysoimme yhteistyössä Gaia Consultingin kanssa, millä osa-alueilla ilmastopäästöjäme tulee pienentää, jotta vuoden 2030 ilmastotavoitteet ovat toteutettavissa.

LOGISTIIKAN PÄÄSTÖT

Alkon tavoite on olla omien toimintojensa osalta hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Omasta toiminnastamme syntyvät päästöt ovat noin 2 prosenttia kokonaispäästöistä. Omaa ympäristötyötämme ohjaa sertifioitu ISO 14001 -ympäristöjohtamisjärjestelmä. Sen piiriin kuuluvat kaikki myymälämme ja toimistomme.

Jatkoimme vuoden aikana aktiivisesti yhteistyötä kotimaan kuljetuskumppaneidemme kanssa. Myymälöihin tehtävien toimitusten aikaikkunoita laajentamalla saimme vähennettyä Uudellamaalla 20 000 ja Satakunnassa 18 000 ajokilometriä. Tätä kehitystyötä jatketaan vuonna 2023. Tampereen keskustan alueen myymälöiden toimituksiin otettiin käyttöön sähköinen jakelukulusto. Myös sähköisen jakelun laajentaminen jatkuu vuonna 2023.

Logistiikassa kiinnitämme jatkuvasti huomiota myös tuotteiden pakkaamiskäytäntöihin. Vuonna 2022 otimme käyttöön uudet FSC-sertifioidut pakkaukset verkkokauppatoituksiin. Sertifiointi varmistaa, että pakkauksessa käytetty materiaali on peräisin vastuullisesti tuotetusta puusta. Pyrimme myös vähentämään pakkausjätteen määrää. Vuonna 2022 pakkausten kierrätysmalli muuttui alueelliseksi, mikä vähentää kuljetusmatkoja. Vuonna 2022 pakkauspahvijätettä syntyi yhteensä 3 221 tonnia ja lavamuovijätettä 72 tonnia.

Vuonna 2022 toimimme oman maahantuontimme kautta tuotteita Suomeen 1,42 miljoonaa litraa (1,34 miljoonaa litraa vuonna 2021), eli noin 2 prosenttia kokonaisyhteisestä. Maahantuontipalvelumme päästöt olivat yhteensä 393 tCO₂ (458 tCO₂ vuonna 2021). Euroopan maista tuotteet saapuvat rekkarahtina. Aasiasta, Etelä- ja Pohjois-Amerikasta sekä Australiasta käytetään laivarahtia. Lentorahti on käytössä vain yksittäisissä tapauksissa.

Viinien hanapakkausten kierrätys Alkon myymälöiden kautta on vähentynyt, kun eri jätelajien kierrättämismahdollisuudet ovat parantuneet uuden jätelain astuttua voimaan. Asiakkaat toivat Alkon keräyspisteisiin vuoden aikana 10,4 tonnia hanapakkauspusseja, jotka hyödynnetään kierrätyspolttoaineen valmistuksessa.

TEHOSTIMME SÄHKÖNSÄÄSTÖÄ MYYMÄLÖISSÄ

Kansainvälinen energiakriisi koetteli koko maailmaa vuonna 2022. Koska sähkönkulutus on kotimaan toimintojemme merkittävin päästölähde, Alko laati oman sähkönsäästöohjelman energiaa säästämiseksi ja sähkökatkoihin varautumiseksi. Energiaa säästäviä toimenpiteitä on tehty myymäläverkoissa jo pitkään, mutta ohjelman kautta työhön tuli mukaan myös uusia elementtejä: sammutamme myymälöiden valot ja sähkölaitteiden virrat yön ajaksi mahdollisuuksien mukaan ja luovuimme kylmäkaappien käytöstä toistaiseksi. Tarvittaessa sovimme kiinteistöjen omistajien kanssa myymälöiden lämpötilan laskemisesta.

Uudistimme 23 myymälää vuonna 2022. Remonttien yhteydessä uudistamme valaistuksen energiatehokkaaseen LED-tekniikkaan. Lisäksi tarkastelemme uudistuksien yhteydessä tilatehokkuutta. Kokonaisuudessaan sähkönkulutuksemme oli 10,6 GWh vuonna 2022, mikä tarkoittaa 107,3 kWh myymäläneliötä kohden. Sähkönkulutus laski 4,3 prosenttia vuodesta 2021.

	2020	2021	2022
Kerätyt hanapakkaukset, t	16,7	12,9	10,4
Pakkauspahvijäte, t	3 816	3 800	3 221
Pakkausmuovijäte, t	86	86	72

PAKKAUS EI OLE MAKUASIA. VAAN ILMASTOASIA.

CASE
2022

Juoman pakkausmateriaaleilla on merkittävä ilmastovaikutus. Alko on selvittänyt valikoimansa yleisimpien pakkausten, kuten lasi-, muovi- ja pahvipakkausten sekä tölkkien, hiilijalanjäljen. Suurimmat päästöt ja ilmastovaikutukset juomalitraa kohden ovat lasipullolla ja pienimmät hanapakkauksella.

Ilmastovaikutusten kannalta pakkauksen paino ja koko ovat olennaisia kriteereitä. Alkon valikoimasta löytyvät ympäristöystävälliset pakkaukset tunnistaa omasta Vihreä valinta-symbolistaan.

"Esimerkiksi PET-muovipullon pienemmät ilmastovaikutukset johtuvat pakkauksen valmistamiseen kuluvaan pienemmästä energiamäärästä. Lasin valmistusprosessi vaatii erittäin korkean, jopa 1600 °C lämpötilan, joka vie paljon energiaa", sanoo Alkon kestävä kehityksen asiantuntija **Senni Simola**.

Alko on sitoutunut puolittamaan juomapakkauksiin liittyvät päästöt vuoteen 2030 mennessä. Valikoiman pakkauksia kehitetään yhdessä tavarantoimittajien kanssa ja myös asiakkaita houkutellaan tekemään ympäristöystävällisempiä valintoja.

Ostopäätöksissä on kyse tottumusten ja kulttuurin muuttamisesta, joiden eteen Alko tekee töitä tietoisuutta lisäämällä, myös yhdessä asiakkaiden kanssa. Syys-marraskuussa Alkon

myymälöissä näkyi "Pakkaus ei ole makuasia. Vaan ilmastoasia." -kampanja, jota tuotiin esiin yhteistyössä myös sosiaalisen median vaikuttajien kanssa.

Alkon teettämien kyselyiden ja oppilaitosyhteistyöstä saatujen tulosten perusteella yksi esteistä siirtyä ympäristöystävällisiin pakkauksiin on huoli juoman laadusta.

"Pakkaushan ei vaikuta juoman makuun. Valtaosa juomista ostetaan nautittavaksi melko nopeasti ostamisesta. Jos viiniä ei ole tarkoitus säilöä pitkiä aikoja, kaikki pakkaukset ovat maun ja säilyvyyden suhteen samalla viivalla. Pitkään säilytettävien viinien kohdalla lasipullo on paras, mutta silloinkin ohuempi lasi ja näin ollen kevyempi pullo riittää."

Vaihtoehtoisissa pakkauksissa myytävien tuotteiden valikoima on vielä rajallinen ja siihen vaikuttaa kysyntä. "Pyrimme oman ilmastotyömme kautta vaikuttamaan siihen, että valikoimassa olisi tulevaisuudessa yhä enemmän vaihtoehtoisia pakkauksia. Erityisesti vuoden 2022 lopussa julkaistu ilmastotiekartta ohjaa pakkausvalikoimaamme ympäristöystävällisempään suuntaan", Simola kertoo.

[Lue lisää Alkon pakkauksien hiilijalanjäljestä →](#)

YHDESSÄ IHMIS- JA TYÖOIKEUKSIEN PUOLESTA

Olemme sitoutuneet työhön ihmisoikeuksien ja hyvien työolosuhteiden parantamiseksi hankintaketjussamme minimoidaksemme toiminnastamme aiheutuvat negatiiviset vaikutukset.

MIKSI TÄMÄ ON MEILLE TÄRKEÄÄ:

Haluamme tukea kuluttajia vastuullisempien ostopäätösten tekemisessä. Haluamme kantaa vastuumme ja edistää ihmisten ja ympäristön hyvinvointia tuotteiden hankintaketjuissa. Kehitämme valikoimaamme jatkuvasti niin eettisyyden kuin ympäristön näkökulmasta kestävämmälle pohjalle.

LÄHESTYMISTAPAMME:

Olemme sitoutuneet toiminnassamme kaikkiin kansainvälisiin ihmisoikeussitoumuksiin. Noudatamme toiminnassamme YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevaa huolellisuusperiaatetta. Olemme kansainvälisen amfori BSCI:n jäsen ja toimintamallimme perustuu [amforin Code of Conductiin](#). Huolellisuusperiaatteiden mukaisesti haluamme varmistaa, että hankintaketjussamme toimitaan näiden periaatteiden mukaisesti. Tässä työssä avainasemassa on vastuullisuusyhteistyö tavarantoimittajien, tuottajien ja muiden sidosryhmien kanssa.

TÄRKEIMMÄT TAVOITTEEMME:

Päivitimme vastuullisuusstrategiamme vuonna 2022. Lisäksi pohjoismaiset alkoholimonopolit hyväksyivät yhteiset pitkän aikavälin tiekartat eettisten toimintatapojen edistämiseksi ja toteutumisen varmistamiseksi. Tavoitteenamme on parantaa hankintaketjujen läpinäkyvyyttä ja tuotteiden raaka-aineiden jäljitettävyyttä sekä varmistaa, että korkean ihmisoikeusriskin alueilta tulevat tuotteet ovat sertifioituja tai muulla tavoin vastuullisuusvarmennettuja vuoteen 2030 mennessä.

Yrityksiin kohdistuvat lakisääteiset vastuullisuusvaatimukset kasvavat lähivuosina. [Alkon ostoehtoja](#) päivitettiin syyskuussa 2022 vastaamaan paremmin tulevia vastuullisuusvaatimuksia. Päivitettyjen ostoehtojen mukaisesti myös valikoimassa oleville tuotteille voidaan asettaa uusia vastuullisuuskriteerejä. Velvoitamme tavarantoimittajia noudattamaan huolellisuusperiaatetta omassa hankintaketjussaan entistäkin tiiviimmin. Alko tarjoaa tukensa tavarantoimittajille heidän vastuullisuustyössään.

JÄLJITETTÄVYYTTÄ HANKINTAKETJUIHIN

Huolellisuusveloiteprosessin ensimmäinen askel on tuotteen hankintaketjujen kartoittaminen: tieto tuotteen alkuperästä on perusta vastuullisen toiminnan kehittämiselle. Ilman tätä ei ole mahdollista valvoa, ennaltaehkäistä tai tehdä korjaavia toimenpiteitä tuotantoon mahdollisesti liittyvien haitallisten ihmisoikeuksien ja ympäristövaikutuksien osalta. Alkon tavoitteena on hankintaketjun 100-prosenttinen jäljitettävyyttä pääraaka-aineen tasolle vuoteen 2030 mennessä.

VASTUULLISUUSKOULUTUSTA YHTEISTYÖKUMPPANEILLE

Parin vuoden tauon jälkeen pystyimme jälleen järjestämään tavarantoimittajatilaisuuksia ja -koulutuksia live-tapahtumina. Tavarantoimittajatilaisuuksia pidettiin vuoden aikana neljä. Järjestimme tavarantoimittajille kolme erillistä työpajaa, joiden aiheina olivat pakkausten ilmasto-vaikutukset, Vihreä valinta -konseptiuudistus, [valikoimaanotto-ohjeen](#) muutokset vastuullisen hankinnan osalta sekä amforin uusi Code of Conduct.

Teimme hankintaketjuun kohdistuvia osaamisen kehittämisen toimenpiteitä Euroopassa sekä Pohjois- ja Etelä-Amerikassa. Edellisvuoden tapaan jatkoimme italialaisten tuottajien koulutuksia muun muassa vastuullisesta työvoiman hankinnasta. Koulutusten toteutuksesta vastasivat Stronger Together ja

Equalitas. Samoin jatkoimme rommituottajien koulutuksia yhteistyössä Bonsucron ja La Islan kanssa. Koulutuksia järjestettiin italialaisille tuottajille ja tiloille kahdeksan ja rommituottajille kolme.

SEURANTATOIMENPITEITÄ ETELÄ-AMERIKASSA JA KALIFORNIASSA

Vuoden aikana tehdyt vastuullisuustoimenpiteet ovat keskittyneet osaamisen kehittämiseen, mutta teetimme myös seuranta-toimenpiteitä. Ne ovat kolmannen osapuolen tarkastuksia, joita toteutetaan amforin täysmääräisinä auditointeina tai vastuullisuuskäynteinä. Käyntien tavoitteena on varmistaa eettiset toimintatavat hankintaketjussa sekä lisätä osaamistamme ja tietouttamme tuottaja-, alue- ja maatasolla tulevaisuuden toimenpiteiden kehittämisen tueksi. Käytämme riskialueiden määrittelyssä amforin riskimaalistausta, Maplecroft-työkalua sekä toimialalla tehtyjä tutkimusraportteja.

Vielä keväällä 2022 koronan vaikutukset näkyivät monilla alueilla, ja auditointimahdollisuuksia rajoitettiin useilla alueilla. Myös auditointien saatavuudessa oli haasteita merkittävimmillä riskialueilla. Vuonna 2022 suoritimme amforin tuottaja-auditointeja Argentiinassa ja aloitimme vastuullisuusvierailut Kaliforniassa, jotka jatkuivat tammikuussa 2023. Loppuraportti julkaistiin vuoden 2023 alussa.

Alkon omien toimenpiteiden lisäksi tavoitteemme on lisätä sertifioituja tai kolmannen osapuolen varmistamien tuotteiden lukumäärää valikoimassamme. Sertifioinneissa huomioidaan yleensä tärkeitä työterveyteen ja -turvallisuuteen, reiluun palkkaukseen, järjestäytymisvapauteen, ihmis- ja työoikeuksiin sekä eettiseen liiketoimintaan liittyviä näkökulmia. Alko tukee sertifiointien näkyvyyttä asiakkaille Vihreät ja Eettiset -viestintäkonseptin avulla, tavoitteenamme helpottaa asiakkaiden vastuullisempia valintoja.

TIEKARTOISTA SUUNTA POHJOISMAISELLE YHTEISTYÖLLE

Pohjoismaiset alkoholimonopolit ovat jo pitkään tehneet vastuullisuusyhteistyötä. Tavoittemme on olla juomatoimialan vastuullisuuden edelläkävijöitä sekä edistää ihmisoikeuksien kannalta parhaita käytäntöjä koko toimialalla. Työstimme työryhmissä vuoden 2022 yhteisen [Human rights due diligence -tiekartan](#), joka antaa suuntaviivat yhteistyöllemme tuleviksi vuosiksi.

Elämiseen riittävä palkka on yksi pohjoismaisen yhteistyön fokusalue. Olemme vuoden aikana käyneet sidosryhmädialogia niin tammikuussa 2022 järjestetyssä yhteispohjoismaisessa webinaarissa kuin lokakuussa 2022 tuottajien kanssa. Kohtuullinen korvaus tehdystä työstä on osa Alkon eettisiä toimintaperiaatteita ja uudistuneen amfori Code of Conductin periaatteita. Tulosten saavuttaminen vaatii vuosien pitkäjänteistä työtä ja koko hankintaketjun toimijoiden sitoutumista.

Alkuvaiheen tavoitteena on ymmärtää arvon jakautuminen hankintaketjussa sekä hankintaketjun eri osapuolten roolit ja vastuut. Työ on vasta alussa. Alko teetti yhteistyössä Reilu Kauppa ry:n kanssa raportin elämiseen riittävästä palkoista Etelä-Afrikassa. Raportti valmistui tammikuussa 2023. Seuraava askel on toteuttaa pilotti sen selvittämiseksi, miksi minimipalkkalainsäädäntö ohjaa edelleen voimakkaasti palkkatoimialalla. Projektin vetäjänä toimii Alko, ja se tehdään yhteistyössä kansainvälisten asiantuntijoiden kanssa.

AMMATTIJÄRJESTÖYHTEISTYÖTÄ TYÖNTEKIJÖIDEN OIKEUKSIEN TOTEUTUMISEKSI

Vuonna 2020 aloittamamme yhteistyö kansainvälisen ammattijärjestöjen katto-organisaation IUF:n (International Union of Food, Agricultural, Hotel, Restaurant, Catering, Tourism, Tobacco and Allied Workers' Associations) kanssa jatkui myös vuonna 2022.

Yhteistyön tavoitteena on turvata valitusmekanismi maataloussektorin työntekijöille, mikäli Alkon ja sen tavarantoimittajien sopimusehtojen mukaiset eettiset toimintaperiaatteet eivät toteudu käytännössä. Työn käynnistyminen on hidasta. Yritysyhteistyö on vielä uutta kansainvälisessä järjestökentässä. Yhteistyötä on viety käytäntöön Etelä-Afrikassa ja Italiassa. Ensimmäisiä paikallisjärjestöjä osallistavia yhteistyötilaisuuksia järjestetään keväällä 2023 niin alkuperämaissa kuin Suomessa. Tavoittemme on saada valitusmekanismista toimiva.

Pohjoismaiset alkoholimonopolit ovat jo pitkään tehneet vastuullisuusyhteistyötä.

MAAILMANLUOKAN PALVELU SAA HYVÄLLE TUULELLE

Haluamme, että asiakas kokee saavansa Alkosta erinomaisen henkilökohtaisen palvelun. Palvelun kuorruttaa henkilöstön ruoka- ja juomatuntemus. Keskityimme vuoden aikana sujuvoittamaan myymälätyötä ja taustaprosesseja, mikä vapautti aikaa arvokkaaseen asiakaspalveluun.

MIKSI TÄMÄ ON MEILLE TÄRKEÄÄ:

Jo Alkon tehtävä velvoittaa meidät tarjoamaan maailmanluokan asiakaspalvelua. Vastuullisuus on keskeinen osa hyvää asiakaskokemusta. Alko on erilainen kauppa, erikoisliike, jonka me kaikki yhdessä välillisesti omistamme.

LÄHESTYMISTAPAMME:

Kehitämme jatkuvasti henkilöstömme vastuullisuusosaamista ja autamme asiakkaitamme tekemään vastuullisempia valintoja. Viestimme aktiivisesti alkoholiin ja terveyteen liittyvistä teemoista ja rakennamme vastuullista ruoka- ja juomakulttuuria. Autamme asiakkaitamme valitsemaan eri tilanteisiin sopivimman vaihtoehdon. Kohtaamme jokaisen asiakkaan juuri sellaisena kuin hän ja hänen tarpeensa ovat. Kehitämme asiakaskokemusta kokonaisvaltaisesti.

TÄRKEIMMÄT TAVOITTEEMME:

Tavoitteemme on maailmanluokan asiakaspalvelu jokaisessa palvelukanavassamme. Kohtaamme asiakkaan aidosti hänen tyyliinsä ja tahtinsa mukaan. Asiakas saa meiltä asiantuntevaa ja ilahduttavaa palvelua.

Alko on tunnettu henkilöstönsä ammattitaidosta ja ystävällisyydestä. Positiivinen tunnekokemus on keskeisessä roolissa erinomaisen asiakaskokemuksen tuottamisessa. Haluamme, että asiakkaalle jää hyvä mieli meillä asioidessa, niin myymälöissä kuin digitaalisissa kanavissammekin. Palvelutilanteessa asiakaspalvelun ilo ja rentous saavat näkyä asiakkaille.

Asiakaspalautteen mukaan olemme onnistuneet tarjoamaan maailmanluokan palvelua asiakkaillemme niin myymälöissä, noutopisteissä, verkkokaupassa kuin digitaalisissa palveluissakin. Alko oli Taloustutkimus Oy:n Kansallisen asiakaspalvelututkimuksen mukaan edelleen kaupan alan paras koko vuoden keskiarvolla 8,51. Lisäksi Alko saavutti toisen sijan Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry:n Asiakkuusindeksi 2022 -tutkimuksen asiakaskokemuskategoriassa.

Myös verkkokauppa-asiakkaamme olivat tyytyväisiä saamaansa palveluun. Verkkokaupan NPS-suositeluindeksi koko vuoden osalta oli 80,2 (76,5) ja asiakaspalvelun 83,0 (81,0). Luvuissa oli merkittävää parannusta edelliseen vuoteen. Tulokset ovat hieno palaute siitä, mihin me alkolaiset maailmanluokan palvelussa pystymme.

SUJUVA MYYMÄLÄTYÖ VAPAUTTAA AIKAA ASIAKASPALVELUUN

Keskityimme vuoden aikana myymälätoimintojen sujuvoittamiseen. Yhdessä henkilöstön kanssa pohtimalla ja ideoimalla löysimme useita myymälöissä tapahtuvia pienempiä ja suurempia tehtäviä ja rutiineja, joita kehittämällä pystyimme vapauttamaan myymälähenkilöstön aikaa asiakaskohtaamiin. Taustalla oli myös tavoite parantaa työntekijäkokemusta, kun useita aikaa vieviä työtehtäviä pystyttiin sujuvoittamaan esimerkiksi digitaalisuuden avulla.

Yhtenä sujuvoittamistoimenpiteenä osassa Alkon myymälöitä otettiin käyttöön korttimaksukassat, joissa maksuvälineenä käy ainoastaan kortti. Maksutapahtumaa nopeuttamalla asiointi sujuvoituu. Muita sujuvoittamistoimia ovat olleet muun muassa verkkokauppatilauksien ja toimituksien vastaanottoon liittyvien työvaiheiden yksinkertaistaminen. Sujuvoittamista jatketaan aktiivisesti myös tulevana vuosina.

[Lue lisää sivulta 38.](#)

Positiivinen tunnekokemus on keskeisessä roolissa erinomaisen asiakaskokemuksen tuottamisessa.

DIGITAALISUUS LEIKKAA LÄPI KAIKEN TEKEMISEN

Haluamme tarjota saumattoman asiakaskokemuksen eri kanavien välillä. Palvelemme asiakkaita yhtä lailla myymälöissä, noutopisteissä, verkkokaupassa, asiakaspalvelussa kuin mobiilissakin. Verkkokaupamme ja mobiilisovelluksemme ovat vakiinnuttaneet asemansa asiointikanavina myymälöiden rinnalla. Erilaiset digitaaliset työvälineet tukevat myös myymälähenkilöstömme työtä ja asiakaspalvelua. Alkon panostus digitaalisuuteen huomioitiin BearingPointin Digimenestyjät 2022 -tutkimuksessa neljännellä sijalla.

Verkkokaupamme tuo asiakkaille ympäri Suomen tasa-puolisen mahdollisuuden tutustua Alkon yli 11 000 tuotteen valikoiman kaikkiin tuotteisiin ja tehdä ostoksia itselleen sopivana ajankohtana. Tilauksen voi tehdä verkkosivujen tai mobiilisovelluksen kautta ja noutaa itselle parhaiten sopivasta Alkon myymälästä tai noutopisteestä. Verkkokaupassa tehtiin vuoden aikana useita pieniä parannuksia, kuten kehitettiin tuotehakua ja tuotteiden suodattamista. Verkkokauppa-asioinnin sujuvuutta hiottiin teknisillä parannuksilla. Olemme onnistuneet kasvattamaan Alkon verkkokaupan tunnettuutta, ja tilausmäärät ovat suuremmat kuin koronapandemiaa edeltävänä vuosina. Vuoden 2022 lopussa verkkokauppaan rekisteröityneitä asiakkaita oli 243 000.

Alko-äppi on tuonut Alkon jokaisen taskuun. Mobiilisovelluksen avulla voi esimerkiksi selata valikoimaa, tilata tuotteita, tallentaa henkilökohtaisia makumuistoja tai keskustella chat-yhteydellä Alkon asiakaspalvelun kanssa. Alko-äpin kautta tehtyjen tilauksien määrä oli 13,5 prosenttia kaikista verkkokauppatilauksista. Sovelluksella oli vuoden 2022 lopussa noin 232 000 latausta.

Asiakkaan ääni näkyy palvelussa ja valikoimassa

Kehitämme toimintaamme yhdessä asiakkaidemme kanssa, asiakkaitamme kuunnellen. Miten asiakkaamme meitä arvioivat?

Kassakyselyn tunnemittari

Mikä kuvaa tunnettasi tänään meillä asioituasi? Ilahtuneet ja tyytyväiset 95,8 % (94,5)

Verkkokaupan asiakastytyväisyys

NPS 80,2 (76,5)

Asiakaspalvelun asiakastytyväisyys

NPS 83,0 (81,0)

Kansallinen asiakaspalvelupalaute -tutkimus (KAP)

Alko oli kaupanalan ykkönen tuloksella 8,51 (8,55). Asiointiaika, palvelun asiantuntijuus ja ystävällisyys olivat selkeitä Alkon vahvuuksia verrattaessa muihin.

Palvelu-mystery-mittaus

Saapuvan asiakkaan huomiointi 83,6 % (84,3)
Palveluilmapiiri 88,2 % (91,8)

Valikoimatytyväisyystutkimus

8,56 (8,57)

PARASTA PALVELUA KAIKISSA KANAVISSA

CASE
2022

Käynnistimme vuonna 2022 kaikkikanavainen asiakkuus -projektin, jossa Alkon strategian mukaisesti kehitetään palvelua kanavariippumattomaksi. Sen lisäksi rakennamme palveluja tukemaan Alkon palvelukanavien yhteiskäyttöä siten, että asiointikokemus on aina saumaton ja yksilöllinen – asioipa asiakas missä tahansa.

”Alkon asiakas voi kivijalkamyymälässä asioidessaan hyödyntää mobiilipalveluita esimerkiksi tarkastellakseen tekemiään tuote-arvioita tai verkkokaupasta aiemmin ostamiaan tuotteita. Henkilöstö opastaa tarvittaessa palveluiden käytössä”, sanoo kehityspäällikkö **Varpu Roponen**.

”Kaikki lähtee asiakkaista ja heidän tarpeistaan: asiakas valitsee itselleen sopivan ajan ja tavan asioida, ja me tarjoamme hänelle henkilökohtaisen, yksilöllisen palvelukokemuksen. Tämä voi tulevaisuudessa tarkoittaa esimerkiksi personoitua viestintää ja tuotevalintaa helpottavia palveluita.”

Alkon asiakkaat käyttävät jo nyt mielellään eri kanavia ristiin. Esimerkiksi tuotetietoja ja hintoja voidaan tarkastella etukäteen Alko-äpissä, vaikka ostokset tehtäisiin myymälässä. Kanavien yhteiskäyttöä kehitettäessä palveluja rakennetaan näitä

käyttötapoja silmällä pitäen. Mobiilisovelluksessa asiakas voi jo nyt tehdä omia muistiinpanoja, joiden avulla on jälkepäin helppo palauttaa mieleen omat suosikkijuomat eri tarkoitukseen.

Uutena palveluna vuoden 2022 aikana kehitettiin lahjakorttia, jonka voi jatkossa ostaa niin verkosta kuin myymälästä ja käyttää Alkon kaikissa kanavissa. Lahjakortti tulee käyttöön vuonna 2023. Tähän asti lahjakortin on voinut ostaa ainoastaan myymälästä ja se on ollut fyysinen lahjakortti.

Digitaalisuuden tarjoamat mahdollisuudet ja niiden hyödyntäminen ovat lähtökohtana kaikkikanavaisuuteen suuntaavan siirtymän taustalla, samoin kuin globaali trendi personoidusta palvelusta.

”Myös meidän asiakkaamme odottavat yhä henkilökohtaisempaa palvelua. Tarkoituksena on, että tulevaisuudessa samat tiedot asiakkaista, tuotteista ja tuotteen saldotiedoista ovat kaikissa kohtaamispaikoissa, jolloin palveluita voidaan tarjota kanavariippumattomasti. Tämä on kaikkikanavaisuutta. Kehitystyössä seuraamme tiiviisti asiakkaiden tarpeita ja toiveita vastuullisuudesta tinkimättä”, Roponen lisää.

PALVELUVERKOSTOA KEHITETTIIN ASIAKKAIDEN TARPEIDEN MUKAISESTI

Alkon myymäläverkostossa oli vuoden lopussa 373 myymälää ympäri Suomen. Palveluverkosta täydentää pienemmillä paikkakunnilla 139 verkkokaupan noutopistettä. Noutopisteet ovat paikallisia Alkon yhteistyökumppaneita, jotka voivat luovuttaa asiakkaalle tämän verkkokaupasta tilaamat alkoholijuomat Alkon aukioloaikoina.

Uudistimme vuoden aikana 23 myymälää uuden konseptin mukaisiksi. Vuoden loppuun mennessä yli 60 prosenttia Alkon myymälöistä oli uudistettu. Myymälä uudistuksissa tavoitteemme on päivittää ja raikastaa yleisilmettä sekä helpottaa asiointia muun muassa esillepanojen avulla.

Täydensimme palveluverkostoamme ja avasimme vuoden aikana seitsemän uutta myymälää Maskussa, Vantaalla, Helsingissä, Kuopiossa, Porvoossa, Vaasassa ja Hämeenlinnassa. Lähtökohtana on kattava ja asiakasta lähellä oleva palveluverkosto läpi Suomen. Suljimme Helsingin Itä-Pasilassa sekä Helsingin keskustan Sokoksen yhteydessä sijaitsevat myymälämme.

Myymälöissämme oli vuoden aikana 52,1 miljoonaa asiakaskäyntiä (55,4 miljoonaa vuonna 2021) ja asiakaspalvelukeskukseemme tuli yhteensä noin 80 000 asiakasyhteydenottoa (84 600 vuonna 2021). Alkon asiakaspalvelu auttaa chatissa, puhelimesta ja sähköpostitse.

Käymme aktiivista vuoropuhelua asiakkaidemme kanssa. Kuuntelemme herkällä korvalla asiakkaiden antamaa palautetta. Alkon asiakaspaneelia, Neuvonantajia, hyödynnetään palvelun kehittämisessä ja paneeliin kuuluu noin 5 400 jäsentä.

MYYMÄLÄTYÖN SUJUVOITTAMISELLA AIKAA ASIAKASTYÖHÖN

CASE
2022

Pyrimme jatkuvasti kehittämään myymälätyötä sujuvammaksi. Vuoden 2022 aikana ideoita kerättiin ja vietiin toteutukseen myymälätyön sujuvoittamishankkeella, jossa henkilöstö on ollut vahvasti mukana. Työn sujuvoittamiseksi on tehty erilaisia toimia, jotka liittyvät muun muassa kassakäytäntöihin, myymälöihin saapuvan tavaravirran hallintaan ja verkkokauppa-asiointiin.

Keväällä 2022 myymälöissämme testattiin korttikassoja eli kassoja ilman käteistä. Hyvän palautteen perusteella korttikassat otettiin syksyn aikana käyttöön kaikissa Alkoissa. Käteisellä maksavien asiakkaiden määrä on alle 25 prosenttia riippuen myymälästä ja alueesta. Toki myymälöissä voi edelleen maksaa myös käteisellä.

”Asiakkaat ovat ottaneet korttikassat hyvin vastaan. Nopeuttamalla maksutapahtumaa sujuvoitamme asiointia. Myös henkilöstömme arki helpottuu, kun laskettavia kassoja on vähemmän. Korttikassoja on myös helppo avata tasaamaan ruuhkahetkiä”, kertoo palveluverkoston kehittämisestä ja asiakaskokemuksesta vastaava johtaja **Tuula Sillanmäki**.

Vuoden aikana sujuvoitettiin myös tilaamiseen, kuormien vastaanottoon ja inventointiin liittyviä työvaiheita. Helpotusta henkilöstön arkeen ja sujuvuutta asiakaskokemukseen tuovat verkkokauppatilausten noutoihin liittyvät kehitystoimet.

Myös henkilöstön käyttämiin työvälineisiin on tehty uudistuksia, joiden tulokset näkyvät tulevaisuudessa muun muassa ripeämpänä verkkokauppatilauksen vastaanottona ja luovutuksena asiakkaalle.

Sujuvoittamalla myymälätyöskentelyä henkilöstön arjesta halutaan tehdä helpompaa, vapauttaa aikaa asiakaspalveluun ja tehostaa toimintaa.

”Tämä heijastuu myös asiakkaisiin, sillä tunteet tarttuvat – kun työn tekeminen sujuu vaivattomasti ja joutuisasti, asiakkaille jää enemmän aikaa ja asiakaskokemus paranee. Tyytyväinen henkilöstö on maailmanluokan palvelun edellytys”, Sillanmäki toteaa.

VALIKOIMAA RAKENNETAAN VASTUULLISUUS JA ASIAKASTARPEET EDELLÄ

Laadukkaan, yli 11 000 tuotteen valikoimamme suunnittelussa huomioidaan vastuullisuus, asiakkaiden toiveet ja tuoteturvallisuus. Tuotesaatavuus on pysynyt hyvällä tasolla maailmanlaajuisista toimitusketjujen haasteista huolimatta.

MIKSI TÄMÄ ON MEILLE TÄRKEÄÄ:

Maailmanluokan valikoima on asiakaspalvelun lisäksi oleellinen osa Alkon asiakaskokemusta. Asiakastarpeet kehittyvät ja muuttuvat jatkuvasti. Valikoiman monipuolisuus, asiakaslähtöisyys sekä tuotteiden vastuullisuus, turvallisuus ja korkea laatu ovat valikoimatyömme peruspilareita.

LÄHESTYMISTAPAMME:

Suunnittelemme valikoimaa asiakaslähtöisesti asiakastoiveita ja -tarpeita kuunnellen. Alkon valikoimaa rakentaa joukko intohimoisesti asiaansa suhtautuvia ammattilaisia, jotka seuraavat tarkasti kotimaisia ja kansainvälisiä trendejä, ilmiöitä ja yhteiskunnallisia muutoksia. Myymälöiden valikoimat perustuvat niin asiakaskysynnän mukaiseen ketjuohjaukseen kuin myymälöiden paikallisiin valikoimapäätöksiin. Valikoimapäätökset, hinnoittelu sekä esillepanot toteutetaan tasapuolisesti ja syrjimättömästi. Koko valikoima on saatavilla valtakunnallisesti verkkokaupastamme.

TÄRKEIMMÄT TAVOITTEEMME:

Haluamme tarjota asiakkaillemme kattavan ja laadukkaan valikoiman sekä turvalliset tuotteet. Teemme tiivistä yhteistyötä tavarantoimittajiemme kanssa ja pyrimme tarjoamaan heille toimivan myyntikanavan. Vaalimme vastuullisuutta ja korkeaa laatua.

Asiakkaidemme arvioima valikoimatytyväisyys oli aiempia vuosia mukailien edelleen korkealla tasolla, kouluarvosanalla mitattuna 8,56 (8,57). Erikseen eri juomatyypeistä kysyttäessä viinien saama kouluarvosana 8,82 oli ennätyskorkea.*

Tulokset kertovat siitä, että olemme onnistuneet kuulemaan asiakkaidemme ääntä ja pystyneet ilahduttamaan muun muassa uusilla tuotteilla. Alkon valikoima uudistuu vuosittain tuhansilla tuotteilla. Yksittäisessä myymälässä tuotteita on keskimäärin 1 100. Paikallinen tuotevalikoima vaihtelee kysynnästä ja myymälän koosta riippuen.

HINNAT NOUSIVAT MALTILLISESTI, SAATAVUUS HYVÄLLÄ TASOLLA

Alkon tuotteiden myyntihinnat nousivat vuoden aikana maltillisesti, koko valikoiman osalta keskimäärin 2,3 prosenttia. Olemme saaneet yhteistyössä tavarantoimittajiemme kanssa pidettyä tuotteidemme saatavuuden hyvällä tasolla koronaviruspandemian ja sittemmin Venäjän Ukrainaan kohdistamien sotilaallisten toimien aiheuttamista toimitusketjun haasteista huolimatta. Toimialaamme, kuten useita muitakin aloja, vaivaavat logistiikkahaasteet sekä pula esimerkiksi pakkausmateriaaleista voivat vaikuttaa pidemmällä aikavälillä juomien saatavuuteen.

Myös ilmastomuutos aiheuttaa muutoksia alalla. Äärimmäiset sääilmiöt yleistyvät maapallon keskimääräisen lämpötilan noustessa. Tällä on vaikutuksia maanviljelyyn, ja osa nykyisistä viininviljelyalueista on vaarassa muuttua viljelykelvottomaksi. Muutokset ilmastossa ja alkutuotannon olosuhteissa tulevat näkymään myös valikoimassamme.

Venäjän sotatoimet Ukrainassa ovat näkyneet Alkon valikoimassa: Alko keskeytti venäläisten alkoholituotteiden myynnin helmikuussa ja tuotteet poistettiin valikoimasta kokonaan syyskuussa.

VASTUULLISEMMAT VALINNAT EDELLEEN NOUSSA

Alkon asiakkaat valitsevat yhä useammin sellaisen juoman, joka on pakattu ympäristön kannalta vastuullisempaan pakkaukseen. Mitä kevyempi ja kierrätettävämpi pakkaus on, sitä pienemmät ovat sen ilmastovaikutukset. Perinteistä painavaa lasipulloa vastuullisempia pakkausmuotoja ovat esimerkiksi kartonkitölkki ja viinipussi.

Alkosta voi ostaa laatutuotteen myös ympäristövastuullisessa pakkauksessa: pakkaus ei ole makuasia, vaan ilmastoasia. Pyrimme yhteistyössä tavarantoimittajien kanssa vaikuttamaan siihen, että juoma-alalla tuotepakkauksia kehitettäisiin kohti vähäpäästöisiä ja helposti kierrätettäviä pakkauksia. Toivomme myös asiakaskysynnän vahvistavan tätä kehitystä.

[Lue lisää sivulta 29.](#)

Vihreä valinta -merkittyjen tuotteiden sekä eettisesti sertifioitujen tuotteiden osuus valikoimasta on edelleen nousussa. Vuonna 2022 myydyistä tuotteista kaksi kolmasosaa oli pakattu ympäristövastuulliseen pakkaukseen.

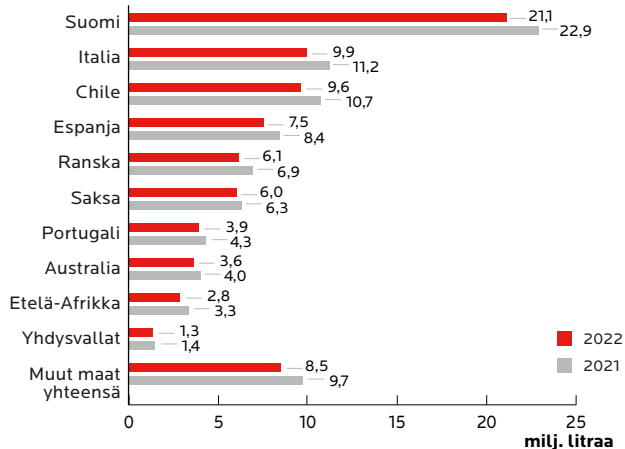
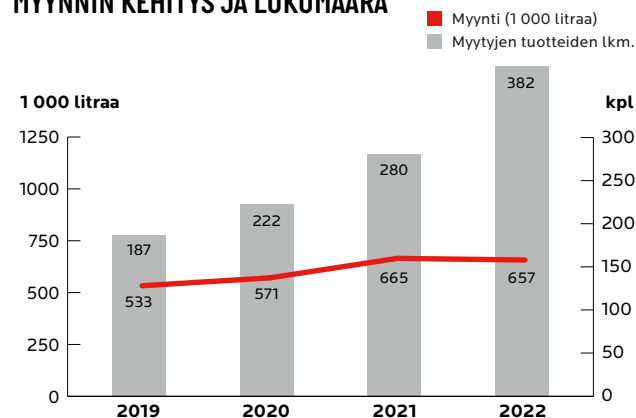
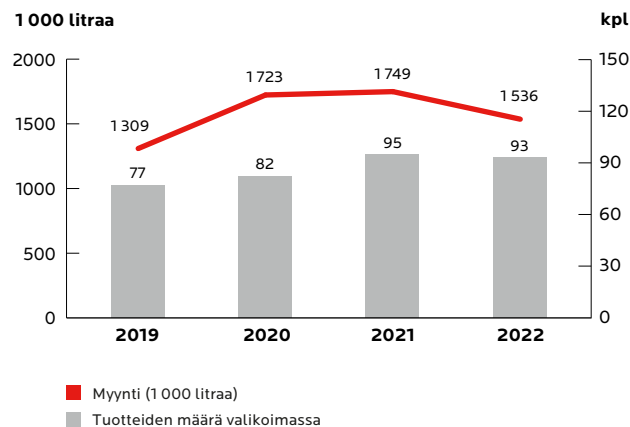
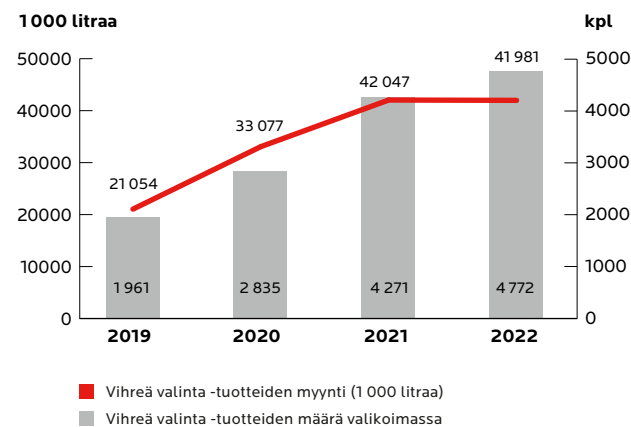
Myös pienet juomapakkauskoot kiinnostavat asiakkaitamme ja niiden määrää onkin kasvatettu Alkon valikoimassa viime vuosina. Vastuullisena toimijana haluamme tarjota pieniä pakkauskojoja kaikissa tuoteryhmissä.

HYVINVOINNIN TRENDI VAHVISTAA ALKOHOLITTOMIEN JA MATALA-ALKOHOLISTEN JUO MIEN VALIKOIMAA

Terveiden ja hyvinvoinnin megatrendi nostaa kiinnostusta alkoholittomia ja matala-alkoholisia juomia kohtaan, ja niitä valitaan vaihtoehdoksi samoihin tilanteisiin, joissa alkoholilisiakin tuotteita nautitaan. Alkoholista ei välttämättä luovuta kokonaan, mutta omia juomatottumuksia kyseenalaistetaan ja alkoholittomia valitaan ostoskoriin yhä useammin. Alkoholittomien juomien myynti väheni vuoden aikana noin yhdellä prosentilla edellisvuoteen verrattuna.

Alkoholittomien tuotteiden valmistusmenetelmät ovat kehittyneet ja tuotteiden laatu on parantunut. Alkoholittomista haetaan vakavasti otettavia, mutta omaa hyvinvointia tukevia, aikuisia makuja.

MYynti ALKUPERÄMAAN MUKAAN

ALKOHOLITTOMIEN TUOTTEIDEN MYNNIN KEHITYS JA LUKUMÄÄRÄ

EETTISESTI SERTIFIOITUJEN TUOTTEIDEN MYNNIN KEHITYS JA LUKUMÄÄRÄ

VIHREÄ VALINTA -MERKITTYJEN TUOTTEIDEN MYNNIN KEHITYS JA LUKUMÄÄRÄ*

*Alkon valikoiman Vihreä valinta -merkintä kertoo juoman tuottajan sitoutumisesta ympäristötyöhön ja kestäväan kehitykseen. Vihreä valinta -merkinnällä merkitään alkuvuinit sekä biodynaamiset, hiilineutraalit, kestävan kehityksen sertifioidin saaneet, luomu-, vegeaniset ja ympäristövastuulliseen pakkaukseen pakatut tuotteet.

Alkotoive-verkkopalvelu täytti syksyllä 2022 kaksi vuotta. Alkotoiveella asiakas pääsee vaikuttamaan oman lähi-Alkonsa valikoimaan. Alkotoiveista noin 37 prosenttia on voitu toteuttaa ja tuote on saatu myymälän hyllylle.

VALIKOIMAANOTTO JA HINNOITTELU PERUSTUVAT LAKIIN JA OHJEISIIN

Alkossa myyntiin tulevat tuotteet haetaan avoimen ja tasapuolisen julkisen hakumenettelyn kautta. Vastaamme asiakkaidemme tarpeisiin ja toiveisiin kattavalla vakiovalikoimalla, joka muodostaa Alkon myymälävalikoiman rungon. Valikoimaa täydentävät sesonkien kysyntään vastaavat kausituotteet sekä erikois- ja pienerät. Lisäksi tavarantoimittajat voivat tarjota vapaasti ja veloituksetta tuotteitaan Alkon tilausvalikoimaan. Vuonna 2022 Alkon yli 11 000 tuotteen valikoimaan tuli uusia tuotteita noin 2 600.

Tuotteiden ottamisesta valikoimaan, niiden hinnoittelusta, valikoimasta poistamisesta tai myymälän esillepanoista päätetään tasapuolisoin ja syrjimättömin perustein. Valikoimaan ottaminen ja hinnoittelu perustuvat lainsäädäntöön ja julkisiin ohjeisiin. Yli 5,5-prosenttisten alkoholituotteiden hinnoittelussa käytetään tavarantoimittajille avoimia ja kiinteitä tuoteryhmäkohtaisia kertoimia.

Yksi Alkon vastuullisuustavoitteista on vähentää juomahävikkiä. Vuonna 2022 juomahävikkimme oli 0,26 prosenttia myydyistä juomalitroista. Yksi keino juomahävikin vähentämiseen on pitää myynnissä vaurioituneet pakkaukset, joiden sisältö on täysin kunnossa, ja merkitä ne Vaurioitunut pakkaus -kaulurilla.

LAATU EI SYNNY SATTUMALTA

Jokainen Alkoon myyntiin päätyvä vakiovalikoiman tai erikoiserän tuote on läpäissyt tarkan tutkimusseulan, jonka ansiosta tunnemme tuotteemme hyvin. Tuotearvioinnilla varmistamme tuotteiden turvallisuuden, korkean laadun sekä asiakastarpeeseen vastaamisen. Valikoimassamme olevien tuotteiden virheettömyys ja tuoteturvallisuus sai valikoimatyytyväisyyttä mittaavan tutkimuksen koko vuoden keskiarvotulokseksi kiitettävän kouluarvosanan 9,14.*

Alkon tuotehakujen kautta valittavat juomat testataan kaksivaiheisesti: usean asiantuntijan voimin aistinvaraisella arvioinnilla sekä laboratoriotutkimuksin, jotka tehdään pääsääntöisesti Alkon Alkoholintarkastuslaboratoriossa (ACL). Uutuustuotteiden lisäksi juomia testataan tuotemuutosten, kuten vuosikerran vaihtumisen yhteydessä. Arvioimimme tarjousnäytteiden määrää laski hieman vuoteen 2021 verrattuna, ja tarjousnäytteitä arvioitiin 9 310 kappaletta (9 577).

Aistinvaraisen arvioinnin yhteydessä myös luonnehdimme tuotteet. Juomalle määritellään mahdollinen makutyyppi, kuvaillaan tuotteen maku ja aromit sekä yhdistetään juoma sopivien ruokasymbolien kanssa. Asiakkaillemme luonnehdinnat näkyvät myymälöiden hyllynreunojen tuotekorteissa ja auttavat löytämään sopivat juoma- ja ruokayhdistelmät.

[Lue lisää Alkon laadunvalvonnasta →](#)

*Dagmar Drive Oy, toukokuu ja elo-syyskuu 2022, N=1 563

LABORATORIOMME SINETÖI LAADUN

Alkon Alkoholintarkastuslaboratorio ACL on jo yli 80 vuoden ajan varmistanut, että Alkon myymät tuotteet täyttävät laadulliset ja lainsäädännön vaatimukset. Laboratoriossa tutkitaan Alkossa myytäviä tuotteita, mutta tarjoamme puolueettomana laboratoriona palveluitamme myös muille alan toimijoille.

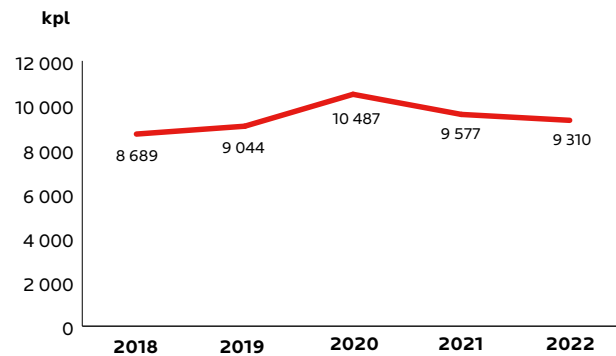
Laboratoriossa kehitetään jatkuvasti analyysimenetelmiä palvelemaan Alkon tarpeiden lisäksi viranomaisia, juomavalmistajia ja -maahantuojia. ACL:n asiantuntijatiimi tutkii vuosittain noin 3 500 näytettä ja tekee niille kaikkiaan noin 60 000 yksittäistä analyysia.

Alkon hyllyille päätyvät vakiovalikoiman tuotteet käyvät läpi ACL:n analyysin. Analyysin tavoitteena on täydentää tuotevalintaprosessia ja varmistua siitä, että tuotteet ovat lainmukaisia ja laadultaan moitteettomia. ACL tutkii alkoholijuomista muun muassa alkoholipitoisuuden ja varmistaa, että se vastaa tuotteen etiketissä ilmoitettua. Lisäksi tutkimuksissa voidaan analysoida esimerkiksi oluiden katkeropitoisuus, viinien soke-ripitoisuus sekä viineissä säilöntäaineena käytetyn rikin määrä.

[Lue lisää ACL:stä →](#)

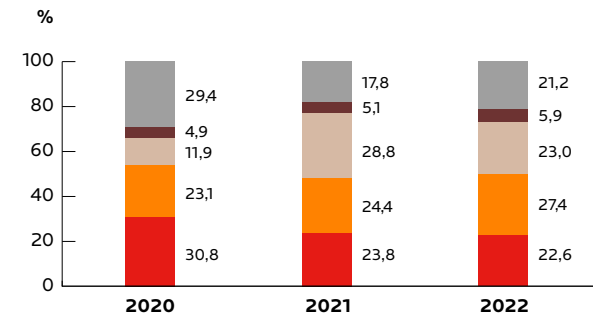

VALIKOIMAAN TARJOTTUJEN TUOTTEIDEN TARJOUSNÄYTEARVIOT

■ Arvioidut tarjousnäytteet (kpl)

TUOTEPALAUTUSSYYT

- Korkin maku ja tuoksu
- Hapettunut tai ylikehittynyt
- Muu makuvirhe
- Korvaus asiakaspalveluksellisista syistä
- Muu syy

VASTUULLISEMPAA JUOMAKULTTUURIA JA LAADUKKAITA MAKUELÄMYKSIÄ

Ensimmäiset alkoholittomat tuotteet tulivat Alkon valikoimaan 1960-luvulla. Noista ajoista on kuljettu eteenpäin pitkin harppauksin: valmistusmenetelmät ovat kehittyneet ja tuotteiden laatu on parantunut. Markkinoille onkin tullut vakavasti otettavia vaihtoehtoja alkoholittomiksi makupareiksi erilaisille ruoille. Enää vain limu ei ole ainoa alkoholiton vaihtoehto. Nykyisin valikoimassa on yli 300 huolella valikoitua alkoholitonta tuotetta, joiden myynti ylittää jo siiderin myynnin.

Haluamme kehittää vastuullisempaa juomakulttuuria ja tuoda markkinoille monipuolisesti laadukkaita alkoholittomia tuotteita aikuiseseen makuun. Kehitämme valikoimaa jatkuvasti kysynnän ja toiveiden perusteella, tarkasti trendejä seuraten ja aina laatu edellä. Alkon alkoholittomien valikoima on huolella ja ammattitaidolla valittu yhtä tarkan seulan kautta kuin valikoiman alkoholijuomatkin.

ALKON ALKOHOLITTOMIEN VALIKOIMA ON VASTAUS ASIAKKAIDEN TOIVEISIIN

1932 ensimmäisten Alkojen ainoa alkoholiton tuote oli paperipussi.

1975 valikoimaan tuli ensimmäinen suomalainen alkoholiton kuohuviini.

1992 valikoimaan saatiin kaksi alkoholitonta olutta.

2015 lanseerattiin uusi alkoholittomien juomien konsepti. Toive lähti asiakkailta, jotka kaipaivat laadukkaita alkoholittomia vaihtoehtoja myös Alkoon. Uusi konsepti sai hyvän vastaanoton ja alkoholittomien myynnin kasvu on siitä lähtien jatkunut vahvana.

2019 lanseerattiin Väivesi – Alkon oma vähähiihappoinen vesi. Väliveen liittyvä viesti ”ota vettä väliin” muistuttaa nauttimaan vettä alleviivaten hyvän nestetasapainon merkitystä hyvinvoinnille.

2022 Alkon 90-vuotisjuhlavuoden kunniaksi lanseerattiin Alkon oma 543210-kuohujuoma – alkoholiton karpalon ja maarianheinän makuinen juhlujuoma kaikkiin skoolattaviin hetkiin. Numerosarja viittaa päivämäärään 5.4.1932 kello 10, jolloin ensimmäiset Alkot avattiin.

1967 tulivat ensimmäiset alkoholittomat juomat Alkon valikoimaan: kaksi alkoholitonta viiniä sekä kaksi kuohuviiniä.

1982 Alkon hinnastossa todettiin: ”Vieraittenne joukossa saattaa myös olla henkilöitä, jotka jostakin syystä eivät käytä alkoholijuomia. Varatkaa heitä varten hyviä alkoholittomia juhla- ja seurustelujuomia.” Valikoimassa oli kymmenisen alkoholitonta tuotetta.

2004 valikoimaan tuli ensimmäinen alkoholiton siideri.

2017 lanseerattiin Alkon ensimmäiset omat alkoholittomat juomat: mocktailit eli alkoholittomat cocktailit. Vuosina 2017 ja 2018 toteutettiin Raikkauksen kesä-kiertue, jossa maistatettiin Alkon 85-vuotisjuhlavuodeksi lanseerat-tuja mocktailleja.

2021 lanseerattiin talvikaudelle Alkon oma Ystävän glögi. Puolukan ja punaherukan makuinen juoma juhlistaa laadukkaita kotimaisia raaka-aineita ja on valmistettu yhteistyössä pientuottajan kanssa.

2022 lähti kiertueelle alkoholiton kioski, jossa myytiin alkoholittomia juomia. Taustalla on Alkon halu kehittää vastuullista juomakulttuuria ja vastata suomalaisten muuttuviin juomatottumuksiin. Moderni tapa käydä vastuullisuuskeskustelua sai positiivisen vastaanoton asiakkailta.

ALKOLAINEN MONIMUOTOINEN KULTTUURI

Otimme vuoden aikana askelia kohti yhä monimuotoisempaa kulttuuria. Tavoitteenamme on luoda kaikille sopiva, entistä tasa-arvoisempi ja yhdenvertaisempi työpaikka. Jatkoimme henkilöstön osaamisen kehittämistä, mikä on olennainen osa maailmanluokan palvelua.

MIKSI TÄMÄ ON MEILLE TÄRKEÄÄ:

Haluamme, että henkilöstömme voi hyvin ja viihtyy työssään. Työssä innostuminen ja onnistuminen ovat meille tärkeä osa henkilöstömme hyvinvointia. Tarjoamme henkilöstöllemme moderneja mahdollisuuksia oman osaamisen kehittämiseen.

LÄHESTYMISTAPAMME:

Alkolainen osaaminen mahdollistaa vastuullisen alkoholin myynnin sekä maailmanluokan asiakaspalvelun. Kehitämme henkilöstömme osaamista koulutuksin, valmennuksin, kollegoiden kanssa yhdessä oppien ja osaamista jakaen sekä käytännön työssä oppimalla. Kannustamme jatkuvaan omaehtoisen osaamisen kehittämiseen sekä oman osaamisen tunnistamiseen ja jakamiseen. Kehitämme työturvallisuutta ja pyrimme tarttumaan ennakoivasti työhyvinvointiin ja työkykyyn.

TÄRKEIMMÄT TAVOITTEEMME:

Haluamme olla Suomessa palvelusektorin halutuin työnantaja. Olemme ylpeitä alkolaisesta osaamisesta ja teemme yhdessä töitä menestyksemme eteen. Panostamme entistä vahvemmin monimuotoiseen työyhteisöön sekä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseen. Varmistamme, että henkilöstöllämme on turvallinen työympäristö. Kulttuurimme peruspilarit – yhdessä tekeminen, selkeys ja vaikuttavuus – näkyvät arjen tekemisessämme.

Henkilöstön monimuotoisuuden kunnioittaminen, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ovat kiinteä osa Alkon henkilöstöjohtamista ja toimintakulttuuria. Tekemistämme ohjaa Alkon monimuotoisuussuunnitelma, jonka teemoja ovat muun muassa syrjimättömän rekrytointi, tasa-arvoinen palkkaus, työn ja perhe-elämän yhteensovittaminen sekä turvallinen työyhteisö.

Meillä työyhteisön monimuotoisuus on tasavertaisuutta riippumatta iästä, sukupuolesta, koulutustaustasta, seksuaalisesta suuntautumisesta, kulttuuritaustasta tai esimerkiksi uskonnosta. Erilaiset kyvyt, kokemustaustat ja osaaminen ovat meille työyhteisönä voimavara, jota meidän pitää osata hyödyntää.

Monimuotoisuuden huomioiminen on ollut tekemisemme keskiössä jo useita vuosia, mutta tämän vuoden aikana pääsimme ottamaan merkittäviä kehitysaskelia. Monimuotoisuustyöryhmämme kokoontui vuoden varrella säännöllisesti suunnittelemaan ja toteuttamaan toimenpiteitä monimuotoisuuden vahvistamiseksi.

Mahdollisiin piileviinkin asenteisiin pyritään vaikuttamaan viestinnällä, avoimella keskustelulla sekä erilaisilla koulutuksilla ja valmennuksilla, jotta ymmärrys lisääntyisi. Syrjinnälle, epäasialliselle kohtelulle ja häirinnälle on Alkossa nollatoleranssi. Työyhteisössä kannustetaan ottamaan pieniltäkin tunnut asiat puheeksi mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Myymälytyössä käytettäviä työvaatemallistoja ei eritellä sukupuolen mukaan. Jokainen voi valita itselleen mieleisen työasun. Myös joulurekrytointikampanjamme ”Työ joka pukee sinua” viesti oli, että kuka tahansa meille töihin hakeva voi kantaa alkolaisen osaamisen univormua itsevarmuudella ja juuri sellaisena kuin hän on. Alkolainen asiantuntija ei ole yhdestä muotista valettu.

Alko rekrytoi vuoden aikana myymälöihin palveluavustajia. He kuuluvat erityisryhmiin, joiden on muuten vaikea työllistyä, ja työskentelevät osa-aikaisesti myymälöissä asiakaspalvelun tukena hyllytys- ja siistimistehtävissä. Kokeilu aloitettiin kuudessa myymälässä ja kokemusten pohjalta tehdään päätös jatkosta. [Lue lisää sivulta 49.](#)

Alko oli mukana Pride-yhteistyössä jo neljättä kertaa. Haluamme olla mukana tukemassa muutosta kohti yhdenvertaisempaa ja monimuotoisempaa työelämää ja maailmaa. Alkolaisten ryhmä osallistui myös ensimmäistä kertaa Pride-kulkueeseen.

Erilainen osaaminen, kyvyt ja kokemustaustat ovat meille työyhteisönä voimavara, jota meidän pitää osata hyödyntää.

ALKOLAISTEN ÄÄNI KUULUU STRATEGIASSA

Alko päivitti syksyllä strategiansa, johon kerättiin rakennusai-
neita niin strategisissa työryhmissä kuin työpajoissa ja työko-
kouksissa sekä kaikkien alkolaisten strategiakyselyn äänes-
tustulosten pohjalta. Tavoitteemme oli saada kaikki alkolaiset
mukaan vaikuttamaan strategian sisältöön.

Strategiaa lähdettiin tekemään eläväksi pelillisin keinoin.
Vuoden aikana pelattiin digitaalista strategiapeliä kussakin
tiimissä yhden kierroksen verran, ja pelikierroksia jatketaan
vuonna 2023. Strategiapelin tärkein anti on yhdessä pohtimi-
nen ja ajatusten vaihto pelikavereiden kesken.

OPPIA TUOTEOSAAMISEEN JA JOHTAMISEEN

Osaamisen kehittäminen on Alkolle tärkeä osa maailmanluo-
kan asiakaspalvelua ja tuoteosaamista. Vuoden 2022 aikana

koulutusta tarjottiin yhteensä viisi päivää jokaiselle alkolaisel-
le. Innostavaa ja ajankohtaista oppimista on jatkettu vuonna
2021 käyttöön otetun osaamisen kehittämisen mallin mukai-
sesti. Koulutuksessa huomioidaan erilaiset oppimistavat, ja
koulutuksia on räätälöity eri asiantuntemuksen tasolla olevien
myyjien tarpeisiin. Valmennuksissa syvennytään viinien, vä-
kevien ja oluiden maailmaan, ruoan ja juoman yhdistämiseen,
maailmanluokan asiakaspalveluun sekä vastuullisuusnäkökul-
miin.

Vuonna 2021 aloitettu kaksivuotinen johtamisvalmennus
jatkui vuonna 2022. Valmennukseen osallistuvat kaikki 180
Alkon esihenkilöä. Pyrimme syventämään esihenkilöiden
valmennuksella entisestään Alkon hyväksi koettua johtamis-
kulttuuria. Meillä ihmiset johtavat ihmisiä, meillä kohdataan ja
keskustellaan.

Vuoden aikana johtamisvalmennuksessa siirryttiin syventä-
viin, vapaavalintaisiin osioihin, joita jokainen esihenkilö valitsi
omien kehitystarpeidensa mukaisesti. Teemoina on ollut val-
mentava ja vastuullinen johtaminen, innostaminen ja osallis-
taminen sekä ketteryyttä ja tehokkuutta edistävä johtaminen.
Johtamisvalmennuksessa mukana olleet ovat saaneet uusia
eväitä maailmanluokan johtamiseen ja uskaltaneet haastaa
itseään. Oivalluksia ja oppeja on viety aktiivisesti käytäntöön.

Käynnistimme myös asiantuntija Alkossa -valmennuksen.
Syvennämme koulutuksen kautta taitoja, joita jokainen asian-
tuntija voi hyödyntää omassa työssään. Liikkeelle lähdettiin
kolmella valmennusisällöllä, joissa teemoina olivat viestintä,
monimuotoisuus ja vuorovaikutus työyhteisössä sekä liiketoi-
mintaymmärryksen vahvistaminen. Valmennuksiin osallistui
vuoden aikana 158 alkolaista asiantuntijaa. Valmennus jatkuu
vuonna 2023.

YKSIÄISYYS JA MIELENTERVEYS TYÖHYVINVOINNIN TEEMOINA

Yhteisöllisessä työkuulttuurissa kaikkien pitäisi tulla nähdyiksi ja kuulluiksi. Alko on mukana HelsinkiMission Work to Belong -ohjelmassa, jonka tavoitteena on edistää yhteenkuuluvuutta ja taistella yksinäisyyttä vastaan. Ohjelma pureutuu sekä työyhteisön rakenteisiin että yksilötasolla haitallisiin asenteisiin ja ajatusmalleihin. Work to Belong -ohjelman puitteissa järjestimme muun muassa Minä riitän -työpajoja alle 30-vuotiaille alkolaisille. Työpajassa käsiteltiin vertaistuellisesti itsemyyntä-tuntoon liittyviä aiheita.

HelsinkiMissio myönsi vuonna 2022 Alkolle Work to Belong -sertifikaatin. Se myönnetään sellaisille yrityksille ja organisaatioille, jotka sitoutuvat vähentämään sekä ennaltaehkäisemään yksinäisyyttä omissa työyhteisössään.

Nostimme aktiiviseen keskusteluun työyhteisössämme myös mielenterveysteemoja. Haluamme madaltaa kynnystä keskustella mielenterveydestä ja vahvistaa aidon kohtaamisen ja välittämisen kulttuuria. Tavoitteemme on tehdä alkolaisille tunnetuksi saatavilla olevaa tukea ja mielenterveyden palveluita. Esihenkilöille on tarjottu tukea työkykyjohtamisessa myös mielen hyvinvointiin liittyvissä asioissa.

Matalan kynnyksen työhyvinvointipalvelujen käyttö kasvoi vuoden aikana ja saimme mielenterveyteen liittyvät poissaolot laskuun. MIELI ry myönsi Alkolle vuoden aikana Hyvän mielen työpaikka -merkin, joka on tunnustus paremman työelämän puolesta ponnisteleville työyhteisöille. Merkki myönnettiin Alkolle toistamiseen tunnustuksena siitä jatkuvasta työstä, jota Alkolla tehdään mielenterveyden edistämiseksi.

Sekä myymälä- että toimistohenkilöstöä ohjeistettiin vuoden aikana ergonomisiin työskentelytapoihin sekä tarjottiin erilaisia välineitä hyvään työergonomiaan. Myös tuki- ja liikuntaelimiin liittyvät poissaolot saatiin vuoden aikaa laskusuuntaan.

ALKOLAISET TEKIVÄT VAPAAEHTOISTYÖTÄ

90 alkolaisista teki Alkon 90-vuotisjuhlavuonna vapaaehtoisuustyötä työajalla. Alkolaisia oli vastaamassa HelsinkiMission Perjantai puhelimeen ja Aamukorva-puhelinpalveluun. Joukko alkolaisia osallistui myös Suomen Punaisen Ristin Nälkääpäävä-keräykseen lipaskerääjinä.

”
Haluamme madaltaa kynnystä keskustella mielenterveydestä ja vahvistaa aidon kohtaamisen ja välittämisen kulttuuria.

PALKITSIMME HENKILÖSTÖÄMME VASTUULLISESTI

Alkon rahallisen palkitsemisen muodostavat peruspalkka, henkilöstöedut ja koko henkilöstölle suunnattu strategiapalkkiojärjestelmä, jonka pohjalta henkilöstöä palkitaan strategian kannalta keskeisimpien tavoitteiden toteutumisesta. Palkitseminen ei perustu myynnin kasvuun eikä taloudelliseen tulokseen, vaan yhtiön erityistehtävästä johdettuihin strategiisiin tavoitteisiin.

Valtioneuvosto antoi 8.4.2020 uuden omistajapoliittisen palkitsemista koskevan periaatepäätöksen, joka astui voimaan vuoden 2021 alusta. Päätöksessä linjattiin muun muassa erityistehtäväyhtiöitä koskevia palkitsemisohjeita, joiden pohjalta Alkon palkitsemisjärjestelmä tarkennettiin. Palkkiot on kuvattu tarkemmin [sivulla 65](#).

Palkitseminen perustuu yhtiön strategiasta valittuihin tavoitteisiin ja niiden toteutumisesta arvioiviin mittareihin. Vuodelta 2022 kertyvä strategiapalkkio on henkilöstöllä enintään 6–16 prosenttia vuosipalkasta ja toimitusjohtajan ja johdon osalta enintään 30 prosenttia vuosipalkasta. Hallitus päättää henkilöstövaliokunnan esityksestä toimitusjohtajan, johdon ja henkilöstön strategiapalkkiojärjestelmästä, mittareista, tavoitteista ja maksettavista palkkioista.

”
Palkitseminen ei perustu myynnin kasvuun eikä taloudelliseen tulokseen, vaan yhtiön erityistehtävästä johdettuihin strategiisiin tavoitteisiin.

PALVELUAVUSTAJAT ALOITTIVAT MYYMÄLÖISSÄ

CASE
2022

Alko rekrytoi myymälöihinsä palveluavustajia osana monimuotoisuuden kehittämistä. Ensimmäiset palveluavustajat aloittivat lokakuussa 2022. Ensimmäisessä vaiheessa on mukana myymälöitä pääkaupunkiseudulta, Turusta ja Tampereelta. Rekrytoituja henkilöitä on kuusi. Tarkoituksena on laajentaa toimintaa vuoden 2023 aikana.

Osa-aikaiset palveluavustajat toimivat asiakaspalvelun tukena muun muassa hyllyjen täyttämiseen, siistimiseen ja kuormien purkamiseen liittyvissä tehtävissä. Palveluavustajat kuuluvat erityisryhmiin, joiden on muutoin vaikea työllistyä. Heidät on rekrytoitu yhteistyössä paikallisten kunnallisten toimijoiden kanssa, ja työllistämistoimen työvalmentaja on ollut mukana läpi prosessin auttaen myös työhön perehdytyksessä.

Erityisryhmien työllistäminen on konkreettinen esimerkki monimuotoisuuden edistämisestä, joka on osa Alkon strategiaa.

”Taustalla on halumme toimia vastuullisena työnantajana ja tukea osaltamme hyvinvointia ja tasa-arvoa yhteiskunnassa”, toteaa palvelujohtaja **Juha Laanti**.

”Tässä voittavat kaikki: Vaikeasti työllistyvät henkilöt saavat haluamaansa työtä ja me Alkossa saamme uusia työkavereita.”

Palveluavustaja **Jussi Kolattu** Turusta kertoo töiden käynnistyneen mukavasti alkujännityksestä huolimatta. Hän viihtyy hyvin työyhteisössä ja asiakkaiden kanssa.

”Reippaasti teen töitä ja niitä on riittänyt hyvin. Asiakkaat ovat hyväntahtoisia ja työkaverit tosi mukavia. Kaikkien kanssa tulen toimeen”, Kolattu kiittää.

Positiivisina seikkoina Kolattu mainitsee myös riittävän perehdytyksen sekä sen, ettei töissä ole liian kiire, vaikka tekemistä riittääkin. Haasteita toi alkuun tuotteiden oikeiden paikkojen löytäminen, mutta tekemällä oppii.

Kiittävää palautetta on saatu palveluavustajien itsensä lisäksi myös työvalmentajilta, työtovereilta ja esihenkilöiltä. Monimuotoisempi työyhteisö tuo mukanaan paljon hyvää.

”Uudet ihmiset ovat tuoneet tiimeihin säpinää, positiivista energiaa ja työn merkityksellisyyden tunnetta. Myös käytännön arki on helpottunut. Kun palveluavustajat auttavat esimerkiksi tuotteiden hyllyttämisessä, myyjiltä vapautuu enemmän aikaa maailmanluokan asiakaspalveluun”, Laanti kertoo.

HENKILÖSTÖ LUKUINA

	2020	2021	2022
Alkon Vuosipulssin Innostumalla onnistumisia -osion tulos (ennen vuotta 2021 Innostusindeksi)	3,86	3,96	4,04
Omaehtoinen vaihtuvuus	12,0 %	15,8 %	18,6 %
Sairauspoissaolot yhteensä	4,6 %	4,7 %	5,2 %
Työtapaturmat	80	49	91
Eläköitysmisikä (vanhuuseläke)	60,8	60,8	61,6
Henkilömäärä/esihenkilö (myymälät) – kaikki	16,0	16,7	15,4
Henkilömäärä/esihenkilö (myymälät) – vakituiset	14,1	14,4	13,7
Henkilötyövuotta	1 937	1 957	2 105
Toistaiseksi voimassa olevat työsuhteet vuoden lopussa	2 197	2 166	2 195
Toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa olevia työntekijöitä keskimäärin vuoden aikana	2 196	2 211	2 199
Määräaikaista työntekijöitä keskimäärin vuoden aikana	249	256	229
Vuokratyöntekijöitä keskimäärin vuoden aikana	176	152	166

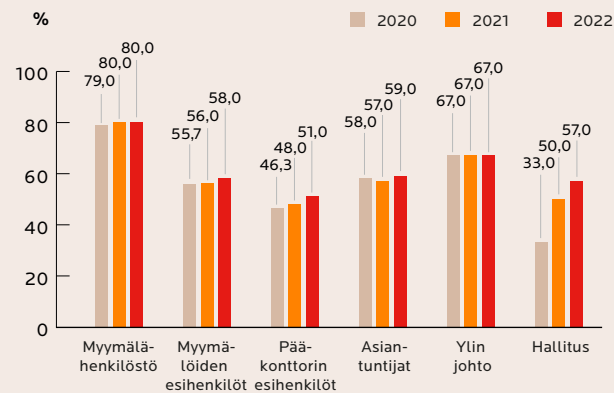
HENKILÖSTÖ ALUEITTAIN

	2021	2022
Vakituiset (%)		
Pohjois-Suomi	12	12
Länsi-Suomi	14	14
Lounais-Suomi	13	13
Itä-Suomi	15	15
Etelä-Suomi	15	16
Pääkaupunkiseutu	22	22
Pääkonttori	8	8
Määräaikaiset (%)		
Pohjois-Suomi	15	16
Länsi-Suomi	17	15
Lounais-Suomi	21	22
Itä-Suomi	19	19
Etelä-Suomi	16	15
Pääkaupunkiseutu	11	11
Pääkonttori	2	2

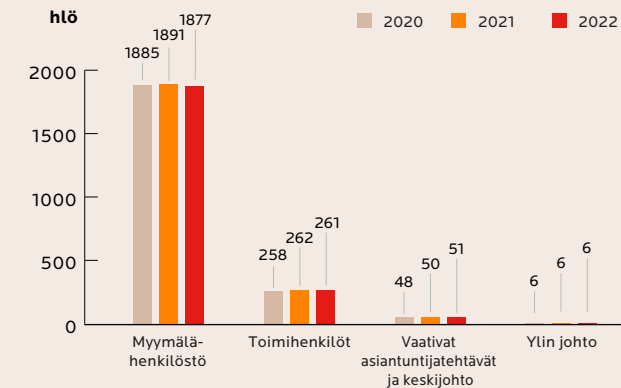
HENKILÖSTÖN IKÄJAKAUMA PROSENTTEINA

%	18–25 v.	26–35 v.	36–45 v.	46–55 v.	56 v.–
Aluetoimistot	0,0	6,0	31,0	25,0	38,0
Myymälät	25,0	25,0	18,0	17,0	15,0
Pääkonttori	2,0	14,0	45,0	27,0	12,0
Kaikki yhteensä	23,0	25,0	20,0	18,0	14,0

NAISTEN OSUUS TEHTÄVÄRYHMITTÄIN

HENKILÖSTÖMÄÄRÄ HENKILÖRYHMITTÄIN, VAKITUISET TYÖSUHTEET

COACHING TUOTTAA OIVALLUKSIA JA ANTAA ROHKEUTTA

CASE
2022

Alkossa on aina panostettu henkilöstön kehittämiseen ja kehittymiseen. Perinteisten johtamisvalmennusten rinnalle on tuotu coaching, ”ajattelun kumppanuus”. Coaching on vaikuttava tapa ohjata ja auttaa, koska se tuottaa tuloksia nopeasti ja tehokkaasti.

Coachingissa henkilö saa mahdollisuuden pysähtyä oman johtamisensa ja toimintansa äärelle. Coachin tehtävänä voi olla esimerkiksi esihenkilörooliin siirtyvän asiantuntijan tukeminen hänen uudessa roolissaan ja sen haltuunotossa.

”Coaching on joustava keino yksilöllisten kehittämistarpeiden työstämiseen. Lähtökohtana on ihminen ja hänen tilanteensa sekä vahvuutensa”, kertoo HR coach **Susanna Stolzmann**. ”Coaching on myös aina tavoite- ja tarvelähtöistä.”

”Coachingissa on kysymys henkilön omasta ajattelusta ja toiminnasta sekä siitä, miten omalla toiminnallaan voi vaikuttaa muihin”, Stolzmann kertoo. Hänen mukaansa coaching sopii kaikille, jotka ovat valmiita kehittymään ja kykenevät tarkastelemaan omaa toimintaansa kriittisestikin.

Coach ei anna neuvoja tai vastauksia eikä oleta mitään, vaan haastaa ja kysyy jopa itsestään selviä asioita. Coachattava joutuu itse prosessoimaan käsiteltävää asiaa tai tilannetta, mikä synnyttää usein oivalluksia ja uusia näkökulmia. Oivallusten lisäksi coachattavat oppivat tuntemaan itsensä paremmin ja saavat rohkeutta.

Tyypillisiä coaching-teemoja ovat esimerkiksi uuden työroolin haltuunotto, ajankäytön hallinta, haastavat esihenkilötilanteet, kehittyminen esihenkilönä, muutostilanteissa toimiminen tai oman näkökulman laajentaminen. Coachausta tehdään myös tiimeissä tai asiantuntijoista tai esihenkilöistä koostuvissa pienryhmissä.

”Roolissani parasta on se, että voin tuottaa lisäarvoa yksittäisille ihmisille tai tiimeille ja lopulta koko yritykselle. On hienoa, että Alkossa on panostettu coachingiin, koska se on tutkitusti tehokasta ja tuottaa tulosta henkilö kerrallaan, ja osuvammin verrattuna esimerkiksi valmennuksiin ja seminaareihin”, Stolzmann toteaa.

Yksi Stolzmannin coachattavana ollut totesi suhtautuneensa coachaamiseen alkuun epäilevästi, mutta alkaneensa odottaa keskustelusessioita ja sittemmin jopa ikävöi niitä. Toinen kertoi olleensa coachingin jälkeen inspiroitunut, vaikka coach oli haastanut.

”Tehtäväni on kuunnella, aktivoida ja haastaa coachattavaa pohtimaan asiaa tai tilannetta eri näkökulmista, jotta hän voi itse oivaltaa ja löytää vastauksia.”

Coaching on saanut Alkossa myönteisen vastaanoton. Vuoden aikana noin 40 alkolaista on ehtinyt olla Stolzmannin coachattavana.

Kuvassa Susanna Stolzmann

KANNATTAVUUS PYSYI HYVÄLLÄ TASOLLA

Tunnistamme, että toiminnallamme on laajat taloudelliset vaikutukset sidosryhmiin ja yhteiskuntaan. Alkon kannattavuus pysyi hyvällä tasolla myynnin laskusta huolimatta.

MIKSI TÄMÄ ON MEILLE TÄRKEÄÄ:

Haluamme vastata sidosryhmien tarpeisiin ja huolehtia yhteiskunnallisista velvoitteistamme. Vain liiketaloudellisesti kestävällä tavalla toimiva yritys pystyy tähän. Valtio-omisteisena yhtiönä koemme erityisen tärkeäksi, että Alkon toiminta on taloudellisesti vastuullista.

LÄHESTYMISTAPAMME:

Alko toimii rehellisesti ja avoimesti. Pidämme huolta siitä, että perustoimintomme tukevat taloudellisen vastuun toteutumista. Lisäksi kehitämme jatkuvasti prosessejamme, jotta voimme varmistaa liiketaloudellisesti kestävä toiminnan. Kaikessa kehittämisessä pidämme mielessä tulevaisuuden asiakas-tarpeet, joihin investoiminen tukee myös liiketaloudellisesti kestävää toimintaa.

Tunnistamme järjestelmällisesti sekä myymälä- että tukitoimintojen sujuvoittamismahdollisuuksia ja tartumme niihin. Tehokkaat toimintatavat auttavat meitä osaltaan sopeutumaan muuttuvaan toimintaympäristöön.

TÄRKEIMMÄT TAVOITTEEMME:

Haluamme varmistaa, että liiketoimintamme on tulevaisuudessaakin taloudellisesti kestävä. Turvaamme kilpailukykyämme kehittämällä toimintamme tehokkuutta ja henkilöstön osaamista, ymmärtämällä muuttuvia asiakastarpeita sekä panostamalla digitaalisiin palveluihin. Kehittämisellä haluamme myös vahvistaa kykyämme reagoida yllättäviinkin muutoksiin toimintaympäristössä.

Suurin vuoden 2022 aikana Alkon liiketoimintaan vaikuttanut muutos oli maaliskuun alussa poistetut koronarajoitukset, jonka jälkeen alkoholin myynti jakautui tasaisemmin kaikkiin myyntikanaviin Alkon lisäksi. Tämä vaikutti myös Alkon myyntiin. Arviomme mukaan anniskelumyynti on kasvanut merkittävästi vuoden 2021 tasosta ja myös matkustajatuonti on kääntynyt kasvuun edelliseen vuoteen nähden.

Toimintamme suunnittelussa olimme lähteneet siitä, että rajoitukset poistuvat kevään aikana, joten varautumisemme muuttuvaan tilanteeseen oli varsin hyvä. Päivitimme lyhyen ja pidemmän aikavälin myynti- ja tulosenustetta säännöllisesti ja kykenimme reagoimaan mahdollisiin ennustepoikkeamiin nopeasti. Vastasimme laskevaan myyntiin tarkalla kustannusten hallinnalla, minkä johdosta kannattavuus pysyi hyvällä tasolla.

TEHOKUUTTA TOIMINTAAN

Viime vuoden tapaan olemme jatkaneet työn sujuvuus -teemaa ja hakeneet tehokkuutta erityisesti myymälän taustatoimintoihin, kuten tuotteiden vastaanottoon ja tilaamiseen. Vapautamme ajankäyttöä taustatehtävistä ja varmistamme resursoinnin asiakaspalveluun.

Merkittävä kehitysprojekti oli ulkoisen myyntiraportoinnin uudistaminen, jonka avulla tarjoamme [verkkosivuillamme](#) helppokäyttöisempää ja monipuolisempaa tietoa myynneistä ja trendeistä. Lisäksi uudistimme rekrytointi- ja perehdytysprosessit parantaaksemme työnhakijakokemusta. Panostimme merkittävästi kyberturvallisuuteen ja riskienhallintaan ja otimme käyttöön uusia toimintamalleja sekä työvälineitä. Lisäksi työn sujuvuutta paransi uusien kassojen ja työasemien käyttöönotto.

Olemme kehittäneet säännöllisesti taloudellisen ennustamisen prosesseja, minkä avulla pystyimme pitämään entistä paremmin huolta tehokkuudesta ja kannattavuudesta. Vuoden 2022 aikana investoimme myymäläverkoston uudistamiseen 3,4 miljoonaa euroa.

MERKITTÄVÄT VEROTUOTOT YHTEISKUNNALLE

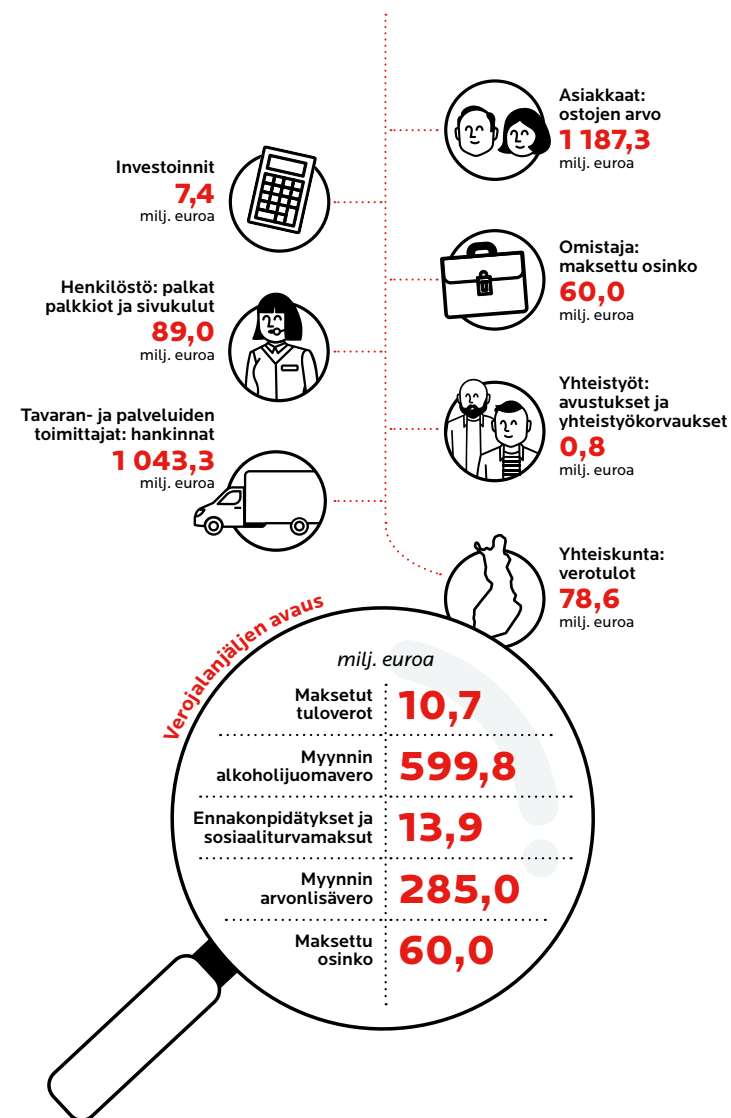
Yhteiskunta saa Alkon toiminnasta verotuloja. Alkon veroasioita johtaa talousjohtaja, joka raportoi hallituksen tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle. Tulkinnallisissa tilanteissa voidaan hankkia verokonsultointia ulkopuoliselta veroasiantuntijalta tai pyytää ennakkopäätös verottajalta. Alko ei tee verosuunnittelua tai ohjaa varoja ulkomaisille tileille, vaan maksaa kaikista myydyistä tuotteista ja tuloksesta Suomen lain mukaiset verot.

Alkon toiminnan kautta kertyvät verotulot yhteiskunnalle ovat merkittävät. Vuoden 2022 myynnin kautta alkoholijuomaveroa kertyi 599,8 miljoonaa euroa (656,3) ja arvonnisäveroa 285 miljoonaa euroa (309,7). Tavarantoimittajat maksavat suurimman osan myytyjen tuotteiden alkoholijuomaverosta suoraan valtiolle.

Henkilöstölle maksettiin palkkoja, palkkioita ja sivukuluja yhteensä 89,0 miljoonaa euroa. Lyhyet sairauspoissaolot kasvoivat merkittävästi vuoden ensimmäisellä puoliskolla, mikä omalta osaltaan nosti henkilöstökuluja. Samoin eläkeindeksien nousu vaati merkittävää varautumista vanhojen lisäeläkkeiden osalta. Maksettujen yhteisöverojen kertymä oli 10,7 miljoonaa euroa (13,9).

Alko tekee yhteistyötä useiden järjestöjen ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Koko vuoden tulosvaikutteiset avustukset ja yhteistyökorvaukset olivat 0,8 miljoonaa euroa (0,9). Alko ei antanut avustuksia tai tukia poliittisille tahoille. Yhteistyö perustuu pääosin yhteistyöhankkeisiin, joiden tavoitteet määritellään yhteistyösopimuksissa ja toimenpidesuunnitelmissa. Alkon yhtiökokous päättää lahjoituksista ja niihin vuosittain käytettävästä enimmäismäärästä.

ERI SIDOSRYHMIEN SAAMA TALOUDELLINEN LISÄARVO ALKON TOIMINNASTA VUONNA 2022

HALLINNOINTI

HALLINNOINTI	54
Hallinnointiperiaatteet	55
Hallitus ja valiokunnat	57
Johtoryhmä	61
Palkitsemisselvitys 2022	64
Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	67
Alkon vastuullisuuden olennaiset teemat	68
Raportointiperiaatteet	69
GRI-sisältöindeksi	72

HALLINNOINTIPERIAATTEET

Alko Oy on valtion omistama osakeyhtiö. Alko Oy:n toiminnan perustana ovat alkoholilaki [1102/2017], valtioneuvoston asetus alkoholilain täytäntöönpanosta [151/2018], sosiaali- ja terveysministeriön asetus alkoholilain valvonnasta [158/2018], osakeyhtiölaki [624/2006] ja yhtiöjärjestys.

ALKO OY:N OMISTAJAOHJAUS JA HALLINNOINTIPERIAATTEET

Alkoholilain mukaan Alko Oy:n tehtävänä on huolehtia sille eräin poikkeuksin yksinoikeudeksi säädetystä alkoholijuomien vähittäismyynnistä siten, että tavoitteena on alkoholin kulutuksesta käyttäjilleen, muille ihmisille sekä koko yhteiskunnalle aiheutuvien haittojen vähentäminen.

Yhtiön erityistehtäväluonteen vuoksi juuri sosiaali- ja terveysministeriö vastaa Alko Oy:n omistajaohjauksesta ja valvonnasta. Alko Oy:n tarkoitus ei ole voitontavoittelu eikä kilpailu yksityisten yritysten kanssa, vaan tehtävänsä kautta vähentää alkoholista aiheutuvia terveydellisiä, sosiaalisia ja yhteiskunnallisia haittoja.

Sosiaali- ja terveysministeriö noudattaa valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annettua lakia (1368/2007) ja tekee yhteistyötä valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosaston kanssa. [Hallinnointiperiaatteet](#) on julkaistu Alkon verkkosivuilla.

EETTISET PERIAATTEET

Avoimuus ja läpinäkyvyys ovat Alko Oy:n toiminnan periaatteina. Eettiset periaatteet ohjaavat jokaista alkolaista vastuulliseen ja eettiseen toimintaan yhtiön arvojen ja periaatteiden

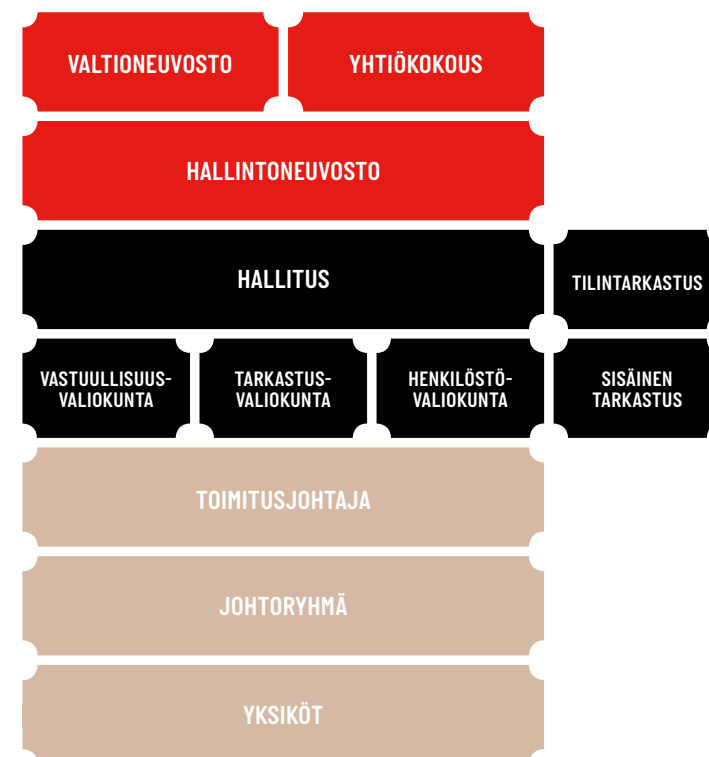
mukaisesti. Keskeiset periaatteet ovat rehellisyys ja laillisuus, vastuullisuus, toimiva työyhteisö, läpinäkyvyys ja tasapuolisuus sekä asiakaslähtöisyys.

Eettisistä periaatteista on laadittu verkkokoulutus, jonka suoritukset rekisteröityvät henkilöstöjärjestelmään. Lisäksi eettiset periaatteet kuuluvat yhtiön perehdytysohjelmaan. Alko Oy:n hallitus hyväksyy mahdolliset muutokset periaatteisiin.

Eettisten periaatteiden mukaisesti Alko Oy:n henkilökunta ei saa vastaanottaa tai antaa mitään suoria tai epäsuoria lahjoja tai etuja, joita voidaan pitää lahjuksina tai korruptiona, epäasiallisena vaikuttamisena tai tasapuolisuusperiaatteiden vastaisina. Alko Oy edellyttää, että kaikki alkolaiset noudattavat eettisiä periaatteita ja edistävät niiden toteutumista.

Alko Oy:llä on käytössä Whistleblowing-ilmoituskanava, joka toimii yhtenä väylänä vastuullisen yrityskulttuurin edistämiseksi. Ilmoituskanavan kautta voi ilmoittaa – halutessaan myös nimettömästi – lain, viranomaismääräysten tai Alkon eettisten periaatteiden ja amfori BSCI Code of Conductin vastaisesta väärinkäytösepäilystä. Vuoden 2022 aikana ei ollut korruption liittyviä oikeustapauksia, joissa Alko Oy olisi ollut vastaajana.

ALKON ORGANISAATIO

YHTIÖKOKOUS JA HALLINTONEUVOSTO

YHTIÖKOKOUS

Alko Oy:n varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain kesäkuun loppuun mennessä. Sosiaali- ja terveysministeriö määrää yhtiökokousedustajan. Yhtiökokous päättää osakeyhtiölain mukaan sille kuuluvista asioista, kuten tilinpäätöksen vahvistamisesta, voitonjaosta, vastuuvapaudesta, hallintoneuvoston jäsenten palkkioista, hallituksen jäsenten valinnasta ja palkkioista, tilintarkastajien valinnasta ja palkkioista sekä yhtiöjärjestyksen muuttamisesta. Valtioneuvoston omistajapolitiikkaa koskevan periaatepäätöksen 8.4.2020 mukaan valtionyhtiöt raportoivat yhtiökokouksille asettamistaan ilmastotavoitteista ja tehdyistä toimenpiteistä sekä muiden asettamiensa mitattavien yritys vastuutavoitteiden saavuttamisesta ja tehdyistä toimenpiteistä sekä kuvaavat yhtiökokouksissaan palkitsemispolitiikan ja perustelevat toteutuneen tulospalkitsemisen.

Alko Oy:n hallitus päättää yhtiökokouksen koollekutsumisesta. Kokouskutsu ja asialista toimitetaan viimeistään viikkoa ennen yhtiökokousta.

HALLINTONEUVOSTO

Alko Oy:n hallintoneuvostossa on kaksitoista jäsentä, jotka valtioneuvosto määrää neljäksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Valtioneuvosto nimeää myös puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Hallintoneuvoston tehtävät on määrätty alkoholilaisissa ja Alko Oy:n yhtiöjärjestyksessä.

Hallintoneuvoston tehtäviin kuuluu:

- valvoa, että yhtiön asioita ja hallintoa hoidetaan terveiden liiketapaperiaatteiden mukaan kannattavuutta silmällä pitäen ja että lakia ja yhtiöjärjestyksen määräyksiä sekä yhtiökokouksen päätöksiä ja muita vahvistettuja ohjeita noudatetaan
- antaa hallitukselle ohjeita laajakantoisissa ja periaatteellisesti tärkeissä asioissa
- seurata alkoholiolojen kehitystä sekä kotimaassa että ulkomailla ja antaa tämän perusteella yleisiä ohjeita alkoholiyhtiön toiminnan kehittämiseksi
- vahvistaa alkoholiyhtiölle alkoholilain 1 §:ssä tarkoitettujen haittojen vähentämistä koskeva toimintasuunnitelma ja antaa alkoholilain 24 §:ssä tarkoitettu kertomus yhtiön vähittäismyynnistä ja niistä toimenpiteistä, joilla yhtiö on pyrkinyt vähentämään 1 §:ssä tarkoitettuja haittoja
- antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausuntonsa yhtiön tilinpäätöksen ja tilintarkastuksen johdosta.

Alko Oy:n hallintoneuvostoon kaudella 2020–2023 kuuluvat puheenjohtaja Arja Juvonen, varapuheenjohtaja Hannakaisa Heikkinen sekä jäsenet Outi Alanko-Kahiluoto, Kim Berg, Petri Honkonen, Pauli Kiuru, Ari Koponen, Mats Löfström, Jari Myllykoski, Tom Packalén, Sari Sarkomaa ja Tuula Väätäinen. Kansanedustaja Jari Myllykoski pyysi vapautusta hallintoneuvoston jäsenen tehtävästä 20.8.2021. Sosiaali- ja terveysministeriö määräsi 24.8.2021 hänen tilalleen kansanedustaja Aino-Kaisa Pekosen jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Kansanedustaja Petri Honkonen pyysi vapautusta hallintoneuvoston jäsenen tehtävästä 21.4.2022. Sosiaali- ja terveysministeriö määräsi 2.6.2022 hänen tilalleen kansanedustaja Hannu Hoskosen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Sosiaali- ja terveysministeriötä on hallintoneuvostossa edustanut johtaja Jari Keinänen. Sosiaali- ja terveysministeriön edustuksesta yhtiön hallintoneuvostossa säädetään alkoholilain 24 §:ssä. Lisäksi valtioneuvoston omistajapolitiittisen periaatepäätöksen 8.4.2020 mukaisesti henkilöstöedustajat osallistuvat hallintoneuvoston kokouksiin. Hallintoneuvosto kokoontui viisi kertaa vuonna 2022.

HALLITUS JA VALIOKUNNAT

Hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä lain ja yhtiöjärjestyksen sekä yhtiökokousten päätösten ja hallintoneuvoston antamien ohjeiden mukaisesti.

Yhtiökokous valitsee hallitukseen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi kolmesta kuuteen jäsentä. Hallituskoonpanossa otetaan huomioon yhtiön toiminnan asettamat vaatimukset. Osa valituista henkilöistä toimii johtavissa tai esihenkilön tehtävissä alkoholipolitiikkaan, työhyvinvointiin sekä sosiaali- ja terveystalouteen liittyvillä aloilla.

Hallituksen jäseniksi valittavilla on tehtävän edellyttämä pätevyys, riittävä ja monipuolinen osaaminen sekä toisiaan täydentävä kokemus ja toimialatuntemus.

Hallituksessa on sekä miehiä että naisia. Hallituksen jäsenen toimikausi kestää hänen valitsemisestaan seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka. Kokouksiin osallistuu kaksi henkilöstön edustajaa ilman äänioikeutta. Hallitus kokoontuu puheenjohtajan, tai hänen ollessaan estynyt, varapuheenjohtajan kutsusta. Hallituksen työssä noudatettavat periaatteet on vahvistettu hallituksen hyväksymässä työjärjestyksessä.

Hallituksen keskeisiä tehtäviä ovat muun muassa

- hoitaa yhtiötä yhtiökokouksen päätösten, osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaisesti
- hoitaa yhtiötä alkoholisäädösten mukaisesti
- vahvistaa yhtiön strategia
- hyväksyä vuosittainen budjetti sekä valvoa sen toteutumista

- hyväksyä merkittävät investoinnit sekä kiinteistöosakkeiden hankinnat ja myynnit
- vahvistaa sisäisen valvonnan periaatteet ja valvoa niiden toteuttamista ja valvonnan riittävyyttä
- vahvistaa riskienhallinnan periaatteet
- vahvistaa sisäisen tarkastuksen toimintaohje ja vuosisuunnitelma
- seurata tilintarkastajien riippumattomuutta ja toimintaa
- valmistella tilintarkastajien valintaa koskeva esitys yhtiökokoukselle
- käsitellä ja hyväksyä tilinpäätös ja toimintakertomus sekä puolivuosisikatsaus
- päättää yhtiön organisaatorakenteesta ja johtamisjärjestelmästä
- nimittää ja vapauttaa tehtävistään toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen ja muut johtoryhmän jäsenet
- päättää toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten palkka- ja muista työsuhte-etuuksista
- päättää johdon ja henkilöstön kannustinjärjestelmästä
- päättää henkilöstöpolitiikan strategiset linjaukset osana yhtiön strategiaa
- käsitellä yhtiön henkilöstötutkimusten tulokset
- vahvistaa yhtiön hallinnointiperiaatteet, hallituksen ja valiokuntien työjärjestykset sekä tarkistaa niiden sisältö vuosittain
- käsitellä hallituksen valiokuntien raportit

- käsitellä hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan esittämät asiat
- käsitellä viranomaisvalvontaan liittyvät asiat.

Yhtiökokous valitsi 6.5.2022 Alkon hallituksen puheenjohtajaksi Laura Raition, varapuheenjohtajaksi Markku Tervahaudan sekä jäseniksi Mikko Forsellin, Kirsi Paakkari, Pekka Perttulan ja Ulrika Romantschukin. Lisäksi yhtiökokous valitsi 1.6.2022 lukien hallituksen varapuheenjohtajaksi Kirsi Varhilan, jolloin Markku Tervahauta jatkaa hallituksen jäsenenä. Hallituksen edellinen kokoonpano oli Harri Sailas (pj.), Markku Tervahauta (vpj.), Kirsi Paakkari, Pekka Perttula, Laura Raitio ja Ulrika Romantschuk. Hallituksen kokouksiin ilman äänioikeutta osallistuivat henkilöstön edustajat ATH ry:n puheenjohtaja Riina Väntsi ja ALV ry:n puheenjohtaja Sini Heikkinen, 5.7.2022 alkaen Antti Turunen.

Hallituksella oli kahdeksan kokousta vuoden aikana. Hallituksen varsinaiset jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä, ja jäsenten enemmistö on riippumaton yhtiön omistajasta. Markku Tervahauta toimii pääjohtajana Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksessa ja Kirsi Varhila Satakunnan hyvinvointialueen hyvinvointijohtajana. Alkon toimitusjohtaja Leena Laitinen sekä talousjohtaja Anton Westermarck ja hallituksen sihteerinä yhtiölakimies Jonna Björklund osallistuvat hallituksen kokouksiin.

HALLITUKSEN VALIOKUNNAT

Alkon hallituksella on kolme valiokuntaa: tarkastus-, henkilöstö- sekä vastuullisuusvaliokunta. Hallitus nimitti nykyisten valiokuntien puheenjohtajat ja jäsenet kokouksessaan 12.5.2022. Hallitus on vahvistanut kaikille valiokunnille työjärjestykset, jotka sisältävät valiokuntien keskeiset tehtävät ja periaatteet.

TARKASTUSVALIOKUNTA

Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on avustaa yhtiön hallitusta huolehtimaan siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty ja että sisäinen valvonta ja riskienhallinta, tilintarkastus sekä sisäinen tarkastus on järjestetty lakien, määräysten ja yhtiön hallituksen vahvistamien toimintaperiaatteiden mukaisesti.

Valiokunta koostuu vähintään kolmesta ja enintään viidestä hallituksen jäsenestä. Puheenjohtajalla tulee olla riittävä laskentatoimen tuntemus. Tarkastusvaliokunta kokoontuu noin viisi-kuusi kertaa vuodessa.

Tarkastusvaliokuntaan kuuluvat puheenjohtaja Mikko Forsell sekä jäsenet Kirsi Paakkari ja Ulrika Romantschuk. Valiokunnan esittelijöinä toimivat Alkon toimitusjohtaja Leena Laitinen ja talousjohtaja Anton Westermarck sekä sihteerinä tarkastuspäällikkö Sirkku Karjalainen. Kokouksiin osallistuu myös Compliance Officer Lotta Väisänen.

HENKILÖSTÖVALIOKUNTA

Henkilöstövaliokunnan tehtävänä on hallitusta avustukseen valvoa ja valmistella yhtiön henkilöstöpolitiikkaa ja -käytäntöä ja organisaation kehittämistä sekä lisäksi avustaa hallitusta kaikissa palkitsemisjärjestelmiin ja työsuhteisiin liittyvissä tehtävissä.

Valiokunta koostuu vähintään kolmesta hallituksen jäsenestä. Henkilöstövaliokunta kokoontuu noin neljä kertaa vuodessa.

Henkilöstövaliokuntaan kuuluvat puheenjohtaja Laura Raitio sekä jäsenet Markku Tervahauta ja Kirsi Paakkari sekä 1.6.2022 alkaen Kirsi Varhila. Valiokunnan esittelijänä toimii Alkon toimitusjohtaja Leena Laitinen ja sihteerinä henkilöstöjohtaja Heli Hassinen-Biberger.

VASTUULLISUUSVALIOKUNTA

Vastuullisuusvaliokunnan tehtävänä on avustaa ja tukea yhtiön hallitusta ja johtoa neuvoa-antavana toimijana alkoholilain mukaisten sosiaali- ja terveystieteiden sekä yhtiön strategian mukaisten muiden vastuullisuuden tavoitteiden saavuttamisessa.

Valiokunta koostuu kolmesta tai neljästä hallituksen jäsenestä. Lisäksi valiokunnan kokouksiin osallistuu tarvittaessa sosiaali- ja terveysministeriön asiantuntija. Vastuullisuusvaliokunta kokoontuu noin neljä-viisi kertaa vuodessa.

Vastuullisuusvaliokuntaan kuuluvat puheenjohtaja Ulrika Romantschuk, jäsenet Pekka Perttula ja Markku Tervahauta sekä kutsuttaessa sosiaali- ja terveysministeriön asiantuntija Ismo Tuominen. Valiokunnan esittelijänä toimii toimitusjohtaja Leena Laitinen ja sihteerinä viestintäjohtaja Maritta Iso-Aho.

HALLITUKSEN JÄSENET

Laura Raitio

s. 1962
Hallituksen puheenjohtaja,
henkilöstövaliokunnan puheenjohtaja
Tekniikan lisensiaatti
Hallituksessa vuodesta 2021,
puheenjohtaja 6.5.2022 alkaen

Luottamustoimet:

Raute Oyj, hallituksen puheenjohtaja
(jäsen 2017–, puheenjohtaja 2019–)
Suominen Oyj, hallituksen jäsen (2015–)
Solidium Oy, hallituksen jäsen (2019–)
Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö,
hallituksen puheenjohtaja (2018–)
Heltti Oy, hallituksen jäsen (2020–)
Boardman Oy, hallituksen puheenjohtaja (2019–)
Arvopaperimarkkinayhdistys ry,
hallituksen jäsen (2019–)
Unikie Oy, hallituksen jäsen (2022–)

Kirsi Varhila

s. 1961
Hallituksen varapuheenjohtaja
Valtiotieteiden maisteri
Hyvinvointijohtaja, Satakunnan hyvinvointialue
Hallituksessa 2014–2019, uudestaan 1.6.2022 alkaen

Luottamustoimet:

Maakuntien tilakeskuksen hallituksen jäsen
2023 lähtien
Hyvinvointialueiden HYVIL Oy:n väliaikaisen
hallituksen jäsen 1.12.2022–

Mikko Forsell

s. 1974
Hallituksen jäsen,
tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja
Diplomi-insinööri, kauppatieteiden maisteri
Verkkokauppa.com Oyj:n talousjohtaja
Hallituksessa vuodesta 2022

Luottamustoimet:

Haka Wood Oy, hallituksen jäsen (2018–)

Kirsi Paakkari

s. 1963
Hallituksen jäsen
Kauppatieteiden maisteri
Kalevala Koru Oy:n toimitusjohtaja
Hallituksessa vuodesta 2018

Luottamustoimet:

Kalevala Korun Kulttuurisäätiö,
hallituksen puheenjohtaja (2019–)
Kultaseppien Työnantajaliitto ry,
hallituksen jäsen (2019–)

PEKKA PERTTULA

s. 1960

Hallituksen jäsen
Valtiotieteiden tohtori
Hallituksessa vuodesta 2018

Luottamustoimet:

Maahenki Oy, hallituksen puheenjohtaja (2019–)
Maaseudun Yhteisvaliokunnan Säätiö,
hallituksen jäsen (1995–)
Alli Paasikiven Säätiö, hallituksen puheenjohtaja
(jäsen 2014–, puheenjohtaja 2022–)

ULRIKA ROMANTSCHUK

s. 1966

Hallituksen jäsen,
vastuullisuusvaliokunnan puheenjohtaja
Valtiotieteiden kandidaatti
Nordea Bank Oyj, konsernin johtoryhmän jäsen,
vastuualueenaan brändi, viestintä ja markkinointi
Hallituksessa vuodesta 2017

Luottamustoimet:

Circus Helsinki, hallituksen puheenjohtaja (2014–)

MARKKU TERVAHAUTA

s. 1962

Hallituksen varapuheenjohtaja (1.10.2019–31.5.2022),
jäsen 1.6.2022 alkaen
Lääketieteen tohtori
Terveys ja hyvinvoinnin laitoksen pääjohtaja
Hallituksessa vuodesta 2019

Luottamustoimet:

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö,
valtuuskunnan jäsen (2019–)
Tampereen yliopiston työelämäyhteyksien
neuvottelukunta (2020–)
Kelan neuvottelukunta, jäsen (1.7.2020–31.6.2023)
Valtion ravitsemusneuvottelukunta (VRN),
puheenjohtaja (9.11.2020–8.11.2023)
Kansanterveyden neuvottelukunta, hyvinvointi- ja
terveyspolitiikan arviointi- ja seuranta-aosto,
puheenjohtaja (1.9.2020–31.7.2023)
IANPHI (kv. kansanterveyslaitosten järjestö),
executive board member (2021–)
THL-säätiö, hallituksen puheenjohtaja (2021–)

ANTTI TURUNEN

s. 1974

Henkilöstön edustaja 5.7.2022 alkaen
Myyjä
Alkon Liikeväki ALV ry:n varapuheenjohtaja
(2019–2022), puheenjohtaja 27.11.2022 alkaen

Luottamustoimet:

Pääkaupunkiseudun alueluottamus mies 2021–2024

RIINA VÄNTSI

s. 1973

Henkilöstön edustaja
Palvelupäällikkö
Alkoholialan Toimihenkilöt ry:n puheenjohtaja

Luottamustoimet:

Ammattiliitto PRO, edustajiston jäsen (2021–2024)
Ammattiliitto PRO, työttömyyskassan hallituksen
varajäsen (2021–2024)

JOHTORYHMÄ

Alkon johtoryhmä avustaa toimitusjohtajaa yhtiön johtamisessa sekä yhtiön strategisten ja operatiivisten tavoitteiden saavuttamisessa.

JOHTORYHMÄ

Alkon hallitus nimittää toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen ja muut johtoryhmän jäsenet. Alkon johtoryhmä avustaa toimitusjohtajaa yhtiön johtamisessa sekä yhtiön strategisten ja operatiivisten tavoitteiden saavuttamisessa. Johtoryhmä valmistelelee yhtiön strategian ja budjetin sekä muut hallitukselle esiteltävät asiat. Johtoryhmän tehtävänä on seurata tuloskehitystä, liiketoimintaa ja operatiivisten päätösten toteutumista.

Yhtiön johtoryhmään ovat vuonna 2022 kuuluneet toimitusjohtaja Leena Laitinen, liiketoimintajohtaja Kari Pennanen (toimitusjohtajan sijainen), viestintäjohtaja Maritta Iso-Aho, henkilöstöjohtaja Heli Hassinen-Biberger, valikoima- ja hankintajohtaja Anu Koskinen ja talousjohtaja Anton Westermarck. Johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti, keskimäärin kaksi kertaa kuukaudessa.

Yhtiön kaikki johtoryhmän jäsenet ja muut edustamisoikeudet antoivat ilmoituksen sidonnaisuuksistaan. Saatujen selvitysten perusteella kaikki johtoryhmän jäsenet ja edustamisoikeudet ovat riippumattomia yhtiön sidosryhmistä.

TOIMITUSJOHTAJA

Toimitusjohtajan tehtävänä on johtaa yhtiön liiketoimintaa lain, yhtiöjärjestyksen ja hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Hän huolehtii myös yhtiökokouksen, hallintoneuvoston ja hallituksen päätösten täytäntöönpanosta. Toimitusjohtajalle on nimetty sijainen.

Toimitusjohtajan toimitusuhteen ehdot on määritelty hallituksen hyväksymässä kirjallisessa toimitusjohtajasopimuksessa. Toimitusjohtajan eläke-etuudet määräytyvät työntekijän eläkelain mukaisesti. Toimitusjohtajan palvelussuhteessa noudatettava irtisanomisaika on kuusi kuukautta.

JOHTORYHMÄN JÄSENET 31.12.2022

LEENA LAITINEN

s. 1970

Kauppätieteiden maisteri
Toimitusjohtaja
Alkon palveluksessa 2017 alkaen

Keskeinen työkokemus:

Snellman Group, konsernijohtaja (2013–2017)
SOK, käyttötavarakaupanjohtaja (2009–2013)
SOK, Prisma, ketjujohtaja (2007–2009)
SOK, maajohtaja, Viro (2006–2007)
SOK, AS Prisma Peremarket, toimitusjohtaja, Viro (2004–2006)
Keskimaa OSK, Prismajohtaja (2000–2004)
Osuuskauppa PeeÄssä, Prismajohtaja (1997–2000)
Osuuskauppa PeeÄssä, asiakaspalvelupäällikkö (1996–1997)

Nykyiset luottamustoimet:

Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen, hallituksen jäsen (2018–)
Palvelualojen työnantajat PALTA ry, vaalivaliokunnan jäsen (2022–)
Suomen Viljava Oy, hallituksen puheenjohtaja (hallituksen jäsen 2021–, hallituksen puheenjohtaja 2022–)
Atria Oyj, hallituksen jäsen (2021–)
Suomen Lastensuojeluliiton Keskusliitto, hallituksen puheenjohtaja (2022–)
Lasten päivän säätiö, valtuuskunnan puheenjohtaja (2022–)

HELI HASSINEN-BIBERGER

s. 1970

Filosofian maisteri, MBA
Henkilöstöjohtaja
Alkon palveluksessa 2019 alkaen

Keskeinen työkokemus:

Realia Group Oy, henkilöstöjohtaja (2016–2019)
Nissan Europe SAS, henkilöstöjohtaja (2005–2016)
ISS Palvelut: palvelujohtaja ja resurssipäällikkö (1998–2005)
Oy Aurinkomatkat Ab, kohdepäällikkö (1994–1998)

Nykyiset luottamustoimet:

Palvelualojen työnantajat PALTA ry, työmarkkinavaliokunnan jäsen (2020–2022)

MARITTA ISO-AHO

s. 1964

Hallintotieteiden maisteri, eMBA
Viestintäjohtaja
Alkon palveluksessa 2008 alkaen

Keskeinen työkokemus:

Eurest Finland Oy, operatiivinen johtaja (2007–2008)
Silta Oy, myynti- ja markkinointijohtaja (2006–2007)
Fazer Amica Oy, asiakasmarkkinointijohtaja ja varatoimitusjohtaja (2004–2006)
Palvelutyönantajat ry, elinkeinopoliittinen asiamies (2002–2004)
Amica Ravintolat Oy, hallintopäällikkö, hallintojohtaja, kehitysjohtaja (1994–2002)
Kulinaari Ravintolat Oy, hallintopäällikkö (1990–1993)

Nykyiset luottamustoimet:

Katri Antell Oy, hallituksen jäsen (2011–)
A-klinikkasäätiö, hallituksen jäsen (2009–)
A-klinikka Oy, hallituksen jäsen (2022–)

JOHTORYHMÄN JÄSENET 31.12.2022

ANU KOSKINEN

s. 1972

Kauppätieteiden maisteri
Valikoima- ja hankintajohtaja
Alkon palveluksessa 2020 alkaen

Keskeinen työkokemus:

Oy Transmeri Ab, johtaja (2016–2020)
Lumene Oy, director skincare business (2013–2016)
Lumene Oy, head of product portfolio (2011–2013)
GlaxoSmithKline Oy, business manager (2010–2011)
L'Oréal Finland Oy, markkinointipäällikkö (2007–2010)
L'Oréal Finland Oy, myyntijohtaja (2003–2007)
L'Oréal Finland Oy, markkinointipäällikkö (2000–2003)
L'Oréal Finland Oy, tuotepäällikkö (1998–2000)
Procter & Gamble Finland Oy, tuotespesialisti (1997–1998)

Nykyiset luottamustoimet:

-

KARI PENNANEN

s. 1964

Yhteiskuntatieteiden maisteri, eMBA, KJs
Liiketoimintajohtaja, myymäläverkosto ja verkkokauppa
Alkon palveluksessa 1989 alkaen

Keskeinen työkokemus:

Alko Oy, piiripäällikkö (1997–2003)
Alko Oy, myymäläpäällikkö (1992–1997)
Alko Oy, esimiesvalmennettava, koulutusohjaaja (1989–1991)
Kesko Oy, markkinointineuvoja (1988–1989)

Nykyiset luottamustoimet:

Kiinteistö Oy Arkadiantalo, hallituksen jäsen (2020–)

ANTON WESTERMARCK

s. 1968

Kauppätieteiden maisteri
Talousjohtaja, talous, tietohallinto sekä tilaus- ja toimitusketju
Alkon palveluksessa 2014 alkaen

Keskeinen työkokemus:

Oy Gustav Paulig Ab, Finance Director (2012–2014)
Novo Nordisk, Regional Finance Director (2006–2012)
Novo Nordisk, Controlling Manager (2002–2006)
Novo Nordisk, Business Development Director (2002)
Siemens Building technologies, Finance & Admin Manager (1999–2002)
France Telecom/Global One, Country Controller (1995–1999)
ISS Servisystem Oy, Finance Manager (1993–1995)
ISS Servisystem Oy, Financial Assistant (1991–1993)

Nykyiset luottamustoimet:

Kiinteistö Oy Arkadiantalo, hallituksen puheenjohtaja (2014–)
Leijona Catering Oy, hallituksen jäsen ja tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja (2018–)
EK:n Talous- ja veroliokunta, jäsen (2019)

PALKITSEMISSELVITYS 2022

HALLINTONEUVOSTO

Yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti vuonna 2022 hallintoneuvoston kokouksissa läsnä olleille hallintoneuvoston jäsenille maksettiin kokouspalkkioita seuraavasti:

- hallintoneuvoston puheenjohtaja 1 000 euroa per kokous
- hallintoneuvoston varapuheenjohtaja 800 euroa per kokous
- hallintoneuvoston jäsen 700 euroa per kokous

Vuonna 2022 hallintoneuvosto kokoontui viisi kertaa.

HALLITUS

Yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti vuonna 2022 hallituksen jäsenille maksettiin palkkioita seuraavasti:

- hallituksen puheenjohtaja 2 750 euroa kuukaudessa
- hallituksen varapuheenjohtaja 1 300 euroa kuukaudessa
- hallituksen jäsen 1 100 euroa kuukaudessa

Lisäksi maksettiin kokouspalkkiona 600 euroa per kokous hallituksen kokouksiin osallistuneille hallituksen jäsenille ja kokouspalkkiona 600 euroa per kokous valiokuntien kokouksiin osallistuneille valiokuntien jäsenille.

Vuonna 2022 hallitus kokoontui kahdeksan kertaa. Valiokunnat kokoontuivat yhteensä 14 kertaa.

Palkkiot on ilmoitettu vuoden 2022 aikana järjestettyjen kokousten mukaisesti. Osallistumisprosentit kokouksiin ja maksetut palkkiot olivat seuraavat:

Hallintoneuvoston jäsen	Osallistuminen kokouksiin, %	Palkkiot, euroa	Hallituksen jäsen	Osallistuminen hallituksen kokouksiin, %	Kuukausipalkkiot, euroa	Hallituksen kokouspalkkiot, euroa	Valiokuntien kokouspalkkiot, euroa	Palkkiot yhteensä, euroa
Arja Juvonen, pj	100 %	5 000	Harri Sailas, pj 6.5.2022 asti	100 %	11 655	1 200	1 200	14 055
Hannakaisa Heikkinen, vpj	80 %	3 200	Laura Raitio, jäsen 5.5.2022 asti, pj 6.5.2022 alkaen	100 %	26 007	4 800	4 200	35 007
Outi Atanko-Kahiluoto, jäsen	100 %	3 500	Markku Tervahauta, vpj 31.5.2022 asti, jäsen 1.6.2022 alkaen	100 %	14 200	4 800	4 200	23 200
Kim Berg, jäsen	100 %	3 500	Kirsi Varhila, varapj 1.6.2022 alkaen	80 %	9 100	2 400	1 200	12 700
Petri Honkonen, jäsen 28.4.2022 asti	100 %	700	Mikko Forsell, jäsen 6.5.2022 alkaen	100 %	8 591	3 600	2 400	14 591
Hannu Hoskonen, jäsen 2.6.2022 alkaen	75 %	2 100	Kirsi Paakkari, jäsen	88 %	13 200	4 200	4 200	21 600
Pauli Kiuru, jäsen	100 %	3 500	Pekka Perttula, jäsen	100 %	13 200	4 800	2 400	20 400
Ari Koponen, jäsen	100 %	3 500	Ulrika Romantschuk, jäsen	88 %	13 200	4 200	6 000	23 400
Mats Löfström, jäsen	100 %	3 500	Yhteensä		109 153	30 000	25 800	164 953
Tom Packalén, jäsen	80 %	2 800						
Aino-Kaisa Pekonen, jäsen	100 %	3 500						
Sari Sarkomaa, jäsen	100 %	3 500						
Tuula Väätäinen, jäsen	100 %	3 500						
Yhteensä		41 800						

TOIMITUSJOHTAJAN, JOHTORYHMÄN JA HENKILÖSTÖN STRATEGIAPALKKIOJÄRJESTELMÄN (STI) OSA-ALUEET JA MITTARIT VUOSINA 2021–2022

Strateginen painopiste	Mittarit
Maailmanluokan palvelua – Asiakaskokemuksen suunnannäyttäjänä Painoarvo 30–40 %	Brand Index, YouGov, jatkuva mittaus Kansallinen asiakaspalvelupalaute KAP, Taloustutkimus Oy, 2 kertaa vuodessa, asteikko 1–10 Verkkokaupan suositteluindeksi NPS, jatkuva mittaus Valikoimatyytyväisyys, Dagmar Drive, 2 kertaa vuodessa, asteikko 1–10
Ei tippa, vaan tapa – Edelläkävijä vastuullisuudessa Painoarvo 20–50 %	Luottamus&Maine-tutkimus, maine-, vastuullisuus- ja sidosryhmäindeksit, T-Media Oy, 3 kertaa vuodessa, asteikko 1–5 Vastuullisuusmystery, Palveluplus Oy, 4 mittausta/myymälä
Innostamalla onnistumisia – Halutuin työnantaja palvelusektorilla Painoarvo 10–40 %	Strategiaa tukevat yksikkökohtaiset tavoitteet
Ketterä ja tehokas – Taloudellisesti vaikuttava Painoarvo 10–15 %	Kustannukset/liikevaihto Asiakkaat/htp

TOIMITUSJOHTAJAN, JOHTORYHMÄN JA HENKILÖSTÖN PALKITSEMINEN

Alkon rahallisen palkitsemisen muodostavat peruspalkka, henkilöstöedut ja koko henkilöstölle suunnattu strategiapalkkiojärjestelmä, jonka pohjalta henkilöstöä palkitaan strategian kannalta keskeisimpien tavoitteiden toteutumisesta. Palkitseminen ei perustu myynnin kasvuun eikä taloudelliseen tulokseen, vaan yhtiön tehtävästä johdettuihin strategisiin tavoitteisiin.

Strategiapalkitsemisessa noudatetaan Valtioneuvoston 8.4.2020 periaatepäätöstä. Palkitseminen perustuu yhtiön strategian tavoitteisiin ja niiden toteutumista arvioiviin mittareihin. Vuosina 2021 ja 2022 strategiapalkkio oli henkilöstöllä työnkuvasta riippuen enintään 6–16 prosenttia, toimitusjohtajalla ja

johdolla enintään 30 prosenttia vuosipalkasta. Strategiapalkkiojärjestelmän 2021 tulos maksettiin henkilöstölle ja johdolle keväällä 2022, strategiapalkkiojärjestelmän 2022 tulos maksetaan keväällä 2023. Hallitus päättää henkilöstövaliokunnan esityksestä toimitusjohtajan, johdon ja henkilöstön strategiapalkkiojärjestelmästä, mittareista, tavoitteista ja maksettavista palkkioista.

Lyhyen aikavälin strategiapalkkion (STI) lisäksi toimitusjohtajalla ja johtoryhmällä oli pitkän aikavälin palkkiojärjestelmät (LTI) vuosille 2019–2021 ja 2020–2022. Molemmat ohjelmat pysäytettiin 31.12.2020 omistajaohjauksen valtionyhtiötä koskevan omistajapoliittisen periaatepäätöksen 8.4.2020

mukaisesti. Pitkän aikavälin palkkiojärjestelmissä mittareina olivat Taloustutkimus Oy:n Kansallinen asiakaspalvelupalaute-tutkimus KAP ja T-Media Oy:n Luottamus&Maine-tutkimuksen maineindeksi. Nämä mittarit eivät ole olleet toimitusjohtajalla ja johtoryhmällä yhtäaikaisesti STI-mittareina.

Vuonna 2022 johdolle ja henkilöstölle maksettiin kannustinpalkkiota 2,28 (4,51) milj. euroa eli 3,2 (6,3) prosenttia henkilöstökuluista.

TOIMITUSJOHTAJAN JA JOHTORYHMÄN VUONNA 2022 MAKSETUT PALKAT JA PALKKIOT

PALKAT

	Kokonaispalkka sisältäen luontaisetuudet, euroa			Lyhyen aikavälin palkkio (STI), euroa			Pitkän aikavälin palkkio (LTI), euroa*		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Toimitusjohtaja	340 617	347 792	353 193	64 000	86 244	15 401	-	53 998	28 064
Muu johtoryhmä	888 656	850 850	836 763	163 006	185 329	58 748	-	81 766	49 985
Yhteensä	1 229 273	1 198 642	1 189 956	227 006	271 573	74 149	-	135 764	78 049

*LTI-ohjelmat loppuivat 31.12.2020. LTI-ohjelmien viimeiset palkkiot maksetaan 2023.

ELÄKKEET JA IRTISANOMISAJAT

	Eläkeikä	Eläke-edut	Irtisanomisaika
Toimitusjohtaja	TyELin mukainen eläkeikä	TyELin mukainen eläke	Toimitusjohtajan puolelta 6 kk ja yrityksen puolelta 6 kk
Muu johtoryhmä	Yksi jäsen 61 v. Yksi jäsen TyELin mukainen eläkeikä Kolme jäsentä TyELin mukainen eläkeikä	66 % eläkepalkasta TyEL ja 10 %:n maksuperusteinen lisäeläke vuosipalkasta TyELin mukainen eläke	Johtoryhmän jäsenen puolelta 3 kk ja työnantajan puolelta 4–6 kk

LISÄELÄKKEIDEN VUOSIMAKSUT

	2020, euroa	2021, euroa	2022, euroa
Toimitusjohtaja	-	-	-
Muu johtoryhmä	92 256	109 078	118 955
Yhteensä	92 256	109 078	118 955

*Ei sisällä mahdollisia rahastohyvityksiä

SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Tehokkaalla sisäisellä valvonnalla ja riskienhallinnalla varaudumme sekä strategisiin että operatiivisiin riskeihin.

VALVONTA

Sosiaali- ja terveysministeriö valvoo alkoholilain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira raportoi vuosittain Euroopan komissiolle siitä, miten yksinoikeusasemassa toimiva alkoholiyhtiö on toteuttanut vaadittua tasapuolisuutta ja toimintojen läpinäkyvyyttä suhteessa tavarantoimittajiin. Raportissa otetaan huomioon myös Kilpailuviraston lausunto. Valvira valvoo alkoholiyhtiön vähittäismyyntiä. Alkoholijuomien valikoimaan ottamista, valikoimasta poistamista sekä hinnoitteluperusteita koskevista Alkon päätöksistä voi valittua Valviraan, edelleen hallinto-oikeuteen ja korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Johtoryhmä vastaa Alkon sisäisestä valvonnasta. Sisäisellä valvonnalla varmistetaan, että toiminta on tarkoituksenmukaista ja tehokasta, että taloudellinen ja toiminnallinen raportointi on luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan.

RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMINEN

Alkon hallitus vahvistaa riskienhallintapolitiikan ja valvoo riskienhallintatoimenpiteiden riittävyyttä ja toimivuutta. Toimitusjohtaja vastaa yhdessä johtoryhmän kanssa riskienhallintapolitiikasta ja sen noudattamisesta sekä siitä, että riskienhallinta on järjestetty asianmukaisesti. Alkon riskienhallinta perustuu systemaattiseen ja ennakoiavaan tapaan analysoida ja hallita toimintaan liittyviä mahdollisuuksia ja uhkia. Alkon riskit on jaoteltu strategisiin ja operatiivisiin riskeihin.

Johtoryhmä arvioi säännöllisesti yhtiön toimintaan kohdistuvat mahdolliset riskit, joilla voi olla vaikutusta yhtiön tulevaisuuteen ja kannattavuuteen. Samalla riskeille nimetään vastuuhenkilöt, jotka määrittelevät ennaltaehkäisevät toimenpiteet ja vastaavat toimenpiteiden toteutuksesta.

KRIITTISIMMÄT RISKIT

- Alkon aseman muuttuminen alkoholilainsäädännön seurauksena
- Alkon palvelun heikkeneminen siten, ettei se vastaa asiakkaan tarpeita
- toiminnan vastuullisuus: alkoholin myyminen alaikäisille tai päihtyneille vastuullisen asiakaspalvelun periaatteiden vastaisesti, ympäristövastuun ja sosiaalisen vastuun riskit alkoholijuomien hankintaketjussa
- henkilökunnan saatavuus ja henkilökunnan osaamisen kehittäminen
- Alkon erityistehtävärooli hämärtyy kuluttajille ja sidosryhmille
- ICT-palveluiden häiriöistä ja kyberrikollisuudesta aiheutuva liiketoiminnan keskeytyminen
- kustannusten nousu ja tulokellisuuden heikentyminen maailmantalouden tilanteesta johtuen.

Yhtiön raportointi perustuu suomalaiseen tilinpäätöskäytäntöön (Finnish Accounting Standards, FAS) sekä sisäisiin raportointiin liittyviin laskentaohjeisiin ja taloussääntöön. Alkon talousyksikkö vastaa taloudellisen raportointiprosessin ja sen valvonnan kehittämisestä sekä talousraportointiin liittyvien

lakien ja säännösten noudattamisesta. Talousjohtaja raportoi yhtiön toiminnan taloudellisista tuloksista ja ennusteista tarkastusvaliokunnan ja hallituksen kokouksissa.

COMPLIANCE OFFICER

Compliance Officer varmistaa yhtiön toiminnan lainmukaisuutta ja sisäisten ohjeistusten noudattamista yhteistyössä sisäisen tarkastuksen, johdon, liiketoiminnan ja tukitoimintojen kanssa. Hänen tehtävänä on riskienhallintajärjestelmän koordinointi, kehittäminen ja seuranta. Compliance Officerin vastuulla on kokonaisriskikuvan analysointi ja seuranta sekä tarvittavien toimenpiteiden nostaminen toimivan johdon käsittelyyn ja päätettäväksi. Hän vastaa siitä, että hallitukselle ja toimivalle johdolle raportoidaan riskeistä kattavasti ja selkeästi. Compliance Officer raportoi toiminnastaan ja havainnoistaan johtoryhmälle sekä tarkastusvaliokunnalle.

SISÄINEN TARKASTUS

Yhtiön sisäinen tarkastus arvioi hallituksen vahvistamien toimintaperiaatteiden mukaisesti Alkon sisäisen valvonnan riittävyyttä ja tehokkuutta, riskien hallintaa, toiminnan laatua ja hallintoprosessien toimintaa. Sisäinen tarkastus on riippumaton toiminto, joka on hallinnollisesti toimitusjohtajan alaisuudessa ja raportoi toiminnallisesti hallitukselle.

TILINTARKASTUS

Yhtiössä on yksi tilintarkastaja, jonka tulee olla Keskuksapakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastajan toimikausi on tilikausi ja tehtävä päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Yhtiökokous valitsi keväällä 2022 tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy:n. Päävastuullisena tilintarkastajana toimii Tiina Puukkonieni, KHT.

Tilintarkastaja

Tiina Puukkonieni

s. 1982

päävastuullinen tilintarkastaja, KHT,
PricewaterhouseCoopers Oy

ALKON VASTUULLISUUDEN OLENNAISET TEEMAT

Olenaisuusanalyysin tarkoituksena on tunnistaa Alkon ja sen sidosryhmien tärkeimmät näkökohdat vastuullisuuden osalta. Sidoryhmien odotusten huomioiminen on tärkeä osa yhtiön johtamisjärjestelmää sekä strategian ja toimintasuunnitelmien laadintaa. Käymme sidosryhmiemme kanssa jatkuvaa dialogia ja pyrimme huomioimaan odotuksissa tapahtuneet muutokset toiminnassamme. Seuraamme aktiivisesti toimintaympäristössämme tapahtuvia muutoksia. Järjestöjen ohella Alko käy dialogia asiakkaiden, henkilöstön, tavarantoimittajien, poliitisten päättäjien ja median kanssa. Merkittävässä roolissa ovat tavarantoimittajien lisäksi muut kansainvälisessä hankintaketjussa suoraan tai välillisesti toimivat yritykset, yhteisöt, järjestöt ja muut vaikuttavat tahot. Esimerkiksi alkoholijuoma-alan paikalliset toimialajärjestöt ovat toimintamme vaikuttavuuden näkökulmasta tärkeitä yhteistyötahoja.

ALKON OLENNAISUUSARVIOINTI PÄIVITETTIIN 2021

Vastuullisuuden olennaisuudet päivitettiin vuoden 2021 aikana vuonna 2022 alkavan strategiapäivityksen taustaksi. Olenaisuuksien määrittely pohjautui sidosryhmille kohdennettuun verkkokyselyyn (n=2167) ja toimintaympäristöanalyysiin. Olenaisuuksien määrittely tehtiin yhteistyössä Nordic 4sight Communities Oy:n kanssa. Alkon vastuullisuustyön olennaiset teemat on kuvattu [olennaisuusmatriisissa sivulla 69](#).

Johtamistapa olennaisten näkökohtien osalta mukailee Alkon vastuullisuuden johtamismallia. Vastuulliselle toiminnalle ja sen kehittämiselle asetetaan vuosittain selkeät tavoitteet. Vastuullisuuden työryhmä käsittelee vastuullisuuden kehitysprojektit ja toimenpiteet. Johtoryhmä käsittelee strategian ja toimintasuunnitelman kannalta keskeiset vastuullisuusasiat. Operatiivisesta johtamisesta vastaa kunkin liiketoimintayksikön ja tukitoiminnon vetäjä. Alkon hallitus käsittelee säännöllisesti keskeisiä vastuullisuustoimenpiteitä, jotka hallituksen vastuullisuusvaliokunta on valmistellut. Hallintoneuvosto vahvistaa vastuullisuustoimenpiteiden vuosisuunnitelman ja antaa kertomuksen edellisen vuoden toimenpiteistä. Toimintajohtaja raportoi vastuullisuussuunnitelman toteuttamisesta Alkon yhtiökokouksessa. Yhtiökokous päättää yhtiön antamien lahjoitusten enimmäismäärästä.

Arvioinnin tuloksena Alkon kannalta olennaisiksi näkökohdiksi tunnistettiin mm. seuraavat teemat:

1. Alkoholihaittojen ehkäisy
2. Vastuu hankintaketjusta
3. Vastuullisuusraportointi
4. Ilmastonmuutos
5. Henkilöstön vastuullisuusosaaminen
6. Henkilöstön yhdenvertaisuus
7. Alkon kumppanuustyö

Tunnistettujen olennaisten teemojen lisäksi raportissa on myös muita kestävän kehityksen tietoja, joista Alkon sidosryhmät ovat kiinnostuneita. Tunnistettujen olennaisten teemojen laskentarajat arvioitiin sen perusteella, mikä niiden taloudellinen, sosiaalinen ja ympäristövaikutus on Alkon arvoketjulle.

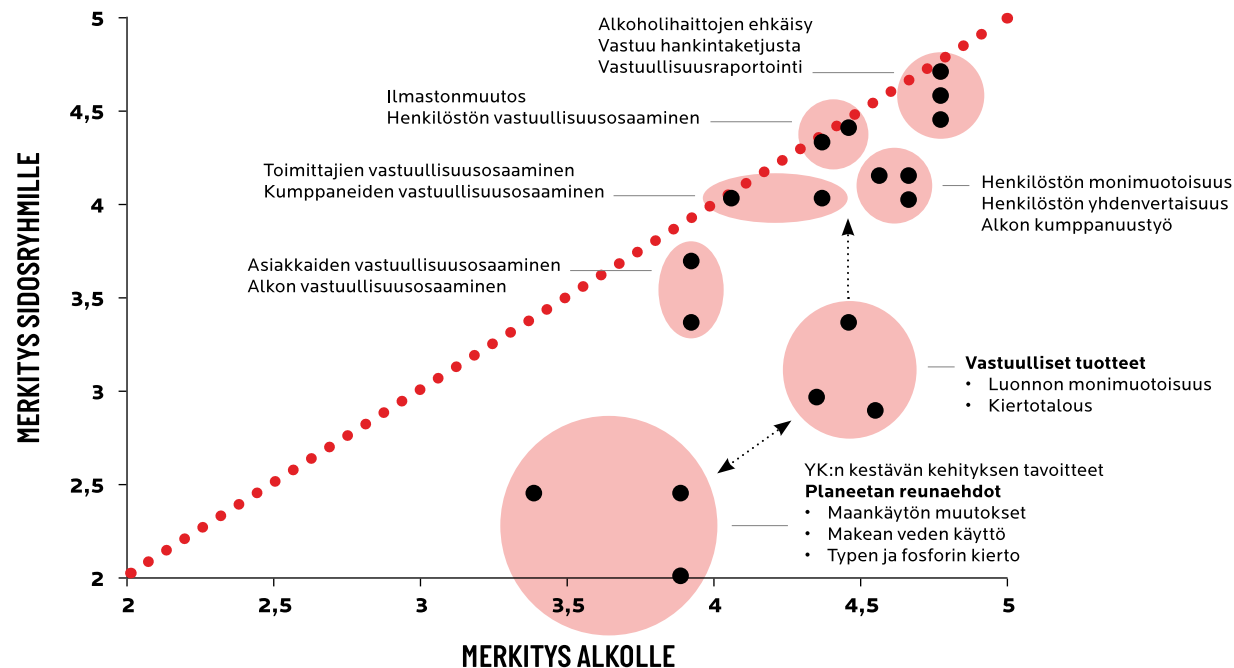
Tunnistetut olennaiset näkökohdat	Laskentaraja
Alkoholihaittojen ehkäisy	Alko, yhteiskunta
Vastuu hankintaketjusta	Alko, hankintaketju
Vastuullisuusraportointi	Alko, hankintaketju
Ilmastonmuutos	Alko, hankintaketju
Henkilöstön vastuullisuusosaaminen	Alko, hankintaketju
Henkilöstön yhdenvertaisuus	Alko, hankintaketju
Alkon kumppanuustyö	Alko, yhteiskunta, hankintaketju

RAPORTOINTI- PERIAATTEET

Alko on raportoinut vuodesta 2004 lähtien vuosittain kansainvälisen Global Reporting Initiativen (GRI) raportointiohjeiston mukaisesti. GRI-raportointiohjeiston muututtua 1.1.2023 raportoimme vuodesta 2022 alkaen GRI-standardien vaatimuksia soveltaen. Hallinnointikoodin lisäksi Alko noudattaa sosiaali- ja terveysministeriön omistajaohjausstrategiaa, valtioneuvoston 8.4.2020 antamaa periaatepäätöstä koskien valtion omistajapolitiikkaa, muun kuin taloudellisen tiedon raportointia koskevaa direktiiviä sekä ohjeistusta valtion enemmistöomisteisille yhtiöille maakohtaisten verojen raportointiin vuodelta 2014. Raportti ilmestyy suomeksi ja englanniksi, ja se julkaistaan ainoastaan pdf-versiona. Raporttia ei ole ulkoisesti varmennettu.

RAPORTIN LASKENTARAJA

Alko-konserniin kuuluvat Alko Oy emoyhtiönä ja kolme kiinteistöosakeyhtiömuotoista tytäryhtiötä, jotka on määritelty tilinpäätöksen liitetiedoissa. Raportissa esitetyt tiedot ovat peräisin yhtiön operatiivisen toiminnan tueksi tehdyistä selvityksistä ja kirjanpidon luvut tarkastetusta liikekirjanpidosta sekä tilinpäätöksestä. Raportointi kattaa Alkon koko toiminnan. Taloudellisen vastuun tiedot perustuvat Alkon talousraportteihin, kirjanpitoon ja vahvistettuun tilinpäätökseen. Sosiaalisen vastuun tunnusluvut tulevat henkilöstötietojärjestelmästä, palkanlaskentajärjestelmästä, palveluntuottajilta ja kirjanpidosta. Ympäristövastuun luvut on pääosin saatu omista järjestelmistä ja palveluntuottajilta. Henkilöstölukujen laskennassa sovelletaan kirjanpitolautakunnan yleisohjetta toimintakertomuksen laatimisesta. Hallinnointi-osio noudattaa soveltuvin osin Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (Corporate Governance). Tilinpäätös on laadittu FAS-standardin mukaan.

Vastuullisuuden olennaisuusmatriisi kertoo Alkon vastuullisuustyön olennaisimmat teemat niin sidosryhmien kuin Alkon näkökulmasta.

ALKON YRITYSVASTUUNDIKAATTOREIDEN LASKENTAPERIAATTEET

Oma näkökohta: ilmastoystävälliset pakkausmateriaalit, materiaalitehokkuus ja kierrätys

Alkossa myytyjen pakkausten mittarina on eri pakkaustyyppien ja -materiaalien prosentuaalinen osuus myynnistä. Alkossa myytyjen juomapakkausten määrät saadaan Alkon tietovarastosta (Data Platform), josta raportointijärjestelmä (Power BI) kautta saadaan tuotteiden myyntitietojen perusteella kappalemyyntit pakkaustyypeittäin.

Oma näkökohta: juomapakkausten hiilidioksidipäästöt

Juomapakkausten hiilidioksidipäästöjen mittari on tonnia miljoonaa myytyä juomalittraa kohden (tCO₂ / miljoona myytyä juomalittraa). Alkossa myytyjen juomapakkausten määrät

saadaan Alkon tietovarastosta (Data Platform), josta raportointijärjestelmän (Power BI) kautta saadaan myynti pakkaustyypeittäin. Juomapakkauspäästöt lasketaan käyttämällä Gaia Consultingin Alkole rakentamaa ilmastaselvitystyökalua.

Oma näkökohta: tiedostavan ostopäätöksen tukeminen

Tuotteiden ympäristötiedot eli Vihreä valinta -merkinnän tiedot (alkuviini, biodynaaminen, hiilineutraali, kestävän kehityksen sertifiointi, luomu, vegaaninen ja ympäristövastuullinen pakkaus) ovat peräisin Alkon tuotehallintajärjestelmästä. Näiden tuotteiden myynti ja lukumäärätiedot raportoidaan raportointijärjestelmästä (Power BI), joka hakee tiedot Alkon tietovarastosta (Data Platform). Indikaattoreina seurataan Vihreä valinta -merkittyjen tuotteiden osuutta valikoimasta sekä kappalemääräisesti että myyntyinä litroina, ja myynnin prosentuaalista osuutta kokonaisvolyyminä.

MYYMÄLÖIDEN JA PÄÄKONTTORIN SÄHKÖN KOKONAISKULUTUS

Sähkönkulutustieto kerätään automaattisyytteenä sähkön myyjältä, kiinteistön järjestelmästä tai laskuttajakohtaisesti jälkikäteen laskuilta kiinteistöjohtamisen järjestelmään (Granlund Manager). Alle kymmenestä myymäläkohteesta ei ole saatavilla kulutustietoa, koska vuokranantaja ei laskuta kulutuksesta tai laskuttaa sähkön vuokran osana kiinteällä kuukausisummalla. Puuttuvien kulutustietojen osalta käytetään myymälätyyppikohtaista keskimääräistä sähkön neliökulutusta kerrottuna kunkin myymälän neliömäärällä. Sähkönkulutuksesta syntyvät päästöt lasketaan käyttämällä Gaia Consulting Alkolle rakentamaa ilmastoselvitystyökalua.

TUONTIKULJETUSTEN HIILIDIOKSIDIPÄÄSTÖT

Tiedot kerätään maahantuontikumppaneiden toimittamilta päästöraporteilta päästötiedot yhdistämällä.

KOTIMAAN MYYMÄLÄJAKELUKULJETUSTEN HIILIDIOKSIDIPÄÄSTÖT

Luvut saadaan Alkon käyttämien kuljetusliikkeiden toimittamien päästöraporttien tiedoista yhdistämällä.

SYNTYVÄ PAKKAUSJÄTE

Alkon myymälöistä paluukuormien mukana kerätyt pakkausmateriaalit-indikaattorin tiedot kerätään ajamalla raportoin-

tijärjestelmästä (Power BI) kaikkien myymälöiden varastotapahtumat (palautukset) pakkausmateriaaleille, joista on tehty omat tuotteensa. Tietoihin lasketaan yhteen kunkin pakkausmateriaalin palautetut määrät, kerrotaan ne oletuspainoilla (tuotenumeron kolme viimeistä numeroa) ja lasketaan materiaaleittain yhteen. Yhtiö raportoi vain myymälöistä paluukuormien mukana kerätyt ja edelleen kierrätykseen ohjatut materiaalimäärät. Esimerkiksi kiinteistöjen kautta kierrätetyt määrät eivät ole mukana luvuissa.

PÄIHITYSEPÄILY-, IKÄRAJA- JA VÄLITYSEPÄILYTARKASTUKSET

Myyjät rekisteröivät asiakkaan ostokelpoisuuden tarkastamisen kassapäätteelle pikanäppäimellä. Tiedot tallentuvat Alkon tietovarastoon (Data Platform), josta ne raportoidaan raportointijärjestelmän (Power BI) kautta.

MYSTERY SHOPPING -TESTIASIOINNIT

Alkon ikärajavalonnan onnistumista mitataan vuosittain ulkopuolisen tahon toteuttamalla mystery shopping -testiasioinneilla, joissa ikärajavalontaa testataan 18–23-vuotiaiden testiasiakkaiden käynneillä.

VASTUULLISEN HANKINNAN TOIMENPITEET

Alko seuraa hankintaketjun eettisten toimintaperiaatteiden toteutumista amfori BSCI -auditointien sekä muiden kolman-

sien osapuolten tekemien vastuullisuuskyntien avulla. Tiedot auditointien tuloksista kerätään amfori BSCI:n tietokannasta. Muut vierailut ulkopuolinen taho raportoi Alkolle etukäteen sovittuja periaatteita noudattaen, yleensä kohdekohtaisina raportteina sekä aluekohtaisena koontiraporttina yleiskuvan muodostamiseksi. Koulutuksiin, työpajoihin tai muihin vastaviin yhteistyömuotoihin viittaavat luvut kerätään Alkon omista järjestelmistä, palveluntarjoajilta ja yhteistyökumppaneilta.

RAPORTIN SIDOSRYHMÄT

Raportin tärkeimpiä kohderyhmiä ovat Alkon henkilökunta, asiakkaat, yhteistyökumppanit, omistaja, viranomaiset, tavarrantoimittajat ja media.

RAPORTOINTIJAKSO JA YHTEYSTIEDOT

Tämä raportti kertoo vuoden 2022 vastuullisuustyömme tuloksista. Raportti vuodelta 2021 ilmestyi maaliskuussa 2022. Lisätietoja Alkon viestintäyksiköltä: vastuullisuusasiantuntija Virpi Valtonen (virpi.valtonen@alko.fi) tai viestintäasiantuntija Emilia Jantunen (emilia.jantunen@alko.fi).

OLENNAISTEN VASTUULLISUUSAIHEIDEN JOHTAMINEN

Vastuullisuusaihe	Vaikutukset ympäristöön, talouteen ja ihmisiin	Politiikat ja sitoumukset	Toimenpiteet ja vaikutukset	Linkkejä
Alkoholihaittojen ehkäisy	Alkoholihaittojen ennaltaehkäiseminen, vastuullisen alkoholijuomakulttuurin edistäminen lakisääteisen perustehtävän mukaisesti	Alkoholilaki, Alkon strategia, vastuullisuuden toimintasuunnitelma	Yhteistyöhankkeet hyvinvoinnin puolesta, myynninvalvonnan tinkimätön toteutus, lahjoitukset alkoholitutkimukseen, vastuullisesta alkoholijuomakulttuurista viestiminen, oman henkilöstön Päihdeohjelma	Yhteiskunnallinen rooli Alkoholihaitat arjessa Alkoholi ja terveys Yhteistyökumppanuudet Alkoholitutkimukset
Ihmisoikeuksien ja työoikeuksien toteutuminen hankintaketjussa	Ihmisoikeusjohtaminen, ihmisoikeusarviointi	Alkon strategia, vastuullisuuden toimintasuunnitelma, amfori BSCI -jäsenyys ja amforin Code of Conduct, ihmisoikeussitoumus, YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevaa huolellisuusperiaate, NAM HRDD -tiekartta, vastuullisen hankinnan toimintamalli	Vastuullisen hankinnan toimintamalli, osaamisen kehittämisen toimenpiteet hankintaketjussa (mm. vastuullisuus-koulutukset), seurantatoimenpiteet hankintaketjussa, yhteispohjoismainen HRDD-yhteistyö sekä muu sidosryhmäyhteistyö esim. ammattijärjestöjen kanssa	Hankintaketjut
Henkilöstön monimuotoisuus ja yhdenvertaisuus	Terveys, hyvinvointi ja osaaminen	Alkon strategia, henkilöstöpolitiikka, Alkon eettiset periaatteet	Työterveys ja -turvallisuus, osaamisen johtaminen, monimuotoisuusohjelma, henkilöstökyselyt, monimuotoisuusyöryhmä ja -kysely, palveluavustajat, esteettömyyskartoitus (myös pääkonttori)	Palveluavustajat Esteettömyys
Ilmastonmuutos	Ilmastaselvitys: Juomapakkaukset, juomien tuotanto ja kansainvälinen logistiikka muodostavat merkittävän osan koko arvoketjun ilmastopäästöistä	NAM ympäristövastuun sitoumus, ympäristöpolitiikka	Juomapakkaustiekartta, Alkon ISO 14 001 -ympäristöjärjestelmä, Vihreä valinta -tuotteet, ilmastotiekartta	Ympäristövastuu Juomapakkaustiekartta Vihreä valinta
Taloudellinen vastuu ja hyvä hallinointitapa	Liiketaloudellinen kestävyys	Hallinnointiperiaatteet, eettiset periaatteet, riskienhallinta	Strategia, hyvä hallinto, tilinpäätös, eettiset periaatteet osana perehdytysohjelmaa ja verkkokoulutus eettisistä periaatteista	Eettiset periaatteet Hallinnointiperiaatteet
Vastuullisuusraportointi	Toiminnan avoimuus ja läpinäkyvyys	GRI, hallinnointikoodi	Jatkuva raportointi hallitukselle, vuosiraportointi	
Vastuullisten valintojen mahdollistaminen asiakkaille	Vastuullisten valintojen mahdollistaminen asiakkaille	Alkoholilaki, Alkon strategia, valikoimastrategia	Alkoholittomien juomien valikoima, eri juomapakkauksien valikoima, Vihreä valinta- ja Eettiset -konseptit tuoteviestinnässä, tuotetiedot	Alkoholittomat Vihreä valinta -tuotteet Eettinen-symboli

GRI-INDEKSI 2022

GRI-standardien käyttöä koskeva lausunto: Alko Oy on raportoinut tässä GRI-sisältöindeksissä mainitut tiedot ajanjaksolta 1.1.2022–31.12.2022 GRI-standardeja soveltaen.

GRI 1 soveltaminen: GRI 1: Raportointiperusteet 2021

Tunnusluku	GRI:n sisältö	Sijainti	Lisätiedot	Standardin versio
	GRI 2: Yleinen sisältö			2021
2-1	Organisaation perustiedot	Alko lyhyesti		
2-2	Kestävyyseraportoinnin kattamat yksiköt	Raportointiperiaatteet		
2-3	Raportointikausi, julkaisu tiheys ja yhteystiedot	Raportointiperiaatteet		
2-4	Muutokset aiemmin raportoiduissa tiedoissa		Ei merkittäviä muutoksia. Mahdolliset oikaisut on ilmoitettu datataulukoiden yhteydessä.	
2-5	Ulkoisen varmennus		Raporttia ei ole vastuullisuustietojen osalta varmennettu ulkopuolisen riippumattoman tahon toimesta. Yritysvastuutietojen laatua ja luotettavuutta valvotaan sisäisten kontrollien ja raportointiprosessien avulla. Alko valmistautuu vastuullisuustietojen varmennukseen tulevien EU:n raportointivaatimusten mukaisesti.	
2-6	Toiminnot, arvoketju ja muut liiketoimintasuhteet	Alko luo arvoa, Toimintaympäristö, Vaikuttavia tekoja, hyvinvoinnin edistämiseksi	Alkon hankintaketju koostuu tuhansista toimijoista eri maanosissa ja juomatoimittajien lisäksi se koostuu tuottajista, viljelijöistä, osuuskunnista, toimialajärjestöistä sekä muista järjestöistä ja sidosryhmistä. Alkon kautta toimivista lähes 900:sta juomatoimittajasta kotimaisia on 263 ja kansainvälisiä 600. Pääsääntöisesti juomat ostetaan juomatoimittajien kautta, mutta Alko toimii myös itse juomien maahantuojana. Hankintaketjut ulottuvat myymälän hyllystä aina tuotantoketjun alkutuotantoon asti. Yhteistyökumppanuudet usean eri tahon kanssa tukevat Alkon missiota ja strategian mukaisia tavoitteita. Raportointivuoden aikana yhtiön toiminnassa, arvoketjussa tai kumppaniverkostossa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Lisätietoja Alkon hankintaketjusta.	
2-7	Henkilöstö		Henkilöstö keskimäärin vuoden aikana: 2 436. Toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa olevia työntekijöitä keskimäärin vuoden 2022 aikana: 2 199. Naisia 1 693 (77 %), miehiä 506 (23 %). Määräaikaisia työntekijöitä keskimäärin vuoden 2022 aikana 229. Naisia 181 (79 %), miehiä 48 (21 %). 1.1.-28.2.2022 työsuhteessa 43 henkilöä (naisia 77 %, miehiä 23 %) vaihtelevan työajan sopimuksella (ns. nollatuntisopimus), 1.3.2022 alkaen ei vaihtelevan työajan sopimuksella olevia henkilöitä. Henkilöstön määrässä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden 2022 aikana.	
2-8	Ulkoisen työvoima		Alkon liiketoiminnan tukena työskentelee oman henkilöstön lisäksi myös muita henkilöitä erilaisissa tehtävissä. Alkole teki töitä vuonna 2022 yhteensä 166 henkeä (naisia 77 %, miehiä 23 %). Henkilöt työskentelivät erilaisissa myymäläkentän tehtävissä sekä kehitysprojektien tukitehtävissä.	
2-9	Hallintorakenne, valiokunnat ja niiden kokoonpano	Hallinnointiperiaatteet, Hallitus ja valiokunnat, Hallituksen jäsenet		
2-10	Hallituksen jäsenten nimeäminen ja valinta	Hallitus ja valiokunnat	Yhtiökokous valitsee hallitukseen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi kolmesta kuuteen jäsentä. Hallituskokoonpanon valmistelu tapahtuu yhtiön omistajaohjauksesta vastaavassa ministeriössä. Hallituksen jäsenten valinnassa noudatetaan valtioneuvoston omistajapolitiittisen periaatepäätöksen linjauksia, joihin myös tasa-arvotavoitteiden noudattaminen sekä hallituksen monimuotoisuus kuuluu. Hallituskokoonpanossa otetaan huomioon yhtiön toiminnan asettamat vaatimukset. Osa valituista henkilöistä toimii johtavissa tai esihenkilötehtävissä alkoholipolitiikkaan, työhyvinvointiin sekä sosiaali- ja terveyspolitiikkaan liittyvillä aloilla. Hallituksen jäseniksi valittavilla on tehtävän edellyttämä pätevyys, riittävä ja monipuolinen osaaminen sekä toisiaan täydentävä kokemus ja toimialatuntemus. Hallituksessa on molempia sukupuoliä. Hallituksen jäsenen toimikausi kestää valitsemista ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka. Kokouksiin osallistuu kaksi henkilöstön edustajaa ilman äänioikeutta. Hallitus kokoontuu puheenjohtajan tai hänen ollessaan estynyt varapuheenjohtajan kutsusta. Hallituksen työssä noudatettavat periaatteet on vahvistettu hallituksen hyväksymässä työjärjestyksessä.	
2-11	Hallituksen puheenjohtajan asema		Hallituksen puheenjohtaja ei ole toimivan johdon jäsen.	

Tunnusluku	GRI:n sisältö	Sijainti	Lisätiedot	Standardin versio
2-12	Hallituksen rooli organisaation merkittävien kestävyysvaikutusten valvonnassa	Sisäinen valvonta ja riskienhallinta, Hallitus ja valiokunnat	<p>Alkon hallituksen vastuullisuusvaliokunnan tehtävänä on avustaa ja tukea yhtiön hallitusta sekä johtoa neuvoo-antavana toimijana alkoholilain mukaisten sosiaali- ja terveyspoliittisten sekä yhtiön strategian mukaisten muiden vastuullisuuden tavoitteiden saavuttamisessa.</p> <p>Alkon hallitus vahvistaa riskienhallintapolitiikan ja valvoo riskienhallintatoimenpiteiden riittävyyttä ja toimivuutta. Hallitus tarkastelee kestävyysvaikutuksia osana valvovaa tehtäväänsä. Alkon hallituksen tehtävät ja hallinnointiperiaatteet on kuvattu tarkemmin yhtiön Hallinnointiperiaateissa 2022.</p>	
2-13	Kestävyysvaikutusten hallinnan vastuunjako	Alkon vastuullisuuden olennaiset teemat, Hallinnointiperiaatteet, Hallitus ja valiokunnat	<p>Vastuullisuuden työryhmä käsittelee vastuullisuuden kehitysprojektit ja toimenpiteet. Johtoryhmä käsittelee strategian ja toimintasuunnitelman kannalta keskeiset vastuullisuusasiat. Operatiivisesta johtamisesta vastaa kunkin liiketoimintayksikön ja tukitoiminnon vetäjä. Alkon hallitus käsittelee säännöllisesti keskeisiä vastuullisuustoimenpiteitä, jotka hallituksen vastuullisuusvaliokunta on valmistellut. Hallintoneuvosto vahvistaa vastuullisuustoimenpiteiden vuosisuunnitelman ja antaa kertomuksen edellisen vuoden toimenpiteistä. Toimitusjohtaja raportoi vastuullisuustoimenpiteistä Alkon yhtiökokouksessa. Valtioneuvoston omistajapolitiikkaa koskevan periaatepäätöksen 8.4.2020 mukaan valtionyhtiöt raportoivat yhtiökokouksille asettamistaan ilmastotavoitteista ja tehdyistä toimenpiteistä sekä muiden asettamiensa mitattavien yritys vastuutavoitteiden saavuttamisesta.</p>	
2-14	Hallituksen rooli kestävyysraportoinnissa	Hallinnointiperiaatteet, Hallitus ja valiokunnat	<p>Alkon hallitus käsittelee säännöllisesti keskeisiä vastuullisuustoimenpiteitä, kuten olennaisuusanalyysin perusteella tunnistettuja vastuullisuuden tärkeimpiä näkökohtia, jotka hallituksen vastuullisuusvaliokunta on valmistellut. Hallintoneuvosto vahvistaa vastuullisuustoimenpiteiden vuosisuunnitelman ja antaa kertomuksen edellisen vuoden toimenpiteistä. Toimitusjohtaja raportoi vastuullisuusuunnitelman toteuttamisesta Alkon yhtiökokouksessa. Alkon hallitus hyväksyy Alkon eettiset periaatteet sekä päivitykset niihin, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen sekä puolivuosisikatsauksen. Toimintakertomus sisältää tietoja Alkon merkittävimmistä vaikutuksista ympäristöön, talouteen ja ihmisiin sekä vastuullisuustyöstä ja vastuullisuuden johtamisesta. Puolivuosisikatsauksissa käsitellään vastuullisuustyön edistymistä.</p>	
2-15	Eturistiriitojen välttäminen	Hallinnointiperiaatteet	<p>Alkolla on eettiset periaatteet eturistiriitojen välttämiseksi, joita kaikkien Alkon hallituksen sekä johtoryhmän jäsenten ja työntekijöiden tulee noudattaa. Hallituksen ja johtoryhmän jäsenten sidonnaisuudet tarkistetaan puolivuosittain.</p>	
2-16	Merkittävien epäkohtien kommunikointi hallitukselle	Hallinnointiperiaatteet	<p>Alkolla on käytössä Whistleblowing-ilmoituskanava, joka toimii yhtenä väylänä vastuullisen yrityskulttuurin edistämiseksi. Kaikki ilmoituskanavan kautta ilmoitetut väärinkäytösepäilyt raportoidaan hallituksen tarkastusvaliokunnalle. Tarkastusvaliokunta käsittelee kaikki tapaukset riippumatta niiden kriittisyydestä. Yksikään vuoden 2022 aikana ilmoituskanavaan ilmoitetuista tapauksista ei ollut kriittiseksi luokiteltava. Lisäksi yhtiön sisäinen tarkastus arvioi hallituksen vahvistamien toimintaperiaatteiden mukaisesti Alkon sisäisen valvonnan riittävyyttä ja tehokkuutta, riskien hallintaa, toiminnan laatua ja hallintoprosessien toimintaa. Sisäinen tarkastus on riippumaton toiminto, joka on hallinnollisesti toimitusjohtajan alaisuudessa ja raportoi toiminnallisesti hallitukselle.</p>	
2-17	Hallituksen kestävä kehityksen osaaminen		<p>Vastuullisuustoimenpiteiden säännöllisen käsittelyn lisäksi hallitukselle järjestetään Alkon vastuullisuustyön olennaisen näkökohtien määräaikaiskatsauksia ja hallituksen iltakouluja, joissa käsitellään vastuullisuusaiheita. Hallituksen nimityskriteerit on kuvattu Alkon Hallinnointiperiaateissa 2022.</p>	
2-18	Hallituksen suorituksen arviointi		<p>Vastuullisuustoimenpiteiden säännöllinen käsittely lukeutuu Alkon hallituksen tehtäviin. Hallitus arvioi vuosittain jäsentensä riippumattomuutta, toimintansa tehokkuutta ja menettelytapoja sekä onnistumista tehtävässään. Alkon hallituksen tehtäviä on kuvattu tarkemmin yhtiön Hallinnointiperiaateissa 2022.</p>	
2-19	Palkitsemispolitiikka	Palkitsemisvelvitys, Alkolainen monimuotoinen kulttuuri	<p>Alkon rahallisen palkitsemisen muodostavat peruspalkka, henkilöstöedut ja koko henkilöstölle suunnattu strategiapalkkiojärjestelmä, jonka pohjalta henkilöstöä palkitaan strategian kannalta keskeisimpien tavoitteiden toteutumisesta. Strategiapalkkiojärjestelmässä on vastuullisuuteen liittyviä tavoitteita. Valtioneuvoston omistajapolitiittisen periaatepäätöksen 8.4.2020 mukaan valtionyhtiöt kuvaavat yhtiökokouksissaan palkitsemispolitiikan ja perustelevat toteutuneen tulospalkitsemisen.</p>	
2-20	Palkitsemisprosessi	Palkitsemisvelvitys	<p>Palkkioiden määrittelyssä ei ole käytetty ulkopuolisia palkitsemiskonsultteja.</p>	

Tunnusluku	GRI:n sisältö	Sijainti	Lisätiedot	Standardin versio
2-22	Kestävän kehityksen strategiaa koskeva lausunto	Toimitusjohtajan katsaus, Strategiamme: Yhteinen Alko		
2-23	Toimintaperiaatteita koskevat sitoumukset	Yhdessä työ- ja ihmisoikeuksien puolesta, Olennaisten vastuullisuusaiheiden johtaminen	Alko on sitoutunut kaikkiin kansainvälisiin ihmisoikeussitoumuksiin ja noudattaa toiminnassaan YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevaa huolellisuusperiaatetta. Alko on kansainvälisen amfori BSCI:n jäsen ja yhtiön toimintamalli perustuu amforin Code of Conductiin. Eettiset periaatteet ovat toimintaperiaatteita, jotka ohjaavat jokaista Alkon henkilökuntaan kuuluvaa vastuulliseen toimintaan yhtiön johdon hyväksymien arvojen ja periaatteiden mukaisesti. Ohjeistus koskee koko yhtiötä, myymälätasosta ylimpään johtoon ja jokaisen tulee noudattaa eettisiä periaatteita ja edistää niiden toteutumista. Eettiset periaatteet ovat saatavilla Alkon verkkosivuilta .	
2-24	Toimintaperiaatteiden vieminen käytäntöön	Yhdessä työ- ja ihmisoikeuksien puolesta, Olennaisten vastuullisuusaiheiden johtaminen		
2-25	Prosessit negatiivisten vaikutusten välttämiseksi		Alko Oy on Suomen valtion omistama osakeyhtiö. Alko on valtion alkoholipoliittinen väline, jonka toimintaa säädelään eduskunnan päättämällä alkoholilailta. Sosiaali- ja terveysministeriö vastaa Alkon omistajaohjauksesta. Yhtiön ulkoinen valvonta kuuluu Valviralle, Kilpailu- ja kuluttajavirastolle sekä myyntipaikkojen osalta aluehallintovirastoille. Valvira raportoi toiminnasta myös EU-komissiolle.	
2-26	Neuvonanto eettiseen toimintaan ja palautekanavat väärinkäytösten ilmoittaminen	Hallinnointiperiaatteet		
2-27	Lakien ja säädösten noudattaminen		Alkolle ei ole aiheutunut oikeudellisia sanktiota toiminnastaan vuoden 2022 aikana. Eduskunnan oikeusasiamies antoi 30.11.2022 ratkaisunsa asiassa, jossa Kantelija pyysi oikeusasiamiestä tutkimaan Alko Oy:n menettelyä asiassa, joka koski yhtiön ruotsinkielisen tiedottamisen puutteita. Sosiaali- ja terveysministeriötä on pyydetty ilmoittamaan 28.2.2023 mennessä toimenpiteistä, kuten harkinnasta tarpeellisille lainsäädäntötoimille alkoholiyhtiön julkisia hallintotehtäviä koskevan sääntelyn selkeyttämiseksi alkoholilaisa.	
2-28	Jäsenyydet järjestöissä	Vuoropuhelu sidosryhmiemme kanssa on avointa ja faktapohjaista		
2-29	Lähestymistapa sidosryhmävuorovaikutukseen	Vuoropuhelu sidosryhmiemme kanssa on avointa ja faktapohjaista		
2-30	Työehtosopimukset		Alkossa noudatetaan kahta työehtosopimusta: Palvelualojen työnantajaliitto PALTA ry:n ja Alkon Liikeväki ALV ry:n välillä solmittua myymälätyöntekijöiden työehtosopimusta sekä Palvelualojen työnantajaliitto PALTA ry:n ja Alkoholialan Toimihenkilöt ry:n välillä solmittua toimihenkilöiden työehtosopimusta. Näitä työehtosopimuksia noudatetaan kaikissa Alkon työsuhteissa lukuun ottamatta niitä henkilöitä, joiden työehdoista on sovittu johtajasopimuksella. Työehtosopimusten piirissä on 99,8 % Alkon työntekijöistä.	
	GRI 3: Olennaiset aiheet			2021
3-1	Olennaisten aiheiden määrittely	Alkon vastuullisuuden olennaiset teemat, Raportointiperiaatteet		
3-2	Lista olennaisista aiheista	Alkon vastuullisuuden olennaiset teemat, Raportointiperiaatteet		
TALOUDELLISET VAIKUTUKSET				
	GRI 201: Taloudelliset tulokset			2016
3-3	Olennaisten aiheiden hallinta	Olennaisten vastuullisuusaiheiden johtaminen		
201-1	Suoran taloudellisen lisäarvon tuottaminen ja jakautuminen	Kannattavuus pysyi hyvällä tasolla		
201-2	Ilmastonmuutoksen aiheuttamat taloudelliset vaikutukset sekä muut riskit ja mahdollisuudet	Sisäinen valvonta ja riskienhallinta, Valintoja ympäristön hyväksi	Riskien ja mahdollisuuksien rahamääräisiä arvioita tai toteutumia ei ole raportoitu.	
201-4	Valtiolta saadut avustukset		Alko ei saa avustuksia. Suomen valtio omistaa Alkon.	
	GRI 203: Välilliset taloudelliset vaikutukset			2016
3-3	Olennaisten aiheiden hallinta	Olennaisten vastuullisuusaiheiden johtaminen		
203-2	Merkittävät epäsuorat taloudelliset vaikutukset	Kannattavuus pysyi hyvällä tasolla		

Tunnusluku	GRI:n sisältö	Sijainti	Lisätiedot	Standardin versio
	GRI 205: Lahjonnan ja korruption vastaisuus			2016
3-3	Olennaisten aiheiden hallinta	Olennaisten vastuullisuusaiheiden johtaminen		
205-2	Korruption vastaisiin toimintatapoihin liittyvä tiedonanto ja koulutus	Hallinnointiperiaatteet		
205-3	Vahvistetut lahjonta- ja korruptiotapaukset ja niihin liittyvät toimenpiteet	Hallinnointiperiaatteet		
	GRI 206: Kilpailun vastainen toiminta			2016
3-3	Olennaisten aiheiden hallinta	Olennaisten vastuullisuusaiheiden johtaminen		
206-1	Oikeustoimet kilpailun vastaisesta toiminnasta		Vuoden 2022 aikana ei ole ollut oikeustoimia, sakkoja tai muita seuraamuksia kilpailuoikeudellisiin säännöksiin liittyen.	
YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET				
Oma näkökohta: ilmastoystävälliset pakkausmateriaalit, materiaali tehokkuus ja kierrätys	Oma näkökohta: ilmastoystävälliset pakkausmateriaalit, materiaali tehokkuus ja kierrätys	Valintoja ympäristön hyväksi		
Oma näkökohta: juomapakkausten hiilidioksidipäästöt	Oma näkökohta: juomapakkausten hiilidioksidipäästöt	Valintoja ympäristön hyväksi		
Oma näkökohta: tiedostavan ostopäätöksen tukeminen	Oma näkökohta: tiedostavan ostopäätöksen tukeminen	Alko lyhyesti, Valikoimaa rakennetaan vastuullisuus ja asiakastarpeet edellä, Valintoja ympäristön hyväksi		
	GRI 302: Energia			2016
3-3	Olennaisten aiheiden hallinta	Olennaisten vastuullisuusaiheiden johtaminen		
302-1	Organisaation oma energian kulutus	Valintoja ympäristön hyväksi		
	GRI 305: Päästöt			2016
3-3	Olennaisten aiheiden hallinta	Olennaisten vastuullisuusaiheiden johtaminen		
305-2	Energian epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt (Scope 2)	Valintoja ympäristön hyväksi, Raportointiperiaatteet		
	GRI 306: Jäte			2020
3-3	Olennaisten aiheiden hallinta	Olennaisten vastuullisuusaiheiden johtaminen		
306-1	Jätteiden synty ja niihin liittyvät merkittävät vaikutukset	Valintoja ympäristön hyväksi, Raportointiperiaatteet		
306-2	Jätteisiin liittyvien merkittävien vaikutusten hallinta	Valintoja ympäristön hyväksi, Raportointiperiaatteet		
306-3	Syntyneiden jätteiden määrä	Valintoja ympäristön hyväksi, Raportointiperiaatteet		
Oma näkökohta: Alkoholin vastuullinen vähittäismyynti	Oma näkökohta: Alkoholin vastuullinen vähittäismyynti	Myynninvalvonnalla vastuullisuutta		
SOSIAALISET VAIKUTUKSET				
Oma näkökohta: Alkoholin vastuullinen vähittäismyynti	Oma näkökohta: Alkoholin vastuullinen vähittäismyynti	Myynninvalvonnalla vastuullisuutta		
	GRI 401: Työllistäminen			2016
3-3	Olennaisten aiheiden hallinta	Olennaisten vastuullisuusaiheiden johtaminen		
401-1	Uuden henkilöstön palkkaaminen ja henkilöstön vaihtuvuus	Alkolainen monimuotoinen kulttuuri	Vaihtuvuus 2022: 18,6 %	
401-2	Kokoaikaisen henkilöstön henkilöstöetuedut, joita ei tarjota määräaikaiselle tai osa-aikaiselle henkilöstölle	Alkolainen monimuotoinen kulttuuri	Työsuhteen muodolla ei ole vaikutusta henkilöstöetujen määrääytymiseen.	

Tunnusluku	GRI:n sisältö	Sijainti	Lisätiedot	Standardin versio
	GRI 402: Henkilöstön ja työnantajan väliset suhteet			2016
3-3	Olennaisten aiheiden hallinta	Olennaisten vastuullisuusaiheiden johtaminen		
402-1	Uudelleenjärjestelytilanteissa noudatettava vähimmäisilmoitusaika	Alkolainen monimuotoinen kulttuuri	Työvoiman vähentämistä koskevissa muutosneuvotteluissa noudatetaan yhteistoimintalaissa määriteltyä vähimmäisilmoitusaikaa (viisi päivää) ja saman lain mukaisia neuvotteluajoja (14 päivää / kuusi viikkoa) Yhteistoimintasopimukset ovat molempien työehtosopimusten liitteinä. Niissä on määritelty Alkossa noudatettavan yhteistoiminnan tarkoitus ja tavoitteet sekä yhteistoiminnan osapuolet. Yhteistoimintasopimuksiin on kirjattu myös YT-neuvottelukuntaa koskevat määräykset. YT-neuvottelukuntaan kuuluu Alkossa työnantajan edustajan lisäksi edustajat molemmista henkilöstöjärjestöistä.	
	GRI 403: Työterveys ja -turvallisuus			2018
3-3	Olennaisten aiheiden hallinta	Olennaisten vastuullisuusaiheiden johtaminen		
403-1	Työterveyden ja työturvallisuuden johtamisjärjestelmä	Alkolainen monimuotoinen kulttuuri	Kaikki työntekijät kuuluvat työsuojeluorganisaation piiriin. Noudatamme työturvallisuustakia ja työterveyshuoltolakia.	
403-2	Tapaturmien tunnistaminen, riskien hallinta ja vaaratilanteiden tutkinta	Alkolainen monimuotoinen kulttuuri	Jokainen Alkon toimipaikka arvioi vuodessa kvartaaleittain työturvallisuuteen liittyviä riskejä vuosikellon mukaisesti. Riskienarvioinnin yhteydessä havaitut puutteet vastuutetaan esihenkilölle, joka vastaa kehittämistoimpeleistä työturvallisuuteen liittyvien vaarojen poistamiseksi ja työturvallisuuden kehittämiseksi. Riskienarvioinnin suorittaminen on osa henkilöstön perehdytysohjelmaa. Toimipaikkojen raportoimat työpaikkatapaturmat tutkitaan työsuojeluorganisaation toimesta. Työmatkatapaturmia ei tutkita, koska niihin vaikuttaminen on haasteellisempaa, sillä emme voi vaikuttaa toimipaikkamme ulkopuoliseen toimintaympäristöön.	
403-3	Työterveyspalvelut	Alkolainen monimuotoinen kulttuuri	Alkon työterveyspalvelut on järjestetty valtakunnallisesti ja koko henkilöstö kuuluu niiden piiriin. Työterveydenhuollolla on tärkeä rooli työstä ja työolosuhteista johtuvien terveysvaarojen ja -haittojen ehkäisemisessä ja torjumisessa sekä työntekijöiden turvallisuuden, työkyvyn ja terveyden suojelemisessa ja edistämisessä. Työterveyshuolto tekee säännöllisesti työpaikkaselvityksiä.	
403-4	Työntekijöiden osallistuminen, konsultointi ja viestintä työterveydestä ja työturvallisuudesta	Alkolainen monimuotoinen kulttuuri	Työsuojelusopimus sisältyy työehtosopimukseen. Alkossa on Alkotason työsuojelutoimikunta, jossa mukana henkilöstöryhmien edustajat. Kokoonpano: 4 työntekijöiden/myyjien edustajaa, 2 toimihenkilöiden edustajaa, 2 työnantajan edustajaa.	
403-5	Työntekijöiden työterveys ja työturvallisuuskoulutus	Alkolainen monimuotoinen kulttuuri	Työntekijöille järjestetään perehdytystä sekä työturvallisuuteen että työterveyteen liittyvistä asioista. Lisäksi kaikille työntekijöille järjestetään turvallisuuskoulutusta sekä terveyteen ja työkykyyn liittyvää verkkokoulutusta. Esihenkilöille järjestetään säännöllisesti valmennusta työkykyjohtamiseen. Alihankkijat vastaavat asiasta omalta osaltaan yhteistyössä Alkon kanssa.	
403-6	Työntekijöiden terveyden edistäminen	Alkolainen monimuotoinen kulttuuri	Lakisääteisen työterveyshuollon lisäksi Alko tarjoaa työntekijöilleen laajoja työterveyshuollon, sairaudenhoidon, erikoissairanhoidon ja hyvinvoinnin palveluita.	
403-7	Liiketoimintasuhteiden kautta suoraan organisaatioon liittyvien työterveys ja työturvallisuus vaikutusten ehkäiseminen ja torjuminen	Yhdessä ihmis- ja työoikeuksien puolesta	Alkon tavarantoimittajat sitoutuvat Alkon vastuullisuusehtoihin hyväksymällä amfori BSCI:n Code of Conductin ja siihen sisältyvän huolellisuusperiaatteen.	
403-8	Työterveys ja työturvallisuusjohtamisjärjestelmän piiriin kuuluvat työntekijät	Alkolainen monimuotoinen kulttuuri	Kaikki Alkossa työskentelevät kuuluvat työterveys- ja työturvallisuusjohtamisjärjestelmän piiriin.	
	GRI 404: Koulutus			2016
3-3	Olennaisten aiheiden hallinta	Olennaisten vastuullisuusaiheiden johtaminen		
404-1	Keskimmääiset koulutustunnit vuodessa henkilöä kohden	Alkolainen monimuotoinen kulttuuri	Keskimmääiset koulutustunnit henkilöä kohden vuonna 2022: 29,9 tuntia. Tällä hetkellä tietoa ei saada raportoitua sukupuolijakauman tai tehtävien mukaisesti. Alko kehittää raportointia tältä osin.	
404-2	Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja muutuskoulutusohjelmat	Alkolainen monimuotoinen kulttuuri	Muostilanteisiin tarjotaan valmennusta tarpeen mukaan ja esihenkilöille tarjotaan tukea muutostilanteiden johtamiseen. Vuonna 2022 ei ollut tällaisia olennaisia muutoksia. Eläköitymiseen liittyviä muutuskoulutusohjelmia ei ole käytössä.	
404-3	Säännöllisten suoritusarviointien ja kehityskeskustelujen piirissä olevan henkilöstön osuus	Alkolainen monimuotoinen kulttuuri	Tavoite- ja osaamiskeskusteluja käydään Alkossa säännöllisesti 1–2 kertaa vuodessa. Koko henkilöstö on keskustelujen piirissä.	

Tunnusluku	GRI:n sisältö	Sijainti	Lisätiedot	Standardin versio
	GRI 405: Monimuotoisuus ja tasa-arvo			2016
3-3 Olennaisten aiheiden hallinta	3-3 Olennaisten aiheiden hallinta	Olennaisten vastuullisuusaiheiden johtaminen		
405-1 Hallintoelinten ja henkilöstöryhmien monimuotoisuus	405-1 Hallintoelinten ja henkilöstöryhmien monimuotoisuus	Alkolainen monimuotoinen kulttuuri, Hallitus ja valiokunnat, Johtoryhmä	Henkilöstöryhmien monimuotoisuutta on kuvattu vuosikertomuksen Henkilöstö lukuina -osiossa.	
405-2 Naisten ja miesten peruspalkkojen ja palkitsemisen suhde	405-2 Naisten ja miesten peruspalkkojen ja palkitsemisen suhde		Myymlöissä peruspalkat määräytyvät työehtosopimuksella sovitujen palkkatalukoiden mukaisesti. Myymälähenkilöstön palkkausjärjestelmä on osaamis pohjainen ja Alko palkitsee myyjä näkyvän osaamisen ja osaamisen kehittymisen perusteella. Palkkausjärjestelmään kuuluu olennaisena osana osaamisarviointiprosessi, jossa jokaisen myyjän osaaminen arvioidaan vuosittain. Esihenkilö- ja asiantuntijatehtävissä toimivien peruspalkkaus määräytyy tehtävän vaativuuden sekä osaamisen ja suoriutumisen perusteella. Toimistotehtävissä käytetään HAY-vaativuusarviointijärjestelmän mukaista vaativuusluokittelua ja sopimuspalkkajärjestelmää. Vaativuustekijät jakaantuvat tietotaitoon, vastuuseen ja ongelmanratkaisuun. Myymäläryhmien esihenkilöihin sovelletaan sopimus pohjaista palkkausjärjestelmää, jossa palkkojen minimitasot määräytyvät myymäläryhmän liikevaihtoon ja asiakasmäärään perustuen. Monimuotoisuus suunnitelman palkkakartoituksessa (2021, seuraava palkkakartoitus vuonna 2023) Alko selvitti naisten ja miesten peruspalkkatasoja samassa tehtävässä sekä vertailukelpoisissa tehtävissä (vaativuusluokituksen piirissä olevat tehtävät). Palkitsemisen perusteet ovat samat sukupuolesta riippumatta. Palkkaselvityksessä ei havaittu eroja samassa tehtävässä työskentelevien palkkauksen osalta tai vertailukelpoisten tehtävien palkkauksen osalta.	
	GRI 406: Syrjimättömyys			2016
3-3	Olennaisten aiheiden hallinta	Olennaisten vastuullisuusaiheiden johtaminen		
406-1	Syrjintätapausten lukumäärä ja niihin liittyvät korjaavat toimenpiteet		Ei raportoituja tapauksia vuonna 2022.	
	GRI 407: Yhdistymisen vapaus ja oikeus kollektiivisiin työehtosopimuksiin			2016
3-3	Olennaisten aiheiden hallinta	Olennaisten vastuullisuusaiheiden johtaminen		
407-1	Toiminnot ja toimittajat, joiden osalta järjestäytymisen vapaus ja oikeus kollektiivisesti neuvoteltuihin työehtosopimuksiin voivat olla vaarassa	Yhdessä ihmis- ja työoikeuksien puolesta		
	GRI 414: Toimittajien sosiaalisten vastuun arviointi			2016
3-3	Olennaisten aiheiden hallinta	Olennaisten vastuullisuusaiheiden johtaminen		
414-1	Uudet toimittajat, jotka on arvioitu sosiaalisten vaikutuksiin liittyvien kriteerien mukaisesti	Yhdessä ihmis- ja työoikeuksien puolesta	Alkon kaikki tavarantoimittajat allekirjoittavat eettiset toimintaperiaatteet tarjotessaan tuotteita valikoimaan. Alkon vakiovalikoimassa olevien juomien tavarantoimittajat ja tuottajat kuuluvat arvioinnin piiriin. Tarkempia hankintaketjutietoja kerätään ja arvioidaan sekä toimintaa seurataan korkean sosiaalisen riskin alueilla. Tuottajia auditoidaan riskiperusteisesti. Yhtiö ei ole tilastoinut uusien toimittajien prosentuaalista osuutta näiltä osin.	
	GRI 415: Poliittinen vaikuttaminen			2016
3-3	Olennaisten aiheiden hallinta	Olennaisten vastuullisuusaiheiden johtaminen		
415-1	Poliittiset tuet	Kannattavuus pysyi hyvällä tasolla		
	GRI 416: Asiakkaiden terveys ja turvallisuus			2016
3-3	Olennaisten aiheiden hallinta	Olennaisten vastuullisuusaiheiden johtaminen		
416-1	Tuote- ja palvelukategorioiden terveys- ja turvallisuusvaikutusten arvioinnit	Valikoimaa rakennetaan vastuullisuus ja asiakastarpeet edellä	Vakio-, kausi- ja suurten erikoiserien tuotteet arvioidaan aistinvaraisesti. Kaikille valikoimaan tuleville tuotteille edellytetään laboratoriotestausta ennen valikoimaan ottoa. Vakio- ja kausivalikoimassa tämä testaus tehdään aina Alkon omassa laboratoriossa. Lisäksi tuotelaatua seurataan riskiperusteisesti rakennetun laadunvalvontaohjelman ja asiakaspalautteen perusteella	
416-2	Tuotteiden ja palveluiden terveys- ja turvallisuusvaikutuksia koskevien säännösten rikkomukset		Vuonna 2022 ei ollut tuotteiden julkisia kututtajakaisinvetoja.	
	GRI 417: Markkinointi ja tuotemerkinnät			2016
3-3	Olennaisten aiheiden hallinta	Olennaisten vastuullisuusaiheiden johtaminen		
417-1	Vaatimukset liittyen tuoteinformaatioon ja -merkintöihin		Etiketimerkintöjen tarkastuksia tehtiin yhteensä 1 863 (2021: 2 027 kpl) kappaletta.	

TILINPÄÄTÖS

TILINPÄÄTÖS	78
Hallituksen toimintakertomus 2022	79
Konsernin tuloslaskelma ja tase	85
Konsernin rahoituslaskelma	86
Alko Oy tuloslaskelma ja tase	87
Alko Oy rahoituslaskelma	88
Liitetiedot	89
Hallituksen voitonjakoehdotus yhtiökokoukselle	105
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset	105
Hallintoneuvoston lausunto	106

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2022

Alkon tehtävänä on pohjoismaisen hyvinvointimallin mukaisesti toisaalta ennaltaehkäistä ja vähentää alkoholihaittoja yhteiskunnassa, toisaalta mahdollistaa vastuullinen juomista nauttiminen.

Vuonna 2022 päivitetyn Yhteinen Alko -strategian mukaisesti yhtiön toimintaa ohjaavat ”Nautitaan vastuullisesti” -merkitys, ”Maailmanluokan asiakaspalvelua” -asiakaslupaus sekä ”Luottamuksen arvoinen”-tapa toimia. Strategian painopisteet ovat:

- Maailmanluokan palvelua
- Yhteinen Alko, minulle sopiva
- Liiketaloudellisesti kestävä
- Vastuullisuus asuu Alkossa.

Strategian vieminen käytäntöön aloitettiin syyskuussa järjestetyillä esihenkilöpäivillä, ja sen jalkauttaminen jatkuu muun muassa avaintavoitteiden kautta vuonna 2023.

Alkon prosesseja, liiketoiminnan ennustamista ja toimenpiteiden vaikuttavuutta on kehitetty edelleen toiminnan tehokkuuden varmistamiseksi. Huomiota on kiinnitetty erityisesti myymälöiden taustaprosesseihin, esimerkiksi tavaroiden vastaanottoon ja rahankäsittelyyn. Tehdyt toimenpiteet varmistivat sen, että kustannusten kehitys oli maltillista huolimatta inflaation tuomista kustannuspaineista.

Suomalaiset tukevat Alkoa ja sen vastuullista tehtävää palvelulla asiakkaita ja hyvinvointiyhteiskuntaa. Suomalaisista 61 (vuonna 2021: 61) prosenttia pitää nykyisiä alkoholipoliittisia rajoituksia sopivina tai haluaisi tiukentaa niitä ja 29 (29) prosenttia haluaisi löysentää rajoituksia. Naiset toivovat tiukempia rajoitteita kuin miehet. Vastaajista 72 (67) prosenttia ei halua viinejä päivittäistavara-kauppoihin, jos se tarkoittaa, että myös väkeviä alkoholijuomia myytäisiin päivittäistavara-kaupoissa. Suomalaisista 81 (81) prosenttia katsoo, että Alko on onnistunut asiakaspalvelussa erittäin tai melko hyvin. Vastuullisuuden osalta 81 (81) prosentin mielestä yhtiö on täyttänyt tavoitteen- sa erittäin hyvin tai melko hyvin. Tiedot selviävät Kantar TNS Oy:n ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen vuosittaisesta Alkoholigallup-tutkimuksesta, jota on tehty vuodesta 1984 lähtien. Tutkimus valmistui helmikuussa 2023.

Alkon vuoden 2022 myynnissä näkyi koronarajoituksista luopuminen. Myyntivolyymi palautui koronaa edeltävän vuoden 2019 tasolle. Alkoholimyyntiä siirtyi takaisin ravintola-anniskeluun, ja alkoholin matkustajatuonti kääntyi jälleen nousuun.

Alkon alkoholijuomaverollinen liikevaihto oli 1 187,3 (1 290,3) miljoonaa euroa. Liikevaihto ilman alkoholijuomaveroa oli 587,3 (634,0) miljoonaa euroa. Henkilöstökulut olivat 89,0 (86,1) milj. euroa. Kiinteät kustannukset olivat 150,8 (148,4) miljoonaa euroa ja nousivat edellisvuoteen verrattuna

1,6 prosenttia. Liiketoiminnan muut kulut olivat 0,1 miljoonaa euroa alle edellisen vuoden tason. Liikevoitto oli 49,9 (67,6) miljoonaa euroa, joka on 4,2 (5,2) prosenttia alkoholijuomaverollisesta liikevaihdosta.

Rahoitustuotot ja -kulut vuonna 2022 olivat -1,6 (1,7) miljoonaa euroa. Tilikauden voitto oli 38,4 (55,4) miljoonaa euroa. Taseen loppusumma oli 272,2 (291,9) miljoonaa euroa. Oma- varaisuusaste oli 32,3 (37,5) prosenttia. Yhtiön kokonaisinvestoinnit olivat 7,4 (5,1) miljoonaa euroa. Investoinnit kohdistuivat myymäläverkoston kehittämiseen sekä Alkon strategian mukaisiin hankkeisiin. Yhtiö jatkoi edelleen panostuksia kaikkikanavaisen asiakaspalvelun kehittämiseen.

TUNNUSLUVUT

	2020	2021	2022
Liikevaihto (milj. euroa)	1 296,7	1 290,3	1 187,3
Liikevaihto ilman alkoholijuomaveroa (milj. euroa)	640,6	634,0	587,3
Liikevoitto (milj. euroa)	64,8	67,6	49,9
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta (milj. euroa)	-12,9	-13,9	-9,9
Tilikauden voitto (milj. euroa)	50,9	55,4	38,4
Varsinaisen toiminnan tulos (milj. euroa)	50,9	55,4	38,4
Osinko (ehdotus 2022) (milj. euroa)	60,0	60,0	40,0
Oman pääoman tuotto (%)	49,2	49,6	39,0
Omavaraisuusaste (%)	36,8	37,5	32,3
Taseen loppusumma (milj. euroa)	310,0	291,9	272,2
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen (milj. euroa)	6,1	5,1	7,4
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	2 454	2 472	2 436

Verotus ja hinnat

Vuonna 2022 alkoholiverot pysyivät pääasiassa muuttumattomina; vain alle 3,5 til-% oluiden verotusta muutettiin. Alkon vähittäismyyntihinnat nousivat koko valikoiman osalta maltillisesti vain noin kaksi prosenttia. Tavarantoimittajilla oli mahdollisuus muuttaa hintoja huhti-, heinä- ja lokakuussa.

Alkon kautta kerättävät alkoholi- ja arvonnisäverot, maksut, yhteisövero ja osinko hyödyttävät kaikkia Suomessa. Vuonna 2022 tuloutettiin valtiolle yhteensä 885 miljoonaa euroa alkoholi- ja arvonnisäveroa.

MAAILMANLUOKAN PALVELUA

Alko jatkoi palveluverkoston ja digitaalisen asiakaskokemuksen kehittämistä tavoitteenaan entistä sujuvampi kaikkikanavainen palvelu. Palveluverkoston vuonna 2022 muodostivat 373 (368) myymälää, verkkokauppa ja mobiilisovellus sekä 134 (143) noutopistettä.

Vuoden aikana avattiin uudet myymälät Hämeenlinnan Tiiriöön, Vaasan Liisanlehtoon, Porvoon vanhaankaupunkiin, Kuopion Kolmisoppiin, Maskuun sekä pääkaupunkiseudulla Helsingin Katajanokalle ja Vantaan Hakunilaan. Lisäksi suljettiin kaksi myymälää: Itä-Pasilan myymälä toukokuussa ja Helsingin Sokoksen myymälä vuoden lopussa.

Alkossa asioi yhteensä 52,1 (55,4) miljoonaa asiakasta. Verkkokaupassa oli vuoden päätteeksi 243 000 (210 000) rekisteröitynyttä asiakasta ja mobiilisovelluksella 232 000 (180 000) käyttäjää. Verkkokaupan tilausmäärät laskivat 23 prosenttia verrattuna edelliseen vuoteen koronarajoitusten poistumisen seurauksena. Alkotoive-verkkopalveluun asiakas voi esittää tuotetoiveen haluamaansa myymälään Alkon valikoimasta tai sen ulkopuolelta. Vuoden 2022 aikana esitettiin noin 31 000 toivetta, joista noin 37 prosenttia toteutettiin.

Alkon palvelua mitataan Taloustutkimuksen tekemällä Kansallinen asiakaspalvelupalaute -tutkimuksella (KAP). Alko sai tutkimuksessa suomalaisen kaupan alan parhaat tulokset keskiarvolla 8,51 (tavoite 1. sija, ed. vuonna 1. sija keskiarvolla 8,55) neljättätoista vuotta peräkkäin. Kaikista palveluyrityksistä Alko oli toisella sijalla, kirjasto ensimmäisellä sijalla.

Asiakkaat arvostivat Alkon asiakaskokemukseltaan Suomen toiseksi parhaaksi yritykseksi Asiakkuusindeksi 2022 -tutkimuksessa. Verkkokaupan asiakastytyväisyyden NPS-indeksi nousi ollen 80,1 (tavoite 77,0, ed. vuoden toteuma 76,5). Asiakaspalvelukeskukseen tuli vuoden 2022 aikana 80 000 (85 000) asiakasyhteydenottoa.

Koko maailma lasissa

Alkon valikoimassa oli juomia 80 (79) maasta. Juomia ostettiin 919 (863) tavarantoimittajalta. Vuoden 2022 aikana Alkon litramyynti muodostui 13 476 (13 400) eri tuotteen kautta. Myymälän valikoimassa on keskimäärin 1 100 tuotetta, pienimmässä Alkossa 340 ja suurimmassa 3 500 tuotetta.

Alko ottaa uusia tuotteita myyntiin viikoittain. Kausituotteet ja erikoiserät mukaan lukien tuli vuonna 2022 vakiovalikoimaan 648 (671) uutta tuotetta. Tilausvalikoimaan uutuuksia tuli 1 589 (1 874). Alkon valikoimassa oli vuoden lopussa alkoholittomia juomia 382 (280).

Alko tutkii asiakkaiden valikoimatyytyväisyyttä kaksi kertaa vuodessa laajalla kyselytutkimuksella (toteuttaja Dagmar Drive). Valikoimatyytyväisyys oli korkealla tasolla, kouluarvosanalla 8,56 (tavoite 8,57, ed. vuoden toteuma 8,57).

VASTUULLISUUS ASUU ALKOSSA

Alkon tehtävän mukaisesti vastuullisuus on yhtiön strategian keskeinen painopiste. Vastuullisuuden toteutuminen varmistetaan päätöksenteossa ja kaikkien alkolaisten päivittäisessä työssä.

Vastuullisuudessa keskityttiin alkoholihaittoja ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin ja ilmastopäästöjen pienentämiseen. Alko toimii aktiivisessa vuorovaikutuksessa sidosryhmiensä kanssa ja kehittää saadun palautteen pohjalta jatkuvasti toimintaansa.

Vastuullisuuden johtaminen

Alkon koko toiminnan kattavat vastuullisuustoimenpiteet jakautuvat kolmeen osa-alueeseen

- Yhteisö – hyvinvoinnista huolehtiminen
- Ympäristö – kestävä kuluttaminen
- Yhdessä – toimi ja vaikuta.

Vastuulliselle toiminnalle ja sen kehittämiselle asetetaan vuosittain selkeät tavoitteet. Vastuullisuuden työryhmä käsittelee vastuullisuuden kehitysprojektit ja toimenpiteet. Johtoryhmä käsittelee strategian ja toimintasuunnitelman kannalta keskeiset vastuullisuusasiat. Operatiivisesta johtamisesta vastaa kunkin yksikön vetäjä.

Alkon hallitus käsittelee säännöllisesti keskeisiä vastuullisuustoimenpiteitä, jotka hallituksen vastuullisuusvaliokunta on valmistellut. Hallintoneuvosto vahvistaa vastuullisuustoimenpiteiden vuosisuunnitelman ja antaa kertomuksen edellisen vuoden toimenpiteistä. Toimitusjohtaja raportoi vastuullisuustoimenpiteistä Alkon yhtiökokouksessa. Yhtiökokous myös päättää yhtiön antamien lahjoitusten enimmäismäärästä. Alko tekee tiivistä kansainvälistä yhteistyötä ympäristöasioissa sekä

hankintaketjun jäljitettävyydessä ja eettisyydessä Ruotsin, Norjan, Islannin ja Färsaarten alkoholimonopoliin kanssa.

Alkon vastuullisuudessa onnistumista mitataan T-Media Oy:n Luottamus&Maine-tutkimuksen vastuullisuusosatekijän arvosanalla. Vastuullisuusmielikuva (kolmen mittauksen keskiarvo 3,46) kehittyi positiivisesti ylittäen asetetun tavoitteen (tavoite 3,42, ed. vuoden toteuma 3,42, asteikko 1–5).

Yhteisö – hyvinvoinnista huolehtiminen

Vastuullisuuden pääteemana oli vuonna 2021 aloitettu yksinäisyyden ennaltaehkäiseminen yhteiskunnassa. Teema keskityttiin yksinäisyyden ehkäisemisen työvälineisiin, omaehtoisen muutoksen tukemiseen ja ammattiapuun sitä tarvitseville. Yksinäisyystyön pääyhteistyökumppaneina jatkoivat HelsinkiMissio ry ja MIELI ry. Alkon tuella MIELI ry lisäsi henkilöresursseja Kriisi-puhelimeen ja HelsinkiMissio käynnisti uuden, yksinäisyyttä vähentävän Perjantai puhelin-palvelun. Nuorten mielenhyvinvointia tukevaa Sekasin-chattia tuettiin 150 000 euron lahjoituksella. Alko oli lisäksi mukana HelsinkiMission Work to Belong -ohjelmassa, jonka tavoitteena on edistää yhteenkuuluvuutta sekä ennaltaehkäistä yksinäisyyttä työyhteisössä.

Vuosia jatkuneen Nuorten Akatemian Mahis-yhteistyön tavoitteena edistää nuorten hyvinvointia ja osallisuutta. Nuorten Akademia tarjosi Alkon tuella 75 nuoriso-ohjaajalle tunne- ja kehoitietousaitoja kehittävän koulutuksen sekä yli 650 nuorelle ryhmätoimintaa.

Vuodesta 2015 lähtien Alko on kampanjoinut yhdessä Kehitysvammaliiton kanssa FASD (fetal alcohol spectrum disorders)

-tietoisuuden lisäämiseksi avaamalla myymälöiden ovet FASD-päivänä 9. syyskuuta yhdeksän minuuttia tavallista myöhemmin. FASD-viestintä tavoitti noin 500 000 suomalaista sosiaalisen median kanavissa. Suomen Paralympiakomitea ja Alko jakoivat Vuoden yhdenvertaisin seura -stipendit ensimmäistä kertaa kansainvälisenä vammaisten päivänä.

Tinkimättömästi vastuullinen asiakaspalvelu

Ikäraja-, päihtymysepäily- ja välittämisepäilytarkastukset ovat osa vastuullista asiakaspalvelutyötä ja konkreettinen keino torjua alkoholihaittoja yksilötasolla. Myymälöissä 4,9 (5,7) miljoonaa asiakasta todisti täysi-ikäisyytensä, päihtymysepäilytarkastuksia tehtiin 0,4 (0,5) miljoonaa ja alkoholin välittämisepäilytarkastuksia 0,3 (0,3) miljoonaa.

Ikärajatarkastusten laatua varmistetaan ulkopuolisen toimijan tekemillä Mystery Shopping -asioinneilla, joissa täysi-ikäiset nuoret testiasiakkaat asioivat myymälöissä ja noutopisteissä. Myymälöissä asiakkaiden iän tarkastamisen tulos (97,3 %) parani vuoteen 2021 (93,6 %) verrattuna. Noutopisteiden tulos (87,3 %) nousi myös edellisvuoteen (70,1 %) verrattuna. Tulosten paranemiseen vaikuttivat kasvusoijien käytön väheneminen ja sisäisten ohjeiden tarkennukset.

Alkon myymälöissä jaettiin asiakkaille lähes 4 000 Huulikorttia. Huulikortti kokoaa yhteen päihdeongelmiin, kriisi- ja väkivaltatilanteisiin, yksinäisyyteen sekä odotus- ja vauva-ajan päihdeongelmiin apua tarjoavat tahot. Huulikortti on tärkeä työväline Alkon henkilöstölle myymälässä, kun asiakas nostaa esille huolen omasta tai läheisensä alkoholinkäytöstä.

YMPÄRISTÖ – KESTÄVÄ KULUTTAMINEN

Alkon ympäristöpolitiikka sekä oman toiminnan ISO 14 001 -ympäristöjärjestelmän tavoitteet ja toimenpiteet päivitetiin. Ympäristöpolitiikassa painotetaan aiempaa enemmän oman toiminnan lisäksi koko arvoketjusta syntyvien ilmastopäästöjen vähentämistä. Kansainvälisen arvoketjun osuus on merkittävä, sillä Alkon ilmastopäästöistä 98 prosenttia aiheutuu epäsuorasti globaalista ja paikallisesta arvoketjusta ja 2 prosenttia suoraan yhtiön omasta toiminnasta.

Ilmastaselvityksen mukaan Alkon arvoketjun toiminnasta aiheutui noin 143 000 tonnia kasvihuonekaasupäästöjä (tCO₂e), joka vastaa keskimäärin 14 000 suomalaisen yksityishenkilön vuosipäästöjä. Merkittävin päästökuorma syntyy tuotteiden raaka-aineiden viljelyssä ja juomatuotannossa (53 %), pakkaamisessa (24 %) ja kansainvälisissä kuljetuksissa (18 %).

Alko ja muut pohjoismaiset alkoholimonopolit hyväksyivät yhteisen ympäristötiekartan. Ympäristöyhteistyön missiona on toimia alkoholijuomatoimialan kestävä kehityksen edelläkävijänä, kannustaa ja mahdollistaa hankintaketjun toimijoita vastuullisiin toimiin sekä innostaa asiakkaita vastuullisempiin valintoihin. Ympäristötyön tavoitteena on koko arvoketjun ilmastopäästöjen puolittaminen vuoteen 2030 mennessä aiemmin hyväksytyin pakkauspäästöjen puolittamisen lisäksi.

Vuonna 2018 hyväksytyn linjauksen mukaisesti Alkon tavoitteena on puolittaa juomapakkausten ilmastopäästöt vuoteen 2030 mennessä. Merkittävä osa pakkauspäästöistä aiheutuu painavista lasipulloista. Myymälöissä viestittiin tammi-helmikuussa ja syys-lokakuussa juomapakkausten merkityksestä tuotteen hiilijalanjäljestä. Juomapakkausten hiilijalanjälki pieneni 2,7 prosenttia CO₂-tonnia miljoonaa myytyä juomalittraa kohden.

Alkon valikoiman Vihreä valinta -merkintä kertoo juoman tuottajan sitoutumisesta ympäristötyöhön ja kestäväan kehi-

tykseen. Vihreä valinta -tuotteiden osuus myydyistä litroista oli noin 52 prosenttia. Vihreät & eettiset -tuotemerkintöjen uudistamistyö on käynnistetty. Uudistuksen tavoitteena on kasvattaa merkintöjen vaikuttavuutta sekä selkeyttää asiakkaan vastuullisemman tuotevalinnan tekemistä.

IHMISOIKEUKSIEN KUNNIOITTAMINEN

Alko on sitoutunut kunnioittamaan kaikkia kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia. Juomatoimittajat sitoutuvat hankintaketjua koskeviin amfori BSCI:n eettisiin toimintaperiaatteisiin, jotka perustuvat kansainvälisiin sopimuksiin ja sitoumuksiin. Lakisääteiset vastuullisuusvaatimukset tulevat lisääntymään lähivuosina. Ostoehtoja päivitettiin vastaamaan tulevaisuuden vaatimuksia, muun muassa tavarantoimittajien tulee noudattaa huolellisuusvelvoitetta omassa hankintaketjussaan ja valikoimassa oleville tuotteille voidaan asettaa uusia vastuullisuuskriteerejä. Alkon tavoitteena on läpinäkyvä hankintaketju pääraaka-aineen osalta vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteisiin pääsemiseksi tavarantoimittajien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä työpajojen ja valmennusten muodossa.

Alko hyväksyi yhdessä pohjoismaisten alkoholimonopoliensa kanssa ihmisoikeustyötä ohjaavan tiekartan. Ihmisoikeusyhteistyön missiona on toimia alkoholitoimialan vastuullisuuden edelläkävijänä, suojella ja kunnioittaa ihmisoikeuksia hankintaketjussa sekä saada aikaan positiivista kehitystä hankintaketjujen työntekijöiden olosuhteissa.

Living wage -projekti käynnistettiin yhdessä muiden pohjoismaiden alkoholimonopoliensa kanssa. Projektin tavoitteena on elämiseen riittävän palkan edistäminen pitkällä aikavälillä koko hankintaketjussa. Projektin taustalle teetettiin maatalouden tuotantokustannuksia, minimipalkkoja ja elämiseen riittävästä palkkoja kartoitava selvitys. Selvityksen tulokset osoittivat tarpeen avoimen tiedon lisäämisestä ja ymmärryksen syventämisestä olemassa oleviin arvonluonninmalleihin. Lisäksi Etelä-Afrikassa selvitettiin elämiseen riittävää palk-

kaa, työntekijöiden oikeuksia ja työolosuhteita yhteistyössä Suomen Reilun Kaupan kanssa. Lakisääteinen minimipalkka toteutui selvityksessä mukana olleilla tiloilla, mutta elämiseen riittävä palkka ei vielä toteudu.

Vuonna 2020 aloitettu yhteistyö kansainvälisen maataloustyöntekijöiden kattojärjestön IUF:n kanssa jatkui. Yhteistyön tavoitteena on edistää työntekijöiden työoikeuksia ja turvata valitusmekanismi tilanteissa, joissa sovitut eettiset toimintaperiaatteet eivät toteudu käytännössä. Yhteistyö laajentuu Etelä-Afrikasta ja Italiasta Karibian alueelle.

EETTISET PERIAATTEET

Alkossa on käytössä hallituksen hyväksymät eettiset periaatteet, jotka päivitettiin kokonaisuudessaan vuonna 2019. Vuoden 2022 aikana eettisten periaatteiden kokonaisuuteen lisättiin kilpailuoikeudellinen ohjeistus. Koko henkilöstö on suorittanut eettisiä periaatteita koskevan verkkokoulutuksen. Eettiset periaatteet ohjaavat vastuulliseen toimintaan jokaista henkilökuntaan kuuluvaa yhtiön johdon hyväksymien arvojen ja periaatteiden mukaisesti. Eettiset periaatteet käsitellään ja vahvistetaan vuosittain yhtiön hallituksessa.

Eettisten periaatteiden mukaan henkilökunta ei saa vastaanottaa tai antaa mitään suoria tai epäsuoria lahjoja tai etuja, joita voidaan pitää lahjuksina tai korruptiona. Alko edellyttää, että jokainen työntekijä noudattaa eettisiä periaatteita ja edistää niiden toteutumista. Yhtiössä on otettu käyttöön ilmoittajan-suojalain mukainen ilmoituskanava vuonna 2021.

Alko on laatinut pelisäännöt ostohenkilöstön ja tavarantoimittajien yhteistyölle samoin kuin myymälöiden ja tavarantoimittajien väliselle kanssakäymiselle tasapuolisen tavarantoimittajayhteistyön turvaamiseksi. Vuoden 2022 aikana ei ollut Alkon kilpailun vastaista toimintaa koskevia tutkintoja tai vireillä olevia oikeudenkäyntejä.

YHTEINEN ALKO, MINULLE SOPIVA

Päivitetty strategia julkaistiin syksyn esihenkilöpäivillä sekä aloitettiin strategian vieminen käytäntöön. Osaamisen kehittäminen on Alkolla tärkeä osa maailmanluokan asiakaspalvelua, tuoteosaamista ja vastuullisuutta. Vuoden aikana koulutusta tarjottiin yhteensä viisi päivää jokaiselle alkolaiselle.

Palvelu- ja tuotekoulutuksissa palattiin koronan jälkeen kasvokkain tapahtuviin koulutuksiin jatkaen monipuolisesti Teams- ja verkkovalmennuksia. Vuoden aikana käynnistettiin asiantuntija Alkossa -valmennus, jossa teemoina olivat viestintä, monimuotoisuus ja vuorovaikutus työyhteisössä sekä liiketoimintaymmärryksen vahvistaminen. Vuonna 2021 aloitettu johtamisvalmennus jatkui vuonna 2022. Valmennuksella pyrittiin syventämään entisestään hyväksi koettua johtamiskulttuuria.

Alkon palveluksessa työskenteli vuoden 2022 aikana keskimäärin 2 436 (2 472) henkilöä. Kesä- ja joulusesonkeihin rekrytoidaan noin 400 määräaikaista kausityöntekijää, joista moni jää sesongin jälkeen yhtiöön vakituiseksi työntekijäksi. Alkuvuodesta otettiin käyttöön uusi rekrytointijärjestelmä sekä päivitettiin perehdytysprosessia ja -sisällöjä.

Henkilöstön monimuotoisuuden kunnioittaminen, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ovat keskeinen osa henkilöstöjohtamista ja toimintakulttuuria. Myymälöiden hyllytystehtäviin rekrytoitiin erityisryhmiin kuuluvia palveluavustajia, joiden on muutoin vaikea työllistyä. Kokemusten perusteella palveluavustajien rekrytointia laajennetaan vuoden 2023 aikana.

Alkossa panostetaan henkilöstön hyvinvointiin ja työkykyrisien ennaltaehkäisyyn, jossa työterveyshuolto ja turvallisuus ovat tärkeä osa kokonaisuutta. Vuoteen ajoittuivat myös TES-neuvottelut, jotka käytiin hyvässä hengessä henkilöstön edustajien kanssa.

Alkon strategiapalkkiojärjestelmä ohjaa strategian toteuttamisesta ja yhdessä onnistumista vastuullisuus-, asiakas-, henkilöstö- ja tehokkuustavoitteiden ja mittareiden kautta. Palkitseminen ei siten perustu myynnin kasvuun eikä taloudelliseen tulokseen. Kannustinpalkkiota maksettiin 2,3 (4,5) milj. euroa eli 3,2 (6,3) prosenttia henkilöstökuluista.

OSAKKEET, OSAKKEENOMISTAJA

Alko Oy:llä on yksi osakesarja, jossa on 10 000 000 osaketta. Suomen valtio omistaa Alkon koko osakekannan.

HALLINNOINTI

Alkon yhtiökokous valitsi hallituksen puheenjohtajaksi Laura Raition, varapuheenjohtajaksi Markku Tervahaudan sekä jäseniksi Mikko Forsellin, Kirsi Paakkarin, Pekka Perttulan ja Ulrika Romantschukin. Lisäksi yhtiökokous valitsi 1.6.2022 lukien hallituksen varapuheenjohtajaksi Kirsi Varhilan, jolloin Markku Tervahauta jatkoi hallituksen jäsenenä.

Hallituksen kokouksiin ilman äänioikeutta osallistuivat henkilöstön edustajat ATH ry:n puheenjohtaja Riina Väntsi ja ALV ry:n puheenjohtaja Sini Heikkinen, 5.7.2022 alkaen Antti Turunen.

Hallituksella on tarkastus-, henkilöstö- ja vastuullisuusvaliokunta. Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin tilintarkastusyhteisö Pricewaterhouse Coopers Oy:n. Vastuullisena tarkastajana toimi KHT Enel Sintonen ja 1.10.2022 alkaen KHT Tiina Puukoniemi.

EU-komission tähän mennessä julkaisemat taksonomian arviointikriteerit eivät sisällä vähittäiskauppatoimialaa, siten Alkon toiminta ei vuonna 2022 ollut taksonomian luokitusjärjestelmän piirissä.

RISKIENHALLINTA

Alkon hallitus vahvistaa riskienhallintapolitiikan ja valvoo riskienhallintatoimenpiteiden riittävyyttä ja toimivuutta. Toimitusjohtaja yhdessä johtoryhmän kanssa vastaa riskienhallintapolitiikasta ja sen noudattamisesta sekä siitä, että riskienhallinta on järjestetty asianmukaisesti. Alkon riskienhallinta perustuu systemaattiseen ja ennakoivaan tapaan analysoida ja hallita toimintaan liittyviä mahdollisuuksia ja uhkia. Riskit on jaoteltu strategiaan ja operatiivisiin riskeihin. Compliance Officer vastaa riskien kokonaiskuvan analysoinnista ja seurannasta sekä tarvittavien toimenpiteiden nostamisesta johdon käsittelyyn.

Johtoryhmä arvioi säännöllisesti yhtiön toimintaan kohdistuvat mahdolliset riskit, joilla voi olla vaikutusta yhtiön tulevaisuuteen ja kannattavuuteen. Yksiköt arvioivat omien vastuualueidensa operatiivisia riskejä riskienhallinnan vuosikellon mukaisesti. Riskienarviointien yhteydessä riskeille nimetään vastuuhenkilöt, jotka määrittelevät ennaltaehkäisevät toimenpiteet ja vastaavat toimenpiteiden toteutuksesta.

Kriittisimmät riskit ovat:

- Alkon aseman muuttuminen alkoholilainsäädännön seurauksena
- Alkon palvelun heikkeneminen siten, ettei se vastaa asiakkaiden tarpeita
- Toiminnan vastuullisuus: alkoholin myyminen alaikäisille tai päihtyneille vastuullisen asiakaspalvelun periaatteiden vastaisesti, ympäristövastuun ja sosiaalisen vastuun riskit alkoholijuomien hankintaketjussa
- Henkilökunnan saatavuus ja henkilökunnan osaamisen kehittäminen
- Alkon erityistehtävärooli hämärtyy kuluttajille ja sidoryhmille
- ICT-palveluiden häiriöistä ja kyberrikollisuudesta aiheutuva liiketoiminnan keskeytyminen
- Kustannusten nousu ja tuloksellisuuden heikentyminen maailmantalouden tilanteesta johtuen.

TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole ollut merkittäviä normaalista liiketoiminnasta poikkeavia tapahtumia.

NÄKYMÄT VUODELLE 2023

Alkoholin litramyynnin ennakoidaan laskevan edellisen vuoden tasosta. Laskua aiheuttaa vielä viime vuoden alussa voimassaolleiden koronarajoitusten poistuminen.

Epävarma maailmantilanne ja inflaatiokehitys tuovat ennustamiseen haastetta. Palkankorotukset ja toimittajien hinnan- korotukset tuovat painetta toiminnan kustannusten nousuun. Prosesseja, liiketoiminnan ennustamista ja toimenpiteiden vaikuttavuutta kehitetään jatkuvasti toiminnan tehokkuuden varmistamiseksi.

Alko toteuttaa päivitetyn strategian mukaisia toimenpiteitä. Liikevoiton ennustetaan laskevan vuoden 2022 tasosta.

HALLITUKSEN ESITYS VOITTOVAROJEN KÄYTTÄMISESTÄ

Esitetään, että muun oman pääoman rahastosta siirretään 200 603,44 euroa vapaaseen omaan pääomaan kattamaan työhyvinvoinnin parantamisen kuluja.

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2022 ovat 70 743 205,64 euroa (91 686 733,92), josta tilikauden voitto on 38 425 284,51 euroa (55 405 875,63).

Hallitus ehdottaa, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

• osinkona jaetaan	40 000 000,00 euroa
• jätetään omaan pääomaan	30 743 205,64 euroa
	<hr/>
	70 743 205,64 euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

TULOSLASKELMA JA TASE

ALKO KONSERNI

TULOSLASKELMA, FAS* MEUR	Liite	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
LIKEVAIHTO		1 187,4	1 290,4
Liiketoiminnan muut tuotot	2.1	2,3	1,9
Materiaalit ja palvelut	2.2	-988,9	-1 076,3
Henkilöstökulut	2.4	-89,0	-86,1
Poistot ja arvonalentumiset	2.6	-9,6	-8,3
Liiketoiminnan muut kulut	2.8	-54,4	-54,0
LIKEVOITTO		47,8	67,6
Rahoitustuotot ja -kulut	2.9, 2.10	-1,6	1,7
VOITTO/TAPPIO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		46,2	69,4
Tuloverot	2.11	-9,5	-13,8
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO		36,7	55,5

*FAS=Finnish Accounting Standards

TASE, FAS MEUR	Liite	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	3.1, 3.4	3,8	3,3
Aineelliset hyödykkeet	3.2, 3.5	39,3	42,0
Sijoitukset	3.3, 3.6	3,0	3,0
PYSYVÄT VASTAAVAT		46,2	48,4
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	4.3	73,7	78,8
Pitkäaikaiset saamiset	4.4	0,1	0,1
Laskennallinen verosaaminen		1,1	1,0
Lyhytaikaiset saamiset	4.6	18,5	12,5
Rahat ja pankkisaamiset	4.1	134,1	154,7
VAIHTUVAT VASTAAVAT		227,5	247,1
VASTAAVAA		273,7	295,5
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma		16,8	16,8
Muut rahastot		0,2	0,8
Edellisten tilikausien voitto		34,4	38,3
Tilikauden voitto/tappio		36,7	55,5
OMA PÄÄOMA	5.1	88,2	111,4
PAKOLLISET VARAUKSET	6.1	0,0	0,0
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	7.1	0,0	0,0
Laskennallinen verovelka		1,0	1,4
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	7.3	184,5	182,6
VIERAS PÄÄOMA		185,5	184,0
VASTATTAVAA		273,7	295,5

RAHOITUSLASKELMA

ALKO KONSERNI

RAHOITUSLASKELMA, FAS MEUR	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Tilikauden voitto/tappio	36,7	55,5
OIKAISUT		
Poistot ja arvonalentumiset	9,6	8,3
Pysyvien vastaavien myyntivoitot (-) ja -tappiot (+)	-0,1	0,0
Rahoitustuotot ja -kulut	1,6	-1,7
Tuloverot	9,5	13,8
Muut oikaisut	-1,0	-0,3
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	56,3	75,6
KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS		
Vaihto-omaisuuden lisäys(-) / vähennys(+)	5,0	1,6
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-6,0	1,4
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	2,7	-14,3
Varausten muutos	0,0	0,0
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	58,0	64,4
Maksetut korot liiketoiminnasta	-0,5	0,0
Saadut osingot liiketoiminnasta	0,0	0,0
Saadut korot liiketoiminnasta	0,2	1,8
Muut rahoituserät liiketoiminnasta	0,0	0,0
Maksetut verot liiketoiminnasta	-10,7	-13,9
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	46,9	52,3

RAHOITUSLASKELMA, FAS MEUR	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-7,5	-5,7
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	0,1	0,0
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	0,0	0,0
Myydyt osakkuusyhtiöosakkeet	0,0	0,0
Investoinnit muihin sijoituksiin	0,0	0,0
Luovutustulot muista sijoituksista	0,0	0,0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-7,4	-5,7
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Maksetut osingot	-60,0	-60,0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-60,0	-60,0
RAHAVAROJEN MUUTOS	-20,5	-13,5
Rahavarat tilikauden alussa	154,7	168,1
Rahavarojen muutos	-20,5	-13,5
Rahavarat tilikauden lopussa	134,1	154,7

TULOSLASKELMA JA TASE

ALKO OY

TULOSLASKELMA, FAS* MEUR	Liite	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
LIKEVAIHTO		1 187,3	1 290,3
Liiketoiminnan muut tuotot	2.1	2,3	1,9
Materiaalit ja palvelut	2.2	-988,9	-1 076,3
Henkilöstökulut	2.4	-89,0	-86,1
Poistot ja arvonalentumiset	2.6	-7,4	-7,7
Liiketoiminnan muut kulut	2.8	-54,5	-54,6
LIKEVOITTO		49,9	67,6
Rahoitustuotot ja -kulut	2.9, 2.10	-1,6	1,7
VOITTO/TAPPIO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		48,3	69,3
Tuloverot	2.11	-9,9	-13,9
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO		38,4	55,4

*FAS=Finnish Accounting Standards

TASE, FAS MEUR	Liite	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	3.1, 3.4	3,8	3,3
Aineelliset hyödykkeet	3.2, 3.5	11,9	12,4
Sijoitukset	3.3, 3.6	30,2	30,2
PYSYVÄT VASTAAVAT		45,9	45,8
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	4.3	73,7	78,8
Pitkäaikaiset saamiset	4.4	0,1	0,1
Lyhytaikaiset saamiset	4.6	18,5	12,5
Rahat ja pankkisaamiset	4.1	134,0	154,7
VAIHTUVAT VASTAAVAT		226,3	246,0
VASTAAVAA		272,2	291,9
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma		16,8	16,8
Muut rahastot		0,2	0,8
Edellisten tilikausien voitto		32,3	36,3
Tilikauden voitto/tappio		38,4	55,4
OMA PÄÄOMA	5.1	87,8	109,3
PAKOLLISET VARAUKSET	6.1	0,0	0,0
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	7.1	0,0	0,0
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	7.2, 7.3	184,4	182,5
VIERAS PÄÄOMA		184,5	182,5
VASTATTAVAA		272,2	291,9

RAHOITUSLASKELMA

ALKO OY

RAHOITUSLASKELMA, FAS MEUR	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Tilikauden voitto/tappio	38,4	55,4
OIKAISUT		
Poistot ja arvonalentumiset	7,4	7,7
Pysyvien vastaavien myyntivoitot (-) ja -tappiot (+)	-0,1	0,0
Rahoitustuotot ja -kulut	1,6	-1,7
Tuloverot	9,9	13,9
Muut oikaisut	-1,0	-0,3
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	56,2	75,0
KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS		
Vaihto-omaisuuden lisäys(-) / vähennys(+)	5,0	1,6
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-6,0	1,4
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	2,7	-13,6
Varausten muutos	0,0	0,0
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	57,8	64,5
Maksetut korot liiketoiminnasta	-0,5	0,0
Saadut osingot liiketoiminnasta	0,0	0,0
Saadut korot liiketoiminnasta	0,2	1,8
Muut rahoituserät liiketoiminnasta	0,0	0,0
Maksetut verot liiketoiminnasta	-10,7	-13,9
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	46,7	52,4

RAHOITUSLASKELMA, FAS MEUR	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-7,4	-5,1
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	0,1	0,0
Myydyt osakkuusyhtiöosakkeet	0,0	0,0
Investoinnit muihin sijoituksiin	0,0	0,0
Luovutustulot muista sijoituksista	0,0	0,0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-7,4	-5,1
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Maksetut osingot	-60,0	-60,0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-60,0	-60,0
RAHAVAROJEN MUUTOS	-20,6	-12,7
Rahavarat tilikauden alussa	154,7	167,4
Rahavarojen muutos	-20,6	-12,7
Rahavarat tilikauden lopussa	134,0	154,7

1 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAAJUUS JA LAADINTAPERIAATTEET

Alko-konserniin kuuluvat Alko Oy (Y-tunnus: 1505551-4) emoyhtiönä ja kolme kiinteistöosakeyhtiömuotoista tytäryhtiötä. Puolangan Keskus (50,48%), Raahen Asemakatu 12 (57,9%), ja Kiinteistö Oy Arkadiantalo (100%).

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty Kiinteistö Oy Arkadiantalo. Muilla tytäryhtiöillä ja osakkuusyhtiöillä ei ole olennaista merkitystä konsernin tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

SISÄINEN OSAKKEENOMISTUS

Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmällä. Poistot tehdään poistosuunnitelman mukaan.

SISÄISET LIIKETAPAHTUMAT JA KATTEET

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäisten toimitusten realisoitumattomat katteet, keskinäiset saamiset ja velat samoin kuin sisäinen voitonjako on eliminoitu.

VÄHEMMISTÖOSUUDET

Vähemmistöosuuksia ei ole.

TILINPÄÄTÖKSEN VERTAILUKELPOISUUS

Tilinpäätös on vertailukelpoinen.

ARVOSTUSPERIAATTEET

Liikevaihto

Liikevaihto sisältää myynnin valmisteveroineen.

Pysyvien vastaavien arvostaminen

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina taloudellisen pitoajan perusteella. Poistot on tehty käyttöönottokaudesta alkaen. Poistosuunnitelma on sama kuin edellisenä vuonna.

Poistoajat ovat:

Poistoajat ovat:	Vuosia
Rakennukset	25–40
Rakennelmat	20
Koneet ja kalusto	5
Kuljetuskalusto	5
Atk-laitteet	3
Atk-ohjelmat	3–5
Myymlähuoneistojen perusparannukset	5

Vaihto-omaisuuden arvostaminen

Vaihto-omaisuus on arvostettu keskihankintahintaan. Myymälöiden varastot sisältävät valmisteveron. Vantaan Voutilassa sijaitseva keskusvarasto on valmisteveroton.

Rahoitusomaisuuden arvostaminen

Rahoitusarvopaperit on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Ulkomaanrahanmääräiset erät

Ulkomaanrahanmääräiset saamiset ja velat on muutettu euroiksi tilikauden päättymispäivän kurssiin.

2 TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT, FAS

MEUR	ALKO KONSERNI		ALKO OY	
	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
2.1 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT				
Vuokratuotot	1,5	1,2	1,5	1,2
Liiketoiminnan muut tuotot	0,8	0,8	0,8	0,8
Myyntivoitot pysyvistä vastaavista	0,0	0,0	0,0	0,0
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	2,3	1,9	2,3	1,9
2.2 MATERIAALIT JA PALVELUT				
Ostot tilikauden aikana	-979,1	-1 068,9	-979,1	-1 068,9
Varastojen lisäys tai vähennys	-4,8	-1,2	-4,8	-1,2
Aineet, tavarat, tarvikkeet	-983,9	-1 070,2	-983,9	-1 070,2
Ulkopuoliset palvelut	-4,9	-6,1	-4,9	-6,1
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-988,9	-1 076,3	-988,9	-1 076,3
2.3 HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN TILIKAUDELLE				
	2 436	2 472	2 436	2 472
2.4 HENKILÖSTÖKULUT				
Palkat ja palkkiot	-72,1	-71,1	-72,1	-71,1
Eläkekulut	-14,2	-12,3	-14,2	-12,3
Muut henkilösivukulut	-2,7	-2,7	-2,7	-2,7
Henkilöstökulut yhteensä	-89,0	-86,1	-89,0	-86,1

Ennen 31.12.1991 työsuhteensa aloittaneet alkolaiset ovat lisäeläkkeen piirissä. Heidän eläkeikänsä vaihtelee 58 ja 63 vuoden välillä ja eläke on 66% eläkepalkasta.

Emoyhtiön ottamaan OP-Henkivakuutuksen Ryhmäeläkevakuutukseen liittyy lisävakuutusrahasto 31.12.2022: 15,7 milj euroa (15,4 milj euroa). Emoyhtiöllä on velvollisuus vakuuttaa vuosittain lisäeläkkeiden TyEL-indeksin mukaiset korotukset. Lisävakuutusrahastolla varaudutaan tulevien vuosien korotusten vakuuttamiseen. Lisävakuutusrahastoon tehtävät suoritukset käsitellään maksuvuoden henkilöstökuluina. Tilikauden 2022 aikana rahastoon maksettiin 2,0 milj euroa (0,0 milj euroa).

MEUR	ALKO KONSERNI		ALKO OY	
	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
2.5 JOHDON PALKAT, PALKKIOT JA LUONTOISEDUT				
Toimitusjohtaja	0,4	0,5	0,4	0,5
Hallituksen jäsenet	0,2	0,1	0,2	0,1
Hallintoneuvoston palkat ja palkkiot	0,1	0,0	0,1	0,0
Johdon palkat, palkkiot ja luontoisedut yhteensä	0,6	0,7	0,6	0,7
Palkkoihin sisältyvät kannustepalkkiot ovat maksuperusteiset.				
2.6 POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
Suunnitelman mukaiset poistot	-9,6	-8,3	-7,3	-7,7
Suunnitelman mukaiset poistot pysyvistä vastaavista ja liikearvosta	-9,6	-8,3	-7,3	-7,7
Pysyvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset ja palautukset	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-9,6	-8,3	-7,4	-7,7
2.7 TILINTARKASTAJAN PALKKIOT				
KPMG Oy Ab päättyen 6.5.2022				
Tilintarkastus	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut palkkiot	0,0	0,1	0,0	0,1
Tilintarkastajan palkkiot yhteensä	0,0	0,1	0,0	0,1
PricewaterhouseCoopers Oy alkaen 6.5.2022				
Tilintarkastus	0,1	0,0	0,1	0,0
Muut palkkiot	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilintarkastajan palkkiot yhteensä	0,1	0,0	0,1	0,0

MEUR	ALKO KONSERNI		ALKO OY	
	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
2.8 LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT				
Vuokrat	-20,6	-19,8	-21,4	-21,1
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	-2,6	-2,3	-2,6	-2,3
Luovutustappiot pysyvistä vastaavista	0,0	0,0	0,0	0,0
Annetut avustukset	-0,4	0,0	-0,4	0,0
Energia	-1,5	-1,3	-1,2	-1,2
Työvaatteet ja tarvikkeet	-1,8	-2,3	-1,8	-2,3
Rakennus- ja korjauspalvelut	-0,9	-0,8	-0,8	-0,7
IT-palvelut	-11,5	-11,7	-11,5	-11,7
Muut ostetut palvelut	-5,0	-5,3	-5,0	-5,3
Viestintä ja markkinointi	-3,1	-3,4	-3,1	-3,4
Puhelin ja tietoliikenne	-1,0	-0,9	-1,0	-0,9
Luottokorttiprovisiot ja rahankäsittely	-4,4	-4,7	-4,4	-4,7
Muut kulut	-1,5	-1,3	-1,2	-0,9
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-54,4	-54,0	-54,5	-54,6
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
2.9 RAHOITUSTUOTOT				
Osinkotuotot muilta	0,0	0,0	0,0	0,0
Tuotot osuuksista	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut korko- ja rahoitustuotot muilta	0,2	1,6	0,2	1,6
Muut rahoitustuotot	0,2	1,6	0,2	1,6
Rahoitustuotot yhteensä	0,2	1,6	0,2	1,6

MEUR	ALKO KONSERNI		ALKO OY	
	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
2.10 RAHOITUSKULUT				
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut rahoituskulut	-1,7	0,2	-1,7	0,2
Muut korko- ja rahoituskulut yhteensä	-1,7	0,2	-1,7	0,2
Rahoituskulut yhteensä	-1,7	0,2	-1,7	0,2
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-1,6	1,7	-1,6	1,7
Valuuttakurssivoitot ja tappiot	0,0	0,0	0,0	0,0
Valuuttakurssivoitot ja -tappiot yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0
2.11 VÄLITTÖMÄT VEROT				
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-9,9	-13,9	-9,9	-13,9
Laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutos	0,4	0,1	0,0	0,0
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-9,5	-13,8	-9,9	-13,9

TASEEN LIITETIEDOT

3 PYSYVÄT VASTAAVAT

MEUR	ALKO KONSERNI		ALKO OY	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
3.1 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Muut pitkävaikutteiset menot	2,4	2,6	2,4	2,6
Ennakkomaksut aineettomista hyödykkeistä	1,4	0,7	1,4	0,7
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	3,8	3,3	3,8	3,3
3.2 AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet	13,9	13,9	0,0	0,0
Rakennukset ja rakennelmat	13,5	15,8	0,0	0,0
Koneet ja kalusto	11,9	12,3	11,9	12,3
Muut aineelliset hyödykkeet	0,0	0,0	0,0	0,0
Ennakkomaksut keskeneräiset hankinnat	0,0	0,0	0,0	0,0
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	39,3	42,0	11,9	12,4
3.3 SIIJOITUKSET				
Osuudet saman kons. yrityksissä	0,1	0,1	27,2	27,2
Osuudet osakkuusyhtiöissä	0,6	0,6	0,6	0,6
Muut osakkeet ja osuudet	2,3	2,4	2,3	2,4
Sijoitukset yhteensä	3,0	3,0	30,2	30,2
Pysyvät vastaavat yhteensä	46,2	48,4	45,9	45,8

3.4 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

ALKO KONSERNI

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2021 MEUR	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	30,9	0,2	31,1
Lisäykset	0,1	1,3	1,4
Vähennykset			0,0
Siirrot erien välillä	0,8	-0,8	0,0
Hankintameno 31.12.	31,8	0,7	32,5
Kertyneet poistot 1.1.	-26,9		-26,9
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0		0,0
Tilikauden poisto	-2,3		-2,3
Kertyneet poistot 31.12.	-29,2		-29,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	2,6	0,7	3,3

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2022 MEUR	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	31,8	0,7	32,5
Lisäykset	0,1	2,2	2,3
Vähennykset	-2,5		-2,5
Siirrot erien välillä	1,5	-1,5	0,0
Hankintameno 31.12.	30,9	1,4	32,3
Kertyneet poistot 1.1.	-29,2		-29,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	2,5		2,5
Tilikauden poisto	-1,8		-1,8
Kertyneet poistot 31.12.	-28,5		-28,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	2,4	1,4	3,8

ALKO OY

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2021 MEUR	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	30,9	0,2	31,1
Lisäykset	0,1	1,3	1,4
Vähennykset			0,0
Siirrot erien välillä	0,8	-0,8	0,0
Hankintameno 31.12.	31,8	0,7	32,5
Kertyneet poistot 1.1.	-26,9		-26,9
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0		0,0
Tilikauden poisto	-2,3		-2,3
Kertyneet poistot 31.12.	-29,2		-29,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	2,6	0,7	3,3

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET 2022 MEUR	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	31,8	0,7	32,5
Lisäykset	0,1	2,2	2,3
Vähennykset	-2,5		-2,5
Siirrot erien välillä	1,5	-1,5	0,0
Hankintameno 31.12.	30,9	1,4	32,3
Kertyneet poistot 1.1.	-29,2		-29,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	2,5		2,5
Tilikauden poisto	-1,8		-1,8
Kertyneet poistot 31.12.	-28,5		-28,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	2,4	1,4	3,8

3.5 AINELLISET HYÖDYKKEET

ALKO KONSERNI

AINEELLISET HYÖDYKKEET 2021 MEUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	13,9	18,2	94,0	0,0	126,1
Lisäykset		0,6	3,7		4,3
Vähennykset					0,0
Ennakkomaksut					0,0
Siirrot erien välillä					0,0
Hankintameno 31.12.	13,9	18,8	97,7	0,0	130,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	0,0	-2,4	-80,0	0,0	-82,4
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot					0,0
Tilikauden poisto		-0,6	-5,4		-6,0
Tilikauden arvonalentuminen			0,0		0,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	0,0	-3,0	-85,4	0,0	-88,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	13,9	15,8	12,3	0,0	42,0

AINEELLISET HYÖDYKKEET 2022 MEUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	13,9	18,8	97,7	0,0	130,4
Lisäykset		0,0	5,2		5,2
Vähennykset			-39,1		-39,1
Ennakkomaksut					0,0
Siirrot erien välillä		0,0			0,0
Hankintameno 31.12.	13,9	18,8	63,8	0,0	96,5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	0,0	-3,0	-85,4	0,0	-88,4
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot			39,1		39,1
Tilikauden poisto		-2,3	-5,5		-7,8
Tilikauden arvonalentuminen			-0,1		-0,1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	0,0	-5,3	-51,9	0,0	-57,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	13,9	13,5	11,9	0,0	39,3

ALKO OY

AINEELLISET HYÖDYKKEET 2021 MEUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,0	0,1	94,0	0,0	94,1
Lisäykset			3,7		3,7
Vähennykset					0,0
Siirrot erien välillä					0,0
Hankintameno 31.12.	0,0	0,1	97,7	0,0	97,8
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	0,0	-0,1	-80,0	0,0	-80,1
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot					0,0
Tilikauden poisto			-5,4		-5,4
Tilikauden arvonalentuminen			0,0		0,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	0,0	-0,1	-85,4	0,0	-85,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,0	0,0	12,3	0,0	12,4

AINEELLISET HYÖDYKKEET 2022 MEUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,0	0,1	97,7	0,0	97,8
Lisäykset			5,2		5,2
Vähennykset			-39,1		-39,1
Siirrot erien välillä					0,0
Hankintameno 31.12.	0,0	0,1	63,8	0,0	63,9
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	0,0	-0,1	-85,4	0,0	-85,4
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot			39,1		39,1
Tilikauden poisto			-5,5		-5,5
Tilikauden arvonalentuminen			-0,1		-0,1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	0,0	-0,1	-51,9	0,0	-51,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,0	0,0	11,9	0,0	11,9

3.6 SIOITUKSET

ALKO KONSERNI

SIJOITUKSET 2021 MEUR	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet osakkuusyhtiöissä	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,9	1,9	3,2	6,0
Lisäykset				0,0
Vähennykset				0,0
Hankintameno 31.12.	0,9	1,9	3,2	6,0
Kertyneet arvonalenn. ja pääomaosusoikaisut 1.1.	-0,8	-1,3	-0,8	-2,9
Vähennysten ja siirtojen kertyneet arvonalennukset				0,0
Arvonalennukset				0,0
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	-0,8	-1,3	-0,8	-2,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,1	0,6	2,4	3,0

SIJOITUKSET 2022 MEUR	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet osakkuusyhtiöissä	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,9	1,9	3,2	6,0
Lisäykset			0,0	0,0
Vähennykset	-0,5		-0,1	-0,6
Hankintameno 31.12.	0,4	1,9	3,0	5,3
Kertyneet arvonalenn. ja pääomaosusoikaisut 1.1.	-0,8	-1,3	-0,8	-2,9
Vähennysten ja siirtojen kertyneet arvonalennukset	0,5		0,1	0,6
Arvonalennukset				0,0
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	-0,3	-1,3	-0,7	-2,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,1	0,6	2,3	3,0

ALKO OY

SIJOITUKSET 2021 MEUR	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet osakkuusyhtiöissä	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	28,0	1,9	3,2	33,1
Lisäykset				0,0
Vähennykset				0,0
Hankintameno 31.12.	28,0	1,9	3,2	33,1
Kertyneet arvonalenn. ja pääomaosusoikaisut 1.1.	-0,8	-1,3	-0,8	-2,9
Vähennysten ja siirtojen kertyneet arvonalennukset				0,0
Arvonalennukset				0,0
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	-0,8	-1,3	-0,8	-2,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	27,2	0,6	2,4	30,2

SIJOITUKSET 2022 MEUR	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet osakkuusyhtiöissä	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	28,0	1,9	3,2	33,1
Lisäykset			0,0	0,0
Vähennykset	-0,5		-0,1	-0,6
Hankintameno 31.12.	27,5	1,9	3,0	32,4
Kertyneet arvonalenn. ja pääomaosusoikaisut 1.1.	-0,8	-1,3	-0,8	-2,9
Vähennysten ja siirtojen kertyneet arvonalennukset	0,5		0,1	0,6
Arvonalennukset				0,0
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	-0,3	-1,3	-0,7	-2,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	27,2	0,6	2,3	30,2

3.7 OSAKKEET

ALKO OY

	Emoyhtiön omistusosuus (%)	Osuus omasta pääomasta (1 000 €)	Oma pääoma (€)	Määrä (kpl)	Nimellisarvo (€/yks.)	Osakkeiden/ osuuksien nimellisarvo 31.12.2022 (1 000 € yht.)	Kirjanpitoarvo 31.12.2022 (1 000 €)	Viimeksi laaditun tilin- päättökseen mukainen voitto/tappio (1 000 €)
OSUDET SAMAN KONSERNIN YRITYKSISSÄ								
Kiinteistö Oy Arkadiantalo, Helsinki	100,00						27141	
Kiinteistö Oy Puolangan Keskus, Puolanka	50,48	187	370 284,49	275	56,00	15	10	2
Kiinteistö Oy Raahen Asemakatu 12, Raahе	57,90	251	433 508,43	14 476	17,00	246	80	-3
OSUDET SAMAN KONSERNIN YRITYKSISSÄ YHTEENSÄ		438					27 231	
OSUDET OMISTUSYHTEYSYRITYKSISSÄ								
Kiinteistö Oy Enon Kauppakeskus, Eno	37,00	170	460 320,89	259	5,05	1	14	0
Asunto Oy Juvan Myllynkerä, Juva	31,50	130	412 199,66	3 150	0,25	1	35	2
Kaavin Yrittäjätalo Oy, Kaavi	23,20	69	295 891,11	348	16,82	6	10	-5
Kiinteistö Oy Kaivolankulma, Puumala	36,37	125	343 966,79	2 515	67,28	169	8	2
Kiinteistö Oy Kannuksen Torinkulma, Kannus	46,03	329	713 879,73	2 900	1,68	5	60	0
Kiinteistö Oy Mantsintie 1-3, Ilomantsi	28,19	113	399 802,82	311	50,46	16	10	7
Kiinteistö Oy Nilsinportti, Nilsinä	31,49	446	1 415 030,62	1 606	16,82	27	80	0
Asunto-osakeyhtiö Pieksälä, Pieksämäki	26,82	197	733 480,67	54 800	1,68	92	15	0
Kiinteistö Oy Saarijärven Paavonaukio, Saarijärvi	29,58	233	786 350,83	392	168,19	66	35	0
Asunto Oy Sandelsinkatu 4, Helsinki	24,85	46	186 652,55	6 835	0,34	2	251	78
Kiinteistö Oy Savitaipaleen Torinkulma, Savitaipale	23,00	187	815 159,59	2 300	0,34	1	20	6
Kiinteistö Oy Urpala, Rantasalmi	36,88	293	794 927,54	2 950	0,34	1	35	0
Kiinteistö Oy Äänekosken Torikatu 5, Äänekoski	36,29	314	864 289,89	450	16,82	8	15	4
OSUDET OMISTUSYHTEYSYRITYKSISSÄ YHTEENSÄ		2 651					588	

ALKO OY

	Emoyhtiön omistussuus (%)	Osuus omasta pääomasta (1 000 €)	Oma pääoma (€)	Määrä (kpl)	Nimellisarvo (€/yks.)	Osakkeiden/ osuuksien nimellisarvo 31.12.2022 (1 000 € yht.)	Kirjanpitoarvo 31.12.2022 (1 000 €)	Viimeksi laaditun tilin- päättöksen mukainen voitto/tappio (1 000 €)
MUUT OSAKKEET JA OSUUDET								
Asunto Oy Helsinginkatu 15, Helsinki	15,32			1 532	1,68	3	369	
Kiinteistö Oy Karakeskus, Kouvola	4,60			5 013	0,17	1	7	
Kiinteistö Oy Keritori, Kerimäki	9,76			332	1,68	1	20	
Kiinteistö Oy Kolarin Ylläs Chalets VII				122			244	
Kontulan Ostoskeskus Oy, Helsinki	9,46			745	68,62	51	300	
Asunto Oy Nilsiä Tahkokuuri Chalets B				1 805			178	
Kiinteistö Oulun Kirkkokatu 14, Oulu	1,43			500	16,82	8	17	
Kiinteistö Oy Pyhäsalmen Liiketalo, Pyhäsalmi	16,00			288	1,68	0	50	
Savonlinnan Linja-autoasema Oy, Savonlinna	10,47			1 540	168,19	259	40	
Tahko Golf Club Aoy, A 597							9	
Tahko Golf Club Aoy, A 1044							9	
Asunto Oy Vuorimiehenkatu 33, Helsinki	15,41			4 445	16,82	75	228	
Vierumäki Golf Garden Oy							488	
Vierumäki Golf Garden Oy							38	
Vierumäki Chalets							298	
Suomen Luotto-osuuskunta				1			0	
Suomen Palautuspakkaus Oy	12,50			150			25	
Palpa							8	
Suomen Pakkaustuottajat Oy				13 200	0,10	1	1	
Erittelemättömät muut osakkeet ja osuudet (Puhelinosaakkeet)							3	
MUUT OSAKKEET JA OSUUDET YHTEENSÄ							2 334	
KAIKKI OSAKKEET YHTEENSÄ							30 153	

4 VAIHTUVAT VASTAAVAT

MEUR	ALKO KONSERNI		ALKO OY	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
4.1 RAHAT JA PANKKISAAMISET				
Myymlöiden kassa	10,2	9,0	10,2	9,0
Joukkovelkakirjalainat	3,9	4,0	3,9	4,0
Rahastot	53,3	129,6	53,3	129,6
Pankkitilit	66,7	12,0	66,6	12,0
Rahat ja pankkisaamiset yhteensä	134,1	154,7	134,0	154,7
4.2 JOUKKOVELKAKIRJALAINOJEN MARKKINA- JA KIRJANPITOARVON EROTUS				
Rahoitusarvopaperien markkina-arvo	3,9	4,1	3,9	4,1
Rahoitusarvopaperien kirjanpitoarvo	3,9	4,0	3,9	4,0
Erotus	0,0	0,1	0,0	0,1
4.3 VAIHTO-OMAISUUS				
Valmiit tuotteet ja tavarat	73,4	78,2	73,4	78,2
Ennakkomaksut vaihto-omaisuudesta	0,3	0,5	0,3	0,5
Vaihto-omaisuus yhteensä	73,7	78,8	73,7	78,8
4.4 PITKÄAIKAISET MUUT SAAMISET				
Muut	0,1	0,1	0,1	0,1
Pitkäaikaiset muut saamiset yhteensä	0,1	0,1	0,1	0,1

MEUR	ALKO KONSERNI		ALKO OY	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
4.5 LYHYTAIKAISET SAAMISET KONSERNIYRITYKSILTÄ				
Lyhytaikaiset myyntisaamiset			0,0	0,0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset			0,0	0,0
Lyhytaikaiset saamiset kons.yrityksiltä yhteensä			0,0	0,0
4.6 LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	17,4	11,5	17,4	11,5
Lyhytaikaiset siirtosaamiset (muilta)	1,1	0,9	1,1	0,9
Muut	0,0	0,0	0,0	0,0
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	18,5	12,5	18,5	12,5
LYHYTAIKAISET SAAMISET	18,5	12,5	18,5	12,5
4.7 SIIRTOSAAMISTEN OLENNAISET ERÄT				
Tuloverosaaminen	0,0	0,0	0,0	0,0
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	0,6	0,6	0,6	0,6
Korkosaamiset	0,0	0,0	0,0	0,0
Seur. tk. lisenssi- ja ylläpitomaksut	0,4	0,2	0,4	0,2
Muut siirtosaamiset	0,1	0,1	0,1	0,1
Yhteensä	1,1	0,9	1,1	0,9

5 OMA PÄÄOMA

5.1 LASKELMA OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

ALKO KONSERNI

OMAN PÄÄOMAN MUUTOS 2021 MEUR	Osakepääoma	Muut rahastot	Voittovarot	Yhteensä
OMA PÄÄOMA 1.1.	16,8	0,8	98,3	115,9
Osingonjako			-60,0	-60,0
Siirrot erien välillä, työhyvinvointirahasto				0,0
Tilikauden voitto			55,5	55,5
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 31.12	16,8	0,8	93,8	111,4

OMAN PÄÄOMAN MUUTOS 2022 MEUR	Osakepääoma	Muut rahastot	Voittovarot	Yhteensä
OMA PÄÄOMA 1.1.	16,8	0,8	93,8	111,4
Osingonjako			-60,0	-60,0
Siirrot erien välillä, työhyvinvointirahasto		-0,6	0,6	0,0
Tilikauden voitto			36,7	36,7
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 31.12	16,8	0,2	71,1	88,2

ALKO OY

OMAN PÄÄOMAN MUUTOS 2021 MEUR	Osakepääoma	Muut rahastot	Voittovarot	Yhteensä
OMA PÄÄOMA 1.1.	16,8	0,8	96,3	113,9
Osingonjako			-60,0	-60,0
Siirrot erien välillä, työhyvinvointirahasto				0,0
Tilikauden voitto			55,4	55,4
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 31.12	16,8	0,8	91,7	109,3

OMAN PÄÄOMAN MUUTOS 2022 MEUR	Osakepääoma	Muut rahastot	Voittovarot	Yhteensä
OMA PÄÄOMA 1.1.	16,8	0,8	91,7	109,3
Osingonjako			-60,0	-60,0
Siirrot erien välillä, työhyvinvointirahasto		-0,6	0,6	0,0
Tilikauden voitto			38,4	38,4
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 31.12	16,8	0,2	70,7	87,8

Alko Oy:llä on yksi osakesarja, jossa on 10 000 000 osaketta.

5.2 VOITONJAKOKELPOISET VARAT

MEUR	ALKO KONSERNI		ALKO OY	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Edellisten tilikausien voitto			31,7	36,3
Tilikauden voitto/tappio			38,4	55,4
Siirto muista rahastoista			0,6	0,0
Oikaisut yhteensä			0,6	0,0
Voitonjakokelpoiset varat			70,7	91,7

6 PAKOLLISET VARAUKSET

MEUR	ALKO KONSERNI		ALKO OY	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
6.1 PAKOLLISET VARAUKSET				
Tyhjäksi jäävän toimitilan vuokravastuu	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0

7 VIERAS PÄÄOMA

MEUR	ALKO KONSERNI		ALKO OY	
	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
7.1 PITKÄAIKAINEN KOROTON VIERAS PÄÄOMA				
Muut korottomat pitkäaikaiset velat	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0
7.2 LYHYTAIKAISET VELAT SAMAN KONSERNIN YRITYKSILLE				
Ostovelat samaan konserniin kuuluville yrityksille			0,0	0,0
Siirtovelat samaan konserniin kuuluville yrityksille			0,0	0,0
			0,0	0,0
7.3 LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Ostovelat	149,1	147,7	149,1	147,7
Siirtovelat	19,8	20,7	19,8	20,7
Muut velat	15,3	14,0	15,3	14,0
Saadut ennakot	0,2	0,2	0,2	0,2
Yhteensä	184,5	182,6	184,4	182,5
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA	184,5	182,6	184,4	182,5
7.4 SIIRTOVELKOJEN OLENNAISET ERÄT				
Palkkajaksotukset sosiaalikuuluineen	16,4	16,7	16,4	16,7
Työnantajavakuutusten jaksotus	0,7	0,5	0,7	0,5
TyEL-velka	1,5	1,4	1,5	1,4
Tuloverojaksotus	0,1	0,9	0,1	0,9
Pankkikulujen ja luottokorttiprovisioiden jaksotus	0,6	0,5	0,6	0,5
Ulkomailta matkalla olevat toimitukset	0,2	0,4	0,2	0,4
Seuraavalle tilikaudelle kirjatut laskut	0,2	0,1	0,2	0,1
Muut lyhytaikaiset siirtovelat	0,2	0,0	0,2	0,0
Yhteensä	19,8	20,7	19,8	20,7

8 MUUT LIITETIEDOT

Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut

Muut annetut vakuudet

MEUR	ALKO KONSERNI		ALKO OY	
	2022	2021	2022	2021
8.1 LEASINGVASTUUT				
Tilikautta seuraavana vuonna maksettavat	0,8	0,5	0,8	0,5
Myöhemmin maksettavat	1,2	0,3	1,2	0,3
Yhteensä	2,0	0,8	2,0	0,8
8.2 VUOKRAVASTUUT				
Tilikautta seuraavana vuonna maksettavat	14,3	14,2	14,3	14,2
Myöhemmin maksettavat	0,6	0,9	0,6	0,9
Yhteensä	15,0	15,1	15,0	15,1

TUNNUSLUVUT

	ALKO KONSERNI					ALKO OY				
	2022	2021	2020	2019	2018	2022	2021	2020	2019	2018
Liikevaihto (milj. euroa)	1 187,4	1 290,4	1 296,8	1 144,1	1 153,7	1 187,3	1 290,3	1 296,7	1 144,0	1 153,6
Liikevoitto (milj. euroa)	47,8	67,6	65,0	40,7	46,0	49,9	67,6	64,8	40,1	46,0
Osuus liikevaihdosta (%)	4,0	5,2	5,0	3,6	4,0	4,2	5,2	5,0	3,5	4,0
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (milj. euroa)	46,2	69,4	64,0	40,7	46,4	48,3	69,3	63,8	40,0	46,4
Osuus liikevaihdosta (%)	3,9	5,4	4,9	3,6	4,0	4,1	5,4	4,9	3,5	4,0
Oman pääoman tuotto (%)	36,8	48,8	48,6	35,0	41,4	39,0	49,6	49,2	34,6	41,8
Sijoitetun pääoman tuotto (%)	45,7	60,3	61,2	43,5	51,1	49,0	62,1	62,1	44,0	52,3
Omavaraisuusaste (%)	32,2	37,7	36,9	35,7	34,9	32,3	37,5	36,8	35,5	34,8
Current ratio	1,2	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,2	1,2
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen (milj. euroa)	7,5	5,7	6,8	8,4	10,5	7,4	5,1	6,1	7,6	10,1
Osuus liikevaihdosta (%)	0,6	0,4	0,5	0,7	0,9	0,6	0,4	0,5	0,7	0,9
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	2 436	2 472	2 454	2 466	2 452	2 436	2 472	2 454	2 466	2 452

TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT

Oman pääoman tuotto (%)	$\frac{\text{(Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja - tuloverot varsinaisesta toiminnasta)}}{\text{Oma pääöma (keskim.*)}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto (%)	$\frac{\text{(Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja + vieraan pääoman rahoituskulut)}}{\text{Taseen loppusumma (keskim.*) - korottomat velat (keskim.*)}} \times 100$
Omavaraisuusaste (%)	$\frac{\text{Oma pääöma}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}} \times 100$
Current ratio	$\frac{\text{Vaihto-omaisuus + Rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääöma}}$

*Keskimääräiset luvut on laskettu kauden alun ja lopun keskiarvona.

HALLITUKSEN VOITONJAKOEHDOTUS YHTIÖKOKOUKSELLE

Esitetään, että muun oman pääoman rahastosta siirretään 200 603,44 euroa vapaaseen omaan pääomaan kattamaan työhyvinvoinnin parantamisen kuluja.

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2022 ovat
70 743 205,64 euroa (91 686 733,92 euroa)
josta tilikauden voitto on 38 425 284,51 euroa (55 405 875,63 euroa).

Hallitus ehdottaa, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

• osinkona jaetaan	40 000 000,00 euroa
• jätetään omaan pääomaan	30 743 205,64 euroa
	70 743 205,64 euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Helsingissä 22. päivänä maaliskuuta 2023
Hallitus

Laura Raitio
puheenjohtaja

Kirsi Varhila

Mikko Forsell

Kirsi Paakkari

Pekka Perttula

Ulrika Romantschuk

Markku Tervahauta

Leena Laitinen
toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 22. päivänä maaliskuuta 2023

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Tiina Puukkoniemi
KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Alko Oy:n hallintoneuvosto on käsitellyt yhtiön vuoden 2022 tilinpäätöksen sekä tilintarkastuskertomuksen, ja esittää lausuntonaan vuoden 2023 varsinaiselle yhtiökokoukselle, että yhtiön tuloslaskelma ja tase tilikaudelta 2022 vahvistetaan. Hallintoneuvosto kannattaa hallituksen voittovarojen käyttöä koskevaa ehdotusta.

Helsingissä, 24. päivänä maaliskuuta 2023

Arja Juvonen

Hannakaisa Heikkinen

Outi Alanko-Kahiluoto

Kim Berg

Petri Honkonen

Pauli Kiuru

Ari Koponen

Mats Löfström

Tom Packalénn

Aino-Kaisa Pekonen

Sari Sarkomaa

Tuula Väätäinen

YHTEYSTIEDOT

Alko Oy

PL 99, 00101 HELSINKI

Y-tunnus: 1505551-4

Kotipaikka Helsinki

etunimi.sukunimi@alko.fi

020 711 11 arkisin klo 8–16